Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го ВЕРЕСНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 30, 1955. No. 188. VOL. LXII.

ОБИДВІ ПАРТІЇ ПЛЯНУЮТЬ НОВУ ВИБОРЧУ СТРАТЕГІЮ

Вашингтон. — Внаслідок несподіваної недуги президента Айзенгавера обидві великі партії обмірковують нову стратегію, якою треба буде керуватися під час найближчих виборів. До Вашингтону прилетів з Каліфорнії провідник сенатської меншини республіканський сенатор Вільям Ф. Новленд, який нараджувався з віце-президентом Ричардом М. Ніксоном. Обидва вони погодилися в тому, що покищо не треба нікому передавати повновластей президента, бо біжучі справи в рамках дотеперішньої практики можна буде полагоджувати без окремих повновластей. Оптимістичні звіти про стан здоров'я президента тільки скріплюють таке становище дорадників і співробітників президента. Новленд заявив, що він завжди був того переконання, що президент аж в січні 1956 року виявить, чи буде другий раз кандидувати. Віце-президент Ніксон вже полагоджує деякі справи, які йому дозволяє це робити дотеперішня практика, бо президент Айзенгавер дуже часто поручав йому репрезентувати його в деяких випадках. Голова Республіканського Крайового Комітету Лінард В. Голл заявив на республіканських зборах в Бенгорі, Мейн, що республіканці виграють вибори без огляду на те, хто буде республіканським кандидатом. Здійснена програма республіканців буде найкращим гаслом за тим, щоб американські виборці голосували на кандидата Республіканської Партії. Між успіхами республіканців Голл згадував: мир у Кореї, добробут в цій країні без війни та очищений від корупції уряд. Ще більші зміни в стратегії під час найближчих виборів плянує Демократична Партія. Досі демократи найбільше боялися популярности Айзенгавера. Тому вони хотіли в виборчій кампанії твердити, що Айзенгавер — це республіканець і тому він відповідає за всі потягнення цієї партії. Тепер більшість демократів вірить, що Айзенгавер не буде другий раз кандидувати, і тому вони не будуть виступати в виборчій кампанії проти Айзенгавера, тільки проти програми Республіканської Партії. Демократи знають, що багато невтральних виборців „люблять Айка", але не долюблюють програми республіканців, тому під час виборчої акції демократи поборюватимуть республіканську програму, а не популярного в цілій країні Айзенгавера.

Процес видужування Президента задовільний

Денвер. — Лікарі, які лікують президента Айзенгавера, ствердили у своєму комунікаті, що процес його видужування і далі задовільний і що покищо нема ніякої небезпеки для його здоров'я, хоч невиключена ще можливість деяких комплікацій. В середу Президент не мусів лежати в кисневій коморі, слухав музики і говорив з найближчим оточенням. Син Президента майор Джан С. Айзенгавер, вернувся літаком до Вашингтону, стверджуючи теж, що Президент почувається вже добре. Поза лікарями і родиною Президент не має контакту із зовнішнім світом, зокрема заборонено його відвідувати газетним і радіовим репортерам. Цілком добре перебув Президент теж і ніч з середи на четвер.

Публічна опінія високо оцінює щирість і одвертість співробітників Айзенгавера

Вашингтон. — Численні пресові органи в ЗДА підкреслюють щирість і одвертість найближчих співробітників президента Айзенгавера, які нічого не затаюють, а про все, що стосується до президентової недуги, інформують громадянство. Преса підкреслила й ту обставину, що досі не зроблено нічого, щоб передати повновласті президента якійсь іншій особі, що могло б спричинити біль родині президента. Гадають, що теперішній республіканський уряд буде взором для майбутніх урядів, як треба поступати у випадках, коли президент захворіє і не зможе виконувати своїх обов'язків. Преса невдоволена з того, що перша вістка повідомляла не про тромбозу серця, а про шлункові „недиспозиції" президента, і також з того, що д-р Вайт заявив, що президент зможе ще раз кандидувати, хоч інші лікарі, які не лікують президента, виключають цю можливість і вважають цю заяву, принаймні тепер, за передчасну. Преса підкреслює, що постава співробітників Айзенгавера корисно відрізняється від постави в аналогічному випадку співробітників давніших президентів — Вилсона і Гарфілда. Коли 25 вересня 1919 року захворів був президент Вилсон і його ліва сторона була зовсім спаралізована, про це не знали не тільки американські громадяни, але навіть і віце-президент та члени кабінету, а по країні поширювалися поголоски про смерть президента. Подібно було з президентом Джеймсом Гарфілдом, на якого 2 липня 1881 року вчинено атентат і який 20 вересня того року помер.

НІКСОН КОНФЕРУЄ З НОВЛЕНДОМ

Віцепрезидент Ричард М. Ніксон виходить разом з сенатором Новлендом, з конференції, що відбулася на Капітолі у Вашингтоні. В розмові з репортерами сенатор ствердив, що немає конечности скликувати надзвичайну сесію Конгресу у зв'язку з недугою президента Айзенгавера.

Пані Айзенгаверова дякує всім, хто молиться за здоров'я Президента

Денвер, Колорадо. — Пресовий секретар президента Айзенгавера Джеймс П. Гаґерті передав подяку пані Айзенгаверової всім тим у ЗДА і в усьому вільному світі, хто молився і молиться за швидке видужання Президента. Гаґерті сказав: „Пані Айзенгаверова щиро вдячна всім. Вона заспокоїлася і втішилася, коли довідалася про ці молитви й щирі побажання". Внаслідок покращання здоров'я Президента, його дружина могла залишити шпиталь, де вона постійно перебуває, і відвідати свою матір, пані Джан С. Давд.

Рутер журиться недугою Президента

Дітройт, Мишиґен. — Голова Конґресу Індустріяльних Організацій Волтер П. Рутер, який повернувся з тритижневої подорожі до Европи, заявив журналістам, що „недуга президента Айзенгавера, це — трагедія не тільки для Америки, але й для всього вільного світу". Трагедія тому, що „міжнародні справи дуже делікатні, і ніхто інший не зможе вхопити тих ниток особистого контакту, які президент почав сукати на Женевській конференції". Рутер вислав до президента таку депешу: „Мої особисті побажання і молитви за Ваше швидке видужання приєднуються до таких самих побажань і молитов мільйонів членів Конґресу Індустріяльних Організацій". Рутер відмовився говорити про політичні наслідки недуги президента. Недавні розмови в Женеві, — сказав він — виявили зворотний пункт совєтської тактики, хоч „Совєти й не залишають своєї головної цілі — опанування всього світу".

Вилсон проти зменшення видатків на оборону в цьому році

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив секретареві скарбу Джорджові М. Гомфрі і директорові бюджету Ровлендові Гюзові, що він після нових студій вирішив не зменшувати в цьому році видатків на оборону. Секретар скарбу проєктував, щоб кожна державна аґенція поробила ощадність в своїх видатках, щоб ще в цьому фінансовому році (1855-1956) можна було збалянсувати бюджет. Вилсон сказав фінансовим провідникам, що ощадності в сумі одного більйона долярів в видатках на Оборону можна б зробити тільки тоді, коли: 1. Зменшено б чисельний стан оборонних сил. 2. Коли можна б зредукувати ті контракти, які уряд вже поробив на будову літаків, кораблів і іншої зброї та військового виряду. Вилсон заявив, що згідно з опінією представників трьох частин збройних сил він не може рекомендувати редукції числа вояків ані зменшення контрактів.

Виставка Ол. Архипенка в Німеччині

Ню Йорк. — У Західній Німеччині, в найкращих музеях, відбувається об'їзна виставка творів світової слави українсько - американського скульптора Олександра Архипенка з Ню Йорку. Від 5 червня до 14 серпня така виставка відбулася в музеї в Дармштадті, а тепер відбувається в „Штедтіше Кунстгалле" в Мангаймі. Після цього виставка переїде до Рехлінґгавзену, з початком наступного року побачать твори нашого мистця Штутґарт, Берлін, а пізніше виставка переїде до Лондону. Після першої світової війни мистець жив, аж до свого виїзду до ЗДА (1923 р.), у Берліні, мавши там свою мистецьку школу. Німецькі історики Виставка обіймає всі ділянки творчости мистця — різьбу, малярство і різні графічні техніки.

Виставка Архіпенка проходить у Німеччині з великим успіхом. Це не диво, бо Архіпенка „відкрили", як модерного скульптора, передусім німці. Перша індивідуальна виставка Архіпенка відбулася в Німеччині, в Гаґені (1910 р.) і в Берліні (1913 р.). ки мистецтва також завжди високо цінили нашого земляка і ще в 1820 р. Макс Осборн у своїй „Історії Мистецтва", пишучи про модерну скульптуру і малярство, зазначив, що „засновником цього руху був українець Архіпенко."

НАЦІОНАЛ-КИТАЙСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ В ОН ГОСТРО НАТАВРУВАВ ПОЛІТИКУ СОВ. СОЮЗУ Й КОМ. КИТАЮ

Об'єднані Нації. — Нав'язуючи до „очевидного оптимізму", що його різні делеґати висловили з трибуни Об'єднаних Націй щодо зміни совєтської поведінки та можливостей осягнути мир у світі, національ - китайський делеґат, д-р Джордж Єг, звернув увагу, що Об'єднані Нації не виконують своїх зобов'язань у відношені до власного чартеру. Ось напр. вони не осудили ще невільництва праці в СССР, що його понад усякий сумнів ствердила спеціяльна комісія ОН. „Насильницька праця, расова й соціяльна дискримінація, релігійна нетолеранція, політичне переслідування й репресії, заперечення свободи слова й рухів, добування силою зізнань, позбавлювання життя, в'язнення або карання осіб без публічних і пристойних судів, заперечування народам права вибрати власних репрезентантів або адміністраторів, все це завжди ще існує в багатьох державах, включно з деякими членами Об'єднаних Націй" — казав д-р Єг. — Він пригадав помилку, яку зробив світ, це зрозумівши істоти нацизму. Та помилка довела була світ до вибуху великої війни. Те саме торкається теперішньої помилки з підходом до так званої мирової офензиви Совєтів. Гасло „мирної коеґзистенції" — не нове. Ужив його вже в 1927 році Сталін, приймаючи першу американську робітничу делеґацію в Москві. В 30-их р.р. Совєти приступили були до Ліґи Націй і вічно говорили про „мирну коеґзистенцію". Те гасло було тоді дефензивною тактикою. Тепер Совєти скріпилися і те гасло є офенсивною тактикою. „Лідери комуністичного світу вживають, можливо, лагідніших слів. Але Німеччина все ще поділена, а стелітські країни є під совєтським правлінням, як його підголоски; в Азії об'єднання Кореї так само неосяжне, як було; Індокитай поділений „для рівноваги"; китайський суходіл перетворений в один велетенський концентраційний табір; комуністична підривна робота слідна в усіх країнах. Міжнародний комунізм не може стануги спокійно на місці, — він мусить іти вперед, або загинути. Мирова музика комуністичного світу, є одною з форм політичної боротьби, яка у відповідний час готова перейти в збройну боротьбу. Таким чином совєтська мирова тактика насправді не має на цілі миру, — це форма війни". „Мир, що його потребує світ, це загальний мир. Це мир із справедливістю і свободою. Твердлю, що не може бути миру, збудованого на невільництві майже половини людства і такий мир не може тривати довго". Д-р Єг окрему частину своєї промови присвятив відносинам в комуністичному Китаї, навівши на приклад, що від січня 1954 до травня 1955 відбулось там 364,604 розправ за „контрреволюцію", себто по 700 розправ щоденно, або по одній що дві хвилини. В перших трьох роках правління комуністи в Китаю вирізали поверх 20 мільйонів народу. Д-р Єг звернувся з закликом до ОН, що коли вони не можуть активно причинитися до визволення поярмленого світу, то хай бодай не дають матеріяльної і моральної допомоги поневолювачам. — Промова національ-китайського делеґата викликала велике враження, чого доказом є поява її повного тексту в „Таймс-і". Молотов і його прислужники сателітські делеґати вийшли зі залі, коли д-р Єг почав промовляти. Вийшов теж за хвилину індійський делеґат Крішна Менон, відомий комунофіл, але він поспішився потім заявити, що він пішов тому, що на ту годину мав явитись в лікаря.

Перон поїде до Еспанії; загальна амнестія в Арґентині

Бенос Айрес, Арґентина. — Повалений недавно військовим повстанням бувший арґентинський диктатор Хуан Домінґо Перон дістав право азилю в Еспанії, куди він виїде з Параґваю, якщо йому пощастить туди щасливо добитись. Тим часом він усе ще перебуває на параґвайському воєнному кораблі, заякореному на кілька миль від Буенос Айресу на арґентинських водах, очікуючи пообіцяного дозволу на виїзд. Загально сподіваються, що „справа Перона" буде остаточно полагоджена вже в найкоротшому часі. Провізоричний арґентинський уряд, що був створений після повалення Перона і який очолює президент Едуардо Льонарді, проголосив вчора генеральну амнестію, що відноситься до військовиків і цивільних. У декреті в тій справі сказано, що амнестія становить частину програми „привернути в країні волю і закон в атмосфері згоди і порозуміння". На підставі амнестійного закону будуть не тільки звільнені в'язні з арештів, але й будуть знищені поліційні реєстри „неблагонадійних" для Перона осіб. На підставі закону будуть звільнені з ув'язнення всі ті особи, що були засуджені за політичні, або зв'язані з ними звичайні злочини, доконані від часу приходу до влади Перона в в 1946 році. Закон увійшов у силу негайно після його проголошення і з нього скористає щонайменше 25.000 осіб. З доручення нового уряду продовжується перевірка банків та майна Перона і його міністрів, при чому викривається величезні зловживання. Перон і його міністри обкрадали країну, нагромаджували величезне майно для себе. Новий уряд теж виявив безсумнівні докази, що вибори в квітні 1954 року, у висліді яких Перон був „перевибраний" президентом країни, були пофальшовані.

Верховний Совєт затвердив рішення випустити на волю німецьких полонених

Москва. — Згідно з повідомленням „Правди", Верховний Совєт прийняв формальне рішення, що затверджує зобов'язання совєтського уряду супроти канцлера Аденауера й потім супроти східньо - німецьких комуністів щодо звільнення 9,626 німецьких полонених. Із них 8,887 мають вийти на волю без ніяких застережень, а 749 полонених Совєти передадуть німцям „для покарання їх згідно з місцевими законами". Тих 749 німців доконали буцім то „особливо важких злочинів" у відношенні до „совєтського народу". Тим часом західньо-німецький уряд звернувся до совєтського уряду з просьбою передати йому список отих 9,626 німецьких полонених, що мають вийти на волю. Те німецьке домагання стоїть у зв'язку з німецькими обрахунками, за якими в Совєтах є куди більше німецьких полонених, аніж подане большевиками число.

ТРИ ЗАХІДНІ АЛЬЯНТИ СОЛІДАРНІ З ЗАХІДНЬОЮ НІМЕЧЧИНОЮ

СПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ МАТИМЕ ПЕРШЕНСТВО НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ „ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ". — ЗАХІДНІ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ НЕ ВИЗНАЮТЬ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ

Ню Йорк. — Три західні міністри закордонних справ, ЗДА, Англії і Франції, видали два короткі комунікати. В першому з них стверджується, що в розмовах, що їх вони перевели в днях 27 і 28 ц. м. у зв'язку з приготуваннями до Женевської конференції 4-ох великодержав, яка почнеться 27 жовтня, вони осягнули „повну згоду". Зокрема, вони погодилися, що першенство в Женевських нарадах треба дати справі об'єднання Німеччини в рямцях плянованого для цілої Европи пакту безпеки. Перед Женевською конференцією має відбутись нарада з усіми іншими партнерами з НАТО. 28 ц. м. три західні міністри конферували в цих справах разом з західньо-німецьким міністром закордонних справ. Вкінці комунікат трьох західніх міністрів стверджує переведення „корисних розмов" також з Молотовим у справі технічного переведення Женевської конференції. Зате окреме оприлюднене повідомлення торкається становища ЗДА, Англії і Франції щодо німецьких справ. Те повідомлення нав'язує до часописних відомостей про Московську конференцію з східньо - німецькою делеґацією. Три західні великодержави пригадують Совєтам, що умова, яку тепер зробив совєтський уряд з своїм східньо-німецьким сателітом, не може послаблювати існуючих від останньої війни умов між всіми чотирма воєнними альянтами в справі Німеччини й Берліну. Цей зворот в заяві трьох західніх міністрів закордонних справ торкається повідомлення, що появилось в совєтській і східньо - німецькій пресі, що тепер нагляд над комунікацією поміж Західнім Берліном і Західньою Німеччиною виконуватимуть самі східньо - німецькі комуністи, а не совєтські чинники. Те повідомлення викликало було острах серед берлінців і західніх альянтів, що Західньому Берлінові грозять знову різні шикани включно з новою бльокадою, бо східньо-німецький режим, мовляв, буде намагатись шантажем і насильством примусити альянтів і західніх німців конферувати з ним, отже посередньо визнати його. (Цілий Берлін, як відомо, знаходиться внутрі совєтської зони й він получений тільки контрольованим „коридором" з західнім світом). Три західні міністри закордонних справ погодились, що тільки західньо - німецький уряд встановлений „вільно й законно" й тому тільки він уповноважений промовляти в імені Німеччини, як репрезентант німецького народу на міжнародному форумі. Три західні держави заповідають, що вони не визнають східньо-німецького режиму ні існування східньо - німецької держави. Вони потверджують теж своє давнє становище, що остаточні кордони Німеччини можуть бути устійнені лише на мировій конференції.

Французький прем'єр натискає на приспішення розв'язки кризи в Марокко

Париж. — Французький прем'єр Фор вислав листа до генерального резидента Франції в Марокко генерала ДеЛятура з домаганням швидкого переведення передбачених змін в адміністраційній верхівці Марокко. Старий і зненавиджений в націоналістичних арабських колах султан Муляй Бен Арафа все ще знаходиться на престолі, підбадьорений акцією французьких правих кол, що намагаються сторпедувати плян уряду, який взяв під увагу настрої і бажання арабських націоналістів. Спір за персональний склад три-членної реґенційної ради, що має прийти після димісії Бен Арафи, буцім то вже закінчений, так само приготовано вже все на переведення Арафи до невтральної зони Альжиру й забезпечення його грішми та особистою охороною. Французький міністер закордонних справ Піне прислав прем'єрові Форові листа з Ню Йорку, де він перебуває на сесії Об'єднаних Націй, що коли в найближчому часі не будуть переведені давно заповіджені реформи в Марокко, то Франція опиниться на терені ОН в дуже важкій ситуації, бо не стане арґументів, якими спиняється намагання азійсько-арабських країн поставити справу французьких посілостей у північній Африці на денний порядок публічних нарад Генеральної Асамблеї.

В АМЕРИЦІ

● **Бувший президент** Геррі С. Труман заявив, що він і всі інші громадяни ЗДА моляться за швидке одужання президента Айзенгавера, бо він є „президентом усіх американців". Труман відмовився говорити про політичні наслідки недужого президента, бо це, мовляв, було б „нешанобливо" у відношенні до нього. Всі моляться за те, щоб президент видужав і щасливо продовжував свій важкий уряд.

● **Бувший демократ.** кандидат на президента Адлей Стівенсон гостював у провідника демократичної більшости в Сенаті сенатора Линдона Б. Джансона, де був також демократичний спікер Палати Репрезентантів Сем Рейборн. Цю зустріч заплянувано ще перед недугою президента Айзенгавера, щоб обговорити справу виборів у 1956 році.

● **Шеф морських операцій** адмірал А. А. Бирк наказав адміралам дбати про своє здоров'я і користати з 30-денної відпустки кожного року, бо — ніхто не є „незаступимий" і можна завжди знайти час на відпочинок.

● **Голова** Адміністраційної Комісії Палати Репрезентантів, конґресмен Омар Бирнсон, заявив, що він квестіонуватиме право 13-ох конґресменів, які державним коштом виїхали до Европи, хоч, як члени конґресових комісій, повинні бути в ЗДА або в їх посілостях.

● **Бувший президент Труман** погодився промовляти на трьох прийняттях у західніх стейтах, на яких збиратимуть фонди на побудову бібліотеки його імени в Індепенденсі. Ці прийняття відбудуться: 26 листопада в Сієтелі, 28 — в Лос Анджелесі і 29 — в Сан Франсіско.

В СВІТІ

● **В Єгипті** мають ніби змінити теперішню диктаторську систему правління, в якій найвищим чинником є самозванна „революційна рада" старшин, що вчинили військову революцію проти короля Фарука, на напівпарляментарну систему своєрідного синдикалізму. Парлямент має складатися з вибраних представників робітництва, професіоналістів, купецтва, професорів та інших станів і верств. Теперішні керівні діячі бояться допустити до влади політичні партії.

● **Австралія**, Нова Зеляндія і З'єдинені Держави, відомі під назвою „Анзус" (від початкових літер тих країн), репрезентовані своїми міністрами закордонних справ і чільними військовиками, перевели спільні наради у Вашинґтоні, на яких детально, „край за краєм" розглянули ситуацію на Далекому Сході. У спільному комунікаті міністри „висловили надію" на тривкий мир у Тихоокеанському обширі, але водночас ствердили, що тим часом ніщо не оправдує ані найменшої військової та моральної демобілізації вільного світу.

● **У Тегерані**, столиці Ірану, військовий суд засудив на смерть засновника і голову поставленої поза законом комуністичної партії, д-ра Мортезу Язді, як одного з головних організаторів змови проти уряду в 1953 році. Тоді було виарештовано коло 500 військовиків, з-поміж яких розстріляно 27 старшин і підстаршин.

● **Над Японією** шалів в останню суботу й неділю тайфун. Американське командування, заздалегідь попереджене, перенесло літаки з їх баз в безпечні місця. Вітер віяв подекуди із швидкістю 130 миль на годину. Шкоди ще не підраховані.

● **Делеґація** французьких парляментаристів вернулася з відвідин у Совєтах назагал дуже критично настроєна супроти того, що їм дозволено оглянути. Всі некомуністичні посли й сенатори, признавши деякий поступ в совєтській економіці, рішуче відкидають совєтський „взір" для Заходу, зокрема для Франції, а всі одностайно стверджують, що совєтське хліборобство, всупереч реклямі, стоїть далеко позаду західнього.

● **У 10-й сесії** Об'єднаних Націях приймає участь 25 жінок - делеґаток, в порівнянні з 30 жінками, що приймали участь в минулій сесії. Найбільше жінок (три) має делеґація Куби, а найповажнішою делеґаткою з найбільшим престижем є пакістанська дівчина.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ"! ПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ДОПОМОГТИ ВАМ І ВАШИМ ДІТЯМ! НАДІШЛІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕД НОВИМ ІСПИТОМ

Жовтнева кампанія ухваленої останньою конвенцією Українського Народного Союзу збірки фондів на видання дитячого журналу „Веселка" ставить нашу українську спільноту в Америці і Канаді перед новим, важливим іспитом: довести ділом, а не тільки словами, нашу турботу про наше майбутнє на американському континенті. Твердження про цей іспит нашої турботи за наше майбутнє не є жадною пропагандивною фразою, а найбільш реальною і серйозною правдою. Ми бо можемо вкрити ці наші країни найширшою сіткою наших організацій, можемо здвигнути величні народні доми, придбати великі оселі, можемо творити всілякі матеріяльні, організаційні й культурні вартості, але вони будуть короткотривалі, якщо ми не забезпечимо їм живої тяглости, якщо не подбаємо про те, щоб було їх кому перебрати і продовжувати. Не матимуть бо вартости наші народні доми і оселі, якщо вони стоятимуть порожні, зникнуть наші організації, якщо ми не забезпечимо їм постійного припливу членства, знидіє наше народне життя, якщо не виховаємо і не приготуємо для нього нових діячів і провідників.

Саме цю важливу і основну проблему має на меті ініціятива Українського Народного Союзу і „Свободи" з виданням дитячого журналу „Веселка", яка оце вже увійшла в другий рік свого існування. „Веселка" бо має на меті забезпечити майбутнє нашої спільноти від основ, вона має на меті здобути і задержати при українстві кожну українську людину від самого початку її свідомости, здобуває для українства кожного „Івася", знаючи, що це може бути даремний труд тоді, як він виросте на „Івана". Звичайно, ніхто не думає і не має претенсій, що „Веселка" одна може розв'язати ці проблеми. Проте, вона може дати рішальний вклад у їх розв'язку.

Про ці справи не доводиться говорити, бо ж вони ясні, як сонце, для кожної розумної і відповідальної людини. І з признанням треба ствердити, що наш загал у відповідній пропорції здає собі з того справу. Доказом цього можуть бути тих 4,740 осіб, що склали 10,104.62 доляри на пресовий фонд „Веселки" впродовж року від минулого до цього жовтня. Це добре свідоцтво, якщо мати на увазі загальне теперішнє збайдужіння до громадських і національних справ, але це не найліпше свідоцтво, якщо мати на увазі вже навіть не нашу загальну кількість, і навіть не загальну кількість членів УНСоюзу, а тільки тих 20,000 передплатників „Свободи", на адреси яких вислано спеціяльні заклики в справі фонду, рівночасно із заадресованими та оплаченими зворотними ковертами. Минулорічний вислід кампанії є добрим свідоцтвом, коли зважити, що ця кампанія ведеться інтенсивно впродовж одного тільки місяця жовтня, але він є не найліпшим свідоцтвом, коли мати на увазі ту шляхетну й далекосяглу ціль, на яку фонди з цієї кампанії призначені.

Як виглядала адміністрація зібраних фондів „Веселки"? Навіть при найбільшій ощадності, при теперішніх високих коштах продукції газети, зужито (на видання 12 чисел „Веселки"): 1,380 долярів — на самий тільки папір; 2,472 доляри — на друк (склад, коректа, ломка і т. п.); 2,124 доляри — на експедицію, пошту і кліші; 4,740 долярів — на редакцію (мистці і автори). Отже, разом видання 12 чисел „Веселки" у 20,000 тиражі коштувало 10,716 долярів, себто на 611.38 долярів більше, ніж загальна сума, яку зібрано на ту ціль.

На іншому місці читачі знайдуть загальний звіт про редакцію та оформлення „Веселки" і її зусилля та прогрес. До цього можемо ще тільки додати: розвиток „Веселки" — на найкращій дорозі, її вартість і значення для нашої спільноти вже більше ніж виправдались упродовж одного року і її розвиток буде запевнений, якщо тільки наш загал зрозуміє його конечність і запевнить йому відповідну фінансову базу. Для цієї мети й проголошується жовтневу кампанію збірки фондів на „Веселку", що й є тим великим іспитом для нашої суспільности.

Не від речі буде згадати ще один факт. „Веселка", вже впродовж одного року свого існування, виявила величезну потребу на таке видання. Адміністрація „Веселки" дістає постійно прохання про висилку соток примірників журналу до Европи, південно-американських країн, Австралії. Очевидно — про висилку безплатну, бо як же ж можна брати передплату на журнал в Америці від дітей на скитанні, які не мають грошей на молоко? Також і ці кошти повинен покрити наш загал, щоб допомогти „Веселці" рятувати для України душі наших дітей по всьому світі. Це є наш великий і відповідальний іспит. Віримо, що наша спільнота складе його своїми масовими і щедрими пожертвами на фонд „Веселки" під час цієї, вже другої з черги, кампанії.

СУТЬ МОСКОВСЬКОЇ АМНЕСТІЇ

Грецьке слово „амнестія" означає дарування або зменшення кари за злочин з наказу найвищої в країні влади. Неписаною традицією цивілізованих країн стало амнестувати — пускати в непам'ять провини злочинців — з нагоди національних свят, успішного закінчення вcovни чи приходу до влади нового уряду або найвищої в державі особи. При цьому амнестовані громадяни вливаються в суспільство, як рівнорядні його члени, і вже ні під правним, ні під моральним оглядом від інших громадян не відрізняються.

В Совєтському Союзі, у зв'язку з новою політикою коекзистенції, 18 вересня ц. р. також проголошено декрет „Про амнестію совєтських громадян, які співпрацювали з окупантами в період війни 1941-1945 років".

А проте, це не перша амнестія, проголошена большевицькою владою за час її існування. Ще в пам'яті підсовєтських людей широка амнестія 1922-го року, звернена до всіх тих, що опинилися були за кордонами СССР після перемоги большевизму на території бувшої російської імперії. Тоді, в період т. зв. „зміновіховства", в Західній Европі поширилися були теорії „переродження большевизму", еволюції його режиму в сторону демократичного устрою, теорія „спуску большевиків на гальмах" і т. ін. Ці всі теорії, спрепаровані московськими фахівцями, мали дезорієнтувати західньо-европейську опінію і знаходили в масі різнонаціональної еміграції, а особливо російської, досить широкий розголос.

Психічно підготовлені всіми цими „теоріями", тисячі еміґрантів щиро повірили московській амнестії і — потягнули додому. В Одеському порту, куди прибували вони кораблями, впоряджали їм урочисті зустрічі. Лікарі, інженери, робітники й селяни, старшини й рядовики, вернувшись на „родіну", знайшли собі працю і мешкання. Влаштувавшись за фахом, почали працювати „на благо соціялістичної батьківщини". Від звичайних громадян вони відрізнялися хіба тим, що в численних анкетах мусіли кожного разу зазначати своє „ганебне минуле". До того ж їх не допускали на відповідальні пости. Ну і, звичайно, мали вони час від часу являтися до ГПУ на реєстрацію...

Пізніше всі ці довірливі й наївні люди відчули своє неповноправне становище дошкульніше. При всякого роду чистках чи „скороченнях штатів" їх звільняли в першу чергу і переводили в категорію перманентних безробітних. Потім їх помалу почали виарештовувати. А вже в 1930 році, коли почалася колективізація, їх визбирали всіх до одного. І навряд чи з-поміж нової еміграції можна знайти бодай одного, що пережив би „єжовщину" та інші масові екзекуції і, після останньої війни, знову виїхав закордон. Всіх цих людей большевики фізично винищили...

Ще раніше, в 1919 році большевики проголошували амнестію для повстанців, що лишилися на Україні після поразки у визвольних змаганнях, а в 1942-44 рр. — амнестію для членів УПА. І тих, і тих доля була однакова: зловлених на підступний гачок, усіх їх, як не розстріляли, то заслали на північ.

Московські творці теорії „спуску большевиків на гальмах", через 35 років, що минули після першої амнестії, придумали нову теорію — „співіснування з капіталізмом", і випускають її в світ, як друге, дещо справлене видання першої теорії. При цьому вони виходять з відомої людської властивости — забувати лихе, а вірити в добре. Цю гарну людську прикмету московський інститут експериментальної психології, чи який інший енкаведівський науково-дослідний заклад, де опрацьовують методи „промивання мізків", певно й запропонував використати совєтському урядові при укладанні амнестії 1955 року.

Як подають „Ізвєстія", причини проголошення амнестії такі: 1. совєтський народ добився великих успіхів на всіх ділянках господарського і культурного будівництва; 2. соціялістична держава дуже зміцніла і 3. стан війни між СССР і Німеччиною скінчився. Причини немащо казати „переконливі", коли пригадати собі недавні виступи самого ж Хрущова, в яких він признався в катастрофальному стані промисловости та сільського господарства, і коли зважити на положення Східньої Німеччини, як бездрадного сателіта СССР...

Амнестія охоплює вісім точок і поширюється на осіб двох категорій: тих, що перебувають нині в концтаборах, і тих, що знаходяться на еміґрації. Крім того, вона вертає з заслання всі ті народи, — калмиків, інгушів, чеченців, балкарців, кримських татар і німців Поволжя — що їх в 1944 році вислано до Середньої Азії за льояльність, проявлену до окупантів.

Амнестія обіцяє звільнення всіх осіб, засуджених на час до 10 років за „доконані під час війни злочини, передбачені статтями 58-1, 58-3, 58-4, 58-6, 58-10 і 58-12 Кримінального Кодексу РСФСР". Вона скорочує наполовину кару засудженим на час понад 10 років за перелічені вище злочини. Звільняє, незалежно від визначеної кари, всіх осіб, засуджених за службу в німецькій армії, поліції, спеціяльних німецьких формаціях, і осіб, які займали під час війни керівні пости в створених німцями установах адміністрації і пропаґанди. Припиняє судові справи, не розглянені судом про злочини, доконані під час війни. Але не поширюється на „карателів, засуджених за убивства і мордування совєтських громадян..."

Це — точки, що мали б нібито стосуватися до осіб, які перебувають нині в концтаборах. Решта точок звернена до еміґрантів.

Виходило б, що переважаючій більшості ув'язнених „ворогів народу" совєтський уряд дарує свободу і повертає в „щасливу родину трудящих". Але здається так тільки з першого погляду. Підступна суть амнестії розкривається кожному, хто уважніше до неї пригляиеться.

В усіх точках, крім одної, амнестія звільняє з концтаборів людей, засуджених на час до 10 років по пунктах 58-ої статті Кримінального Кодексу. З численних свідчень очевидців, що їх маємо в часі від 1945 року, тобто від часу закінчення війни, відомо, що поліцистів, членів військових формацій і національних з'єднань, сільських старостів, дрібних урядовців міських управ і всіх інших „рядових коляборантів" — большевицькі „суди" автоматично карали ув'язненням в концтаборах на час до 10 років. Також по 10 років дістали з місця воєннополонені, що не згинули з голоду в німецьких таборах смерти, і „остарбайтери" — хлопці й дівчата, насильно вивезені гітлерівцями на каторжну працю. Це була найчисленніша від 1945 року категорія совєтських концтаборників, як твердять бувші каторжани, яким пощастило в пізніших роках дістатися на Захід. Їх безпосередньо з переходових таборів і з таборів для воєннополонених у Німеччині вантажили в поїзди і відсилали на „перевиховання".

І от якраз в цьому, 1955 році сповнюється сумний ювілей цієї масової розправи над мільйонами підсовєтських громадян, голодом і страхом втягнених до співпраці з німцями, загнаних терором до німецького війська і вивезених до Німеччини на працю. Автоматично продовжити цій величезній масі в'язнів речинець їх ув'язнення ще на яких 5-10 років, як то звичай практикується в концтаборах у відношенні до окремих осіб і груп — не випадає і не оплачується. Такий масовий репресивний захід міг би до того ж повторити Воркуту в десятикратному розмірі. Отже — треба випускати.

І ось тоді, коли в Москві над цим думали, напевно, зродилась десь у лябораторіях МҐБ геніяльна в своїй злочинності, „високогуманна" ідея — випустити ці сотні тисяч, але не на волю, а — на Донбас, у шахти, щоб перевиконували там пляни вуглевидобутку, в Казахстан, щоб своїми руками розорювали азійські пустелі, на Сибір, щоб розбудовували „во славу совєтської родіни" тяжку індустрію... Чи не геніяльний вихід із становища при катастрофальному стані в рільництві й промисловості? І чи не заімпонує такий вихід західньо-европейським коекзистентам і всім тим, хто з довірливою цікавістю до Москви приглядається?

А як же з тими, що мають вирок понад 10 років?

Амнестія зменшує їм кару наполовину. В такому разі виходило б, що всі, хто дістав вирок 15 чи 20 років, також мали б бути амнестовані, бо вже 10 років відсиділи? Ні, про це в амнестії не згадується й словом. І не згадується тому, що — як з тих же численних свідчень бувших каторжан відомо — „німецьким коляборантам" призначено кару переважно двох видів: 10 і 25 років, залежно від міри участи їхньої в коляборації. Тож цим останнім треба ще досиджувати по 2½ роки, щоб добити призначеного їм речинця. А за цей час багато води виплиєе з Волги-матушки, і ще багато дечого можуть придумати в енкаведівському інституті експериментальної психології...

Ось де віз і перевіз „гуманістичної акції" совєтського уряду.

Про другу категорію „амнестованих" — про еміґрацію, якій „даруються всі провини" — немащо багато казати. Усі еміґранти можуть вертатися, і всіх „любляча родіна" прийме в свої теплі енкаведівські обійми. Прийме ще тепліше, як прийняла була еміґрантів у 1919 і 1922 роках. А для більшої правдоподібности придумано в амнестії останній пункт про тих, що доконали під час війни особливо тяжких злочинів: навіть для них, найбільших злочинців, коли вернуться і покаються, — як сказано в амнестії — „кара, призначена судом, не повинна перевищувати п'яти років заслання". Що ж і казати про решту, що їх „погрозами й умовляннями затримують капіталісти в Західній Европі, Канаді й Америці"!

Зрештою, цієї амнестії давно вже треба було сподіватися. Вона є логічним продовженням людоловства, започаткованого в 1945 році, — в році примусової репатріяції. І навряд чи знайдеться серед еміґрантів, які уникнули тоді рук людоловів, багато таких, що тепер добровільно в їх руки віддадуться.

В. С-ко

КАПІТУЛЯЦІЯ РЕЖИМУ ПЕРОНА

Буенос Айрес, 21 вересня. — Коли, в понеділок у полудне, міністер війни Люсеро запропонував повстанчому командуванню переговори, повстанча радіовисильня інтерпретувала це як капітуляцію; справді — виглядало, що це вже кінець. Насправді ж був це лиш початок кінця; агонія режиму тривала ще майже два дні, до середи години 9,45. У міжчасі мені пощастило знайти одного знайомого, студента, який є у підпіллі (інших не застав дома) та довідатися деякі нові подробиці.

Після вибуху революції замовкли були дві найбільші тутешні радіовисильні, Бельґрано і Ель Мундо. Довідуюся, що це диверсантські загони цивільного підпілля висадили в повітря трансформатори першої радіовисильні та антену другої; диверсія пройшла справно, заки сторожа опам'яталася. Навпаки аналогічні загони, кожний приблизно по 10 люда, які мали висадити антени інших радіостанцій, стрінули там же сильну та добре озброєну охорону, тому не могли виконати завдання. Як бачимо, революційний провід оцінив як слід вагу радіо. Коли б могутні столичні радіовисильні були мовчали, їхні слабші провінційні суперниці (Пуерто Бельґрано та дві в Кордобі) були б осягнули перевагу в етері та скоро перетягнули на свій бік нерішених. Коли б бій за Кордобу був розігрався в етері так само щасливо, як у терені, революція була б скінчилася куди скоріше. Навіть представництва світових телеграфічних аґенцій дали себе так сильно засуґерувати самопевним комунікатам ген. Люцера, що скептично приймали повстанчі комунікати, хоч ті останні постійно виходили з обох кордобських радіостанцій.

Годі тоді дивуватися, що дали себе здезорієнтувати провінційні військові достойники, які у хвилині вибуху революції зайняли „невтралітет" (як деякі українські частини під час боїв за Київ) чи пак (вживаючи перонівської термінології) „третю позицію" — і чекали, на чий бік перехилиться перемога. Зате у вівторок та в середу вранці вони поспішно поправляли ту помилку в оцінці ситуації, висилаючи телеграми з чолобитнею голові революційного уряду, ген. Льонардові. Мабуть рекорд у тих перегонах поплентачів здобув командант летунської бриґади в Ранконкіста, провінція Санта Фе, який свою телеграму до ген. Льонарда закінчив такою знаменною датою: „Реконкіста, дня 21 вересня 1955, першого року визволення." Пізно бо пізно, але хоч гарно вистилізувано...

Тут стрічаємо цікаве явище. Єдина фльота від першої хвилини і всеціло піднялася проти Перона, база в Ріо Сантіяго прийняла дуже нерівний бій. Але лиш розмірно невелика частина армії та летунства прилучилися відразу до революції. Наприклад, змовники рахували напевно (я чув це ще давніше) на дві дивізії з провінції Ентре Ріос та Коррієнтес — тим часом там піднялося лише 300 кінпотчиків з Ґваляґвай та частина гарнізону Курусу-Кватія. Можливо, будуть оправдуватися, що перешкодили їм підстаршини, яких Перон дуже фаворизував і яких зумів з'єднати собі. Підстаршини — це був калькульований риск змовників; в кожному полку мали вони список підстаршин твердих перонїстів, щоб арештувати їх у хвилині революції.

Але не брали того риску під увагу, коли йде про летунство, бо, мовляв, раз зревольтований старшина піднесеться у повітря, так підстаршина не може йому протиставитися; а як не стане палива, зможе причалити на іншому летовищі, опанованому революціонерами. Коли ж революція заломиться, тікають до Уруґваю, так як зробили в 1951 році та перед двома місяцями; сухопутні старшини такої можливости не мають. Але як бо ті обидві революції перевело морське летунство, з далекої від столиці бази Пунта дель Індіо. Тепер база морського летунства Еспора, в околиці Пуерто Бельґрано, виступила разом з рештою фльоти та успішно бомбардувала вірні Перонові війська, що спішили проти Baгія Бляика. Навпаки, властиві повітряні сили (підчинені міністерству летунства) підняли зразу революцію лиш частинно, решта прилучилася до неї розмірно пізно. Наприклад, летунська база у Плюмеріхо, біля Мендоси, прилучилася до революції щойно на другий день після тамошнього гарнізону.

Слід згадати, що 16 червня змоторизована піхота з Буенос Айресі, виступила проти революціонерів щойно тоді, коли впевнилася, що революційні сили нараховують... дві сотні морської піхоти. У підпільних колах твердили, що різні високопоставлені генерали обіцяли були тоді прилучитися до революції, але завели; між ними називали і генерала Роблеса, якому при кінці серпня Перон доручив такий довірочний пост як генеральну дирекцію безпеки. Я не дуже в те вірив, але недавно мав нагоду переконатися, що такі речі траплялися. В понеділок вранці, себто ще перед капітуляцією, повстанча радіовисильня пригадала теперішньому командантові гарнізону в Буенос Айресі, що він такого то дня в офіцерському касині дав слово, що приступає до змови; радіовисильня висловлювала надію, що він пошанує офіцерське слово і тим способом приспішить кінець братовбивчої боротьби... Моральний хребет армії зломив Перон ще в 1951 році, коли, здавивши революцію під проводом ген. Менендеса, післав на емеритуру всіх підозрілих генералів, яким годі було доказати судово вину, та оточив себе здебільша людьми малого формату, вірність яких оплачував щедро.

*

Вночі з четверга на п'ятницю, як повідомив урядовий комунікат, арештовано у столичному Новому Порті коло 50 узброєних цивілів, крім того притримали понад 20 авт з цивільними людьми, теж озброєними. Щойно тепер довідуюся, що були це члени підпілля, які мали ввійти до морського арсеналу, в порозумінні з командантом того останнього. Про що йшло, не знали; дальші накази мали дістати на місці. Може мали лише забрати зброю, а можливо що мали боронити арсенал, чекаючи помочі від річкової фльоти. Вийшло якесь непорозуміння — озброєні хлопці звернули на себе увагу поліції, яка заарештувала їх, опісля зробила в порті засідку та переловлювала інших змовників, які теж озброєні від стіп до голови, над'їздили автами.

Поза морським арсеналом і радіовисильнями, цивільне підпілля не виконало ніяких бойових завдань. Мало воно виступити на більшу скалю щойно на випадок, якщо б повстанці зблизилися до столиці, а вірні Перонові війська боронились би. Крім того займалися розвідкою, пересилаючи короткохвилевою радіостанцією командантові революційної фльоти, контрадміралові Рохасові, звіти „цивільної команди Буенос Айресу" про ситуацію в столиці, висилку військ на Кордобу, їхній моральний стан, про пляни військової хунти і т. п. В Кордобі цивільне підпілля

(Закінчення на стор. 7-ій)

ДУБОВИМ ЛИСТОМ...

Дубовим листом
[пахнуть мокрі стежки,
На дні в озерах
[світиться блакить,
Лежать доріг
[золочені мережки,
Де я ходив,
[де вік іще ходить.

А буду я отут
[іти в завію,
В натхненні жить,
[шукать нових доріг
І принесу додому
[світлу мрію,
У шибку стукну,
[стану на поріг.

Я знаю: буде
[розпитів немало,
Наслухаюсь казок,
[пісень і див,
І пригадаю
[тих доріг начало,
Де в юності
[замріяний ходив.

Яр. Шпорта

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(6)

До Потсдаму дуже близько — всього кілька кілометрів, але решта жінок проти нашої подорожі категорично протестує. Особливо ж боїться моя мама:

— Як ти підеш?! Чи не бачиш, що робиться?! Впіймають і зроблять з тобою те саме, що з тими дівчатами, або ще й заб'ють. І що я тоді, стара, з дитиною буду робити? І не думай мені нікуди йти!

Але ми таки йдемо. Щось же треба робити, чоловіків десь мусимо шукати. Може якраз вони сидять у Потсдамі? Нам також нелегко зважитися на цю небезпечну подорож, бо пані Катя лишає двоє діточок і сестру, а я — синка і стареньку маму. Хто знає, чи вернемось, чи побачимо їх ще?.. Та Бог милостивий. Покладаємо на Нього надію, прощаємось з товариством і пускаємося в дорогу.

Ріка Гавель розливається перед Потсдамом дуже широко і творить щось подібне до озера, через яке перекинутий міст. На мості по обох боках большевицька патруля. Але ми щасливо минаємо її і добиваємося до Потсдаму. І тут, як і скрізь, тільки залишки стін від будинків, купи цегли, потовченого скла, знівечених меблів, між якими вітер шелестить сторінками розгорнених, втоптаних у землю книжок. Пустка, руїна...

По тих румовищах ґасують майже поголовно п'яні большевицькі вояки, шукаючи якоїсь здобичі. Іноколи вони ведуть упійманих молодих чоловіків, інколи несуть оберемки всяких речей, а інколи, коли вдираються в чудом заціліли житла, звідти доноситься жалібний жіночий крик...

На світло денне зважуються виходити тільки старі, але й ті боязко щуляться, як троплені зайці, і на наші запитання нічого не хочуть відповідати. Скільки ми не просили, скільки не питали про потрібну адресу — нічого не добилися. В найкращому випадку, нам радили звернутися по інформації до... НКВД. Енкаведистів тут, правда, повно: що не крок, то видніє страшний червоний картуз. Тільки ж хто пішов би до них по інформації?

Так, стративши надармо цілий день, вертаємося назад до Тельтова. Була десь четверта пополудні, як доходимо знову до мосту. І тут на нас чекає несподіванка: патруля через міст нікого не пускає.

Леко собі уявити, що ми відчули при цій новині!..

Починаємо пояснювати, що в Тельтові у нас лишилися діти, плачемо, благаємо, малощо в руки не цілуємо — дарма! Совєтський вояк не знає ні жалю, ні милосердя, він знає тільки наказ.

Перед мостом зібрався вже цілий натовп, що хоче перейти на другий бік, але для всіх є лише одна відповідь:

— Нєльзя! Давай назад! Нєльзя!..

Що робити? Що робити?..

Біґаємо в розпуці, ламаємо руки, голосимо і вже вдесяте підходимо до патрулі. Але чуємо незмінне:

— Сказано нєльзя — значіт нєльзя. Давай назад!

Минає година, друга, ба вже й вечоріє, а тут „нєльзя!" Хоч би ріка не була така широка — то можна було б спробувати переплисти, але при цій ширині шкода навіть думати.

Натовп починає рідшати і розповзатися в різні сторони, бо вже таки добре темніє, а ми все крутимось, сподіваючись не знати чого. Та ось підходить до нас якась німкеня і каже:

— Не плачте, не журіться. Вони пустять вас. Вони всіх пускають, тільки часом щось їм таке станеться. Але це недовго. Побачите, що завтра зможете перейти.

Коли вже таки зовсім стемніло, починаємо думати над тим, де заночувати. Стирчати на очах у патрулі небезпечно, бо вночі завжди діються найгірші речі. Отже, ліпше кудись відійти далі і почекати ранку.

Вечір темний, а тому йдемо навпомацки берегом ріки пару сот метрів і нарешті зупиняємося. В темряві намацуємо якусь колоду, чи горбок землі, і сідаємо, обернувшись одна до одної спинами. Все ж легше сидіти, коли є на щось обіперти плечі, бо так і задрімати можна.

Але така вже людська природа, що ні сон, ні дрімота не приходять тоді, коли душа потребує забуття. Отож і ми ніч не спали, навіть не дрімали, а гіркі, безплідні думки обсідали нас, як надокучливі мухи, і не давали нам спокою.

На мене хвилинами находило одубіння, але не від сну, а від утоми, турбот про чоловіка й страху за дитину й маму. Що там тепер та бідна мама думає?

Пані Катя певне теж переживала те саме, але ми майже не обзивалися одна до одної. Тільки час від часу розминали згорблені спини, стараючись знайти вигідніше положення.

Ніч тяглася так довго, так безконечно довго, що вже над самим світанком втома таки зламала мене, і я задрімала, схиливши отяжілу голову на коліна.

Збудили мене зі сну пустотливі сонячні промені, що десь позаходили шпарки поміж зложеними на колінах руками і лоскітливо добивалися до мого обличчя. Ще не підвівши голови, я тільки розплющила повіки і зустрілася поглядом з... блиском чорних мертвих очей, які дивилися на мене з землі, просто з-поміж моїх черевиків. Напіврозтулені уста з застиглою усмішкою і засохлою кривавою піною на зубах викривилися не то іронічно, не то болісно, рідке, злегка кучеряве волосся, як живе, ледь-ледь ворушилося від дотиків ранкового вітру. Отже, те, на чому ми сиділи цілу ніч і що вважали за горбочок чи колоду, — було трупом!

Зриваюся з божевільним криком, мчусь геть, і мені здається, що за мною навздогінці летить іронічно-болісний сміх трупа. В якому ж стані психічної депресії треба було бути, щоб сидіти цілу ніч на мертвякові і не помітити того?!

Ми відбігли вже далеко від покійника, але ще довго не могли заспокоїтися. Та напевне й по цей день моїй товаришці не стерлася з пам'яти та моторошна пригода, так само, як і я уявляю її собі цілком виразно, ніби бачу це наяву.

Від ранку натовп народу знову почав облягати міст і натискати на невблаганну патрулю. Довго тяглися безплідні торги й умовляння, аж поки нарешті звідкись не прийшов так довго очікуваний нами дозвіл: пускають!

В пообідню пору, голодні, вимучені, виснажені, вертаємось до Тельтова. Радість повороту затьмарюється, коли оповідаємо про безплідність нашої мандрівки до Потсдаму. Над нашим гуртком нависає ще грізніша тривога: Куди ж поділися чоловіки? Що з ними сталося? Ми на власні очі бачили, як ловили всіх молодших чоловіків, за вимком тих, які походили з західніх держав. Чи не сидять і наші вже десь за дротами совєтських збірних таборів? Чи може втекли якось в американські, чи англійські окупаційні зони, а нас лишили отут самих на поталу долі?.. Що ж ми мали тепер робити?

І ось уперше серед нас падає несміливе питання: Чи не вертати на „родіну"? Ставлять його мимохідь і без особливого наголосу моя мама і пані Марійка. Вони бо обидві мають до того певні причини: мама сподівається, що застане у Львові наймолодшого сина, а пані Марійка мусить заздалегідь подбати про умовини для дитини, що має прийти на світ за яких три місяці. Та, здавалося, ні вони самі, ні тим більше решта нас поважно не думали над поворотом до большевиків: от висловлювали собі всякі погляди. Чому ж би й про поворот не міг хтось сказати? Але щоб це серйозно брати під увагу?! Ха!..

РЯТУЙТЕ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НЕЇ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

КАМПАНІЯ ЗБІРКИ ФОНДІВ НА „ВЕСЕЛКУ"

Згідно з рішенням 23-ої конвенції Українського Народного Союзу, з днем 1-го жовтня починаємо вже другу з черги одномісячну кампанію на видавничий фонд дитячого журналу „ВЕСЕЛКА". Кампанія вестиметься впродовж одного місяця і її вислід повинен забезпечити видання „Веселки" на черговий рік. Це можна досягнути тільки при направду найбільшій жертвенності нашого свідомого загалу. „Веселку" друкується і розсилається у 20-тисячному тиражі і вона доходить до дітей навіть найбільш збайдужілих батьків. Вона може цих дітей врятувати для нашої української спільноти, але кошта цієї благородної і так дуже потрібної акції мусить покрити наш свідомий загал, мусить покривати кожна свідома родина, без уваги на те, чи вона сама має діти, чи ні. Хто має дитину чи дітей, які користуються „Веселкою", той нічого не жертвує, бо він платить за те, що дають його дитині. Але він, як і той, хто дитини чи дітей не має, повинен скласти ще найщедрішу пожертву на рятунок тих дітей, батьки яких про це не дбають. Це є пожертва не для дітей чи несвідомих батьків. Це пожертва для нашої спільноти та її майбутнього.

Впродовж минулого тижня всі передплатники „Свободи" одержали передрукованого тут листа в справі кампанії, як теж і готову, заадресовану та оплачену на пошті коверту. Від листа треба відділити його кінцеву частину, вписати на призначеному місці своє ім'я і адресу та, разом з пожертвою в готівці чи чеком або поштовим переказом (моні ордер) вложити до залученої зворотної коверти і вкинути до поштової скриньки. Повторюємо: поштової марки на ту коверту не треба наліплювати, бо пошта вже оплачена.

Всі пожертви будуть систематично проголошувані на сторінках „Свободи", як і опісля буде поданий кінцевий звіт, як його на іншому місці подаємо з минулого року. Кампанія буде успішна, якщо кожний з нас негайно не тільки сам вишле свою найщедрішу пожертву, але й подбає, щоб це зробив його сусід чи знайомий. Вислід минулорічної кампанії на ту ціль, хоч далекий від найкращого, все ж таки здивував багатьох та багатьом привернув віру в те, що ми все ще свідома спільнота, що наше майбутнє ще не перерішене і не занапащене. Докладімо всіх зусиль, щоб кінцевий вислід цьогорічної кампанії ще тільки скріпив цю віру та допоміг „Веселці" не тільки вдержатись, але й розвинутись та заблиснути справді всіми кольорами природньої веселки, що заповідає погідне, краще майбутнє.

ЗВЕРНЕННЯ ЕКЗЕКУТИВИ У.Н.С. У СПРАВІ ЖОВТНЕВОЇ КАМПАНІЇ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

Минулого тижня вислано на адреси всіх передплатників „Свободи" підписаного головою УНС, п. Дмитром Галичином, такого листа Екзекутиви Українського Народного Союзу в справі жовтневої кампанії збірки фондів на видання дітючого журналу „Веселка":

„Конвенція доручає Головному Екзекутивному Комітетові У. Н. Союзу та Редакції „Свободи" приступити можливо скоро до видавання при „Свободі" відповідного журналу для дітвори і молоді... Для реалізації цього пляну Конвенція схвалює доручити Головному Екзекутивному Комітетові проголошувати кожного року місяць жовтень місяцем добровільної доплати до передплати та пресового фонду „Свободи", а зібрані гроші призначити на видання дитячого журналу".

(Резолюція XXIII. Конвенції У. Н. Союзу, 1954).

ВЕЛЬМИШАНОВНІ!

Виконуючи постанову XXIII Конвенції УНСоюзу, оце вже вдруге проголошуємо жовтневу кампанію ДОБРОВІЛЬНОЇ ДОПЛАТИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ" ТА ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". Гаслом теж і цьогорічної кампанії є: ЧЕРЕЗ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ДО КРАЩОГО МАЙБУТНЬОГО!"

Минулорічна кампанія на ті самі цілі виявила велике розуміння справи молоді та її виховання серед нашого суспільства. Зібрано бо 9,998.87 долярів, а серед жертводавців було й чимало таких, що жертвували поважніші суми: по 25, 30 і навіть 50 долярів. Усім тим громадянам складаємо — в імені нашої молоді — нашого майбутнього — повне признання та щиру подяку.

Зібрані впродовж кампанії фонди призначені як відомо, в першу чергу на продовжування видання дитячого журналу „ВЕСЕЛКА", а далі на розбудову „СВОБОДИ", зокрема її сторінок для молоді. Конвенція УНСоюзу, доручаючи Головному Урядові УНСоюзу та Редакції „Свободи" переводити ці кампанії, зобов'язала рівночасно всіх членів УНСоюзу складати на ті цілі найщедріші пожертви, не менші від ДВОХ долярів. Минулорічна кампанія, хоч і була успішна в загальному, все ж таки ще далеко не відповідала нашим спроможностям і не задовольняла тих потреб, на які вона призначена. Із зібраних фондів заледве можна було покрити кошти видання „ВЕСЕЛКИ" в такій недосконалій формі, як вона появляється. Кошти видання 12 чисел „ВЕСЕЛКИ" виносили бо 10,200 долярів.

Тому закликаємо Вас: збільшіть свою пожертву в цьому році так, щоб „ВЕСЕЛКА" могла справді теж і технічно заблиснути всіми барвами, і щоб сторінки молоді в щоденнику і сам щоденник можна було здвигнути на нові вершини! Ваша щедра рука допоможе „ВЕСЕЛЦІ" та видаваним при ній дитячим книжечкам, як і сторінкам молоді в щоденнику, прояснити душі й уми нашої дітвори і нашої молоді, а це запевнить світлу майбутність нашій спільноті! Поспішіть з пожертвами. Десять осіб, які пришлють найбільші пожертви, будуть окремо відзначені, як добродії дітвори та молоді, і дістануть в нагороду оправлені люксусово примірники першого річника „ВЕСЕЛКИ".

Для Вашої вигоди долучуємо заадресовану і оплачену на пошті коверту. Відділіть долучений до цього відрізок, напишіть Ваше ім'я, прізвище, адресу та суму, яку жертвуєте, вложіть це разом з грішми, чеком або поштовим переказом до коверти і, не наліплюючи поштової марки, вкиньте до поштової скриньки. Ваше ім'я і сума Вашої пожертви будуть з подякою проголошені в „Свободі". А посилаючи Вашу пожертву, пам'ятайте, що це — Ваша цеголка в будову храму нашого майбутнього!

З вірою у великий розум, благородну душу та щире серце членів УНСоюзу, читачів „Свободи" та всієї нашої спільноти, очікуємо Вашої відповіді.

„ВЕСЕЛКА" ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ

"SVOBODA" — SECTION II

ВЕСЕЛКА THE RAINBOW

Журнал для української дітвори.

Рік I. 15-го вересня 1954 Ч. 1.

НАШ ЖУРНАЛ

По бурі, по зливі веселка на хмарі —
І діти щасливі біжать на поріг:
„Веселка! Веселка!" І з радістю впарі
Лунає дитячий захоплений сміх.

Та літо минає, і Сонечко в'яне,
На небі безкраїм веселки нема,
Лиш Осінь снує - розстилає тумани,
А завтра настане холодна Зима.

І раптом — хороша, бадьора хвилина:
Іде листоноша, „Веселку" несе,
І рідний журналик вітає дитина
Із радісним серцем і щиро, як все.

Які тут казки, загадки і розмови!
Які образки! Гей, читайте всі враз!
Не з барв, а зі слів, мов із квітів Дніпрових,
„Веселка" ця виткана, друзі, для вас.

Прийміть оту мову дідів незабутніх,
Барвисту, чудову веселку степів —
Це мова країни, що нині ще в путах,
А завтра співатиме вільний свій спів.

Р. З.

Фотокопія (зменшена) першого числа „Веселки". Від того часу появилось уже всіх 12 чисел, а теперішня кампанія на видавничий фонд має забезпечити не тільки вдержання і продовження, але й дальший розвиток та поліпшення цього важливого і таки дуже потрібного видання. Кілька долярів Вашої пожертви на видавничий фонд „Веселки" може врятувати і зберегти при українстві душу не одної української дитини!

Володимир Барагура

ОДИН РІК „ВЕСЕЛКИ"

15-го вересня ц. р. минув один рік (12 чисел) появи журналу для дітей „Веселка", який виходить місячним додатком до щоденника „Свобода". У грудні 1955 року „Веселка" скінчить другий рік свого видання, разом 16 чисел (від вересня 1954 до грудня 1954 — чотири числа, від січня 1955 р. до грудня 1955 року — дванадцять чисел).

Нормально беручи, один рік появи журналу — це зовсім малий проміж часу. Але коли взяти до уваги особливість життя відірваної від матірного пня частини народу, це все таки досягнення, а бодай матеріял для зроблення підсумків

Інтенсивна підготовча праця.

Появу першого числа „Веселки" 15-го вересня 1954 р., попередила інтенсивна підготовна праця, що тривала ще з травня 1954 року. Саме в тому часі Редакція „Свободи" звернулася до представників Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) з пропозицією взятися за організацію журналу для українських дітей. І трудно було ще тоді сказати, що короткий лист редактора Антона Драгана у цій справі матиме такі плідні наслідки.

У висліді цієї пропозиції та дальших розмов і листування, постав ініціятивний гурток, в склад якого ввійшли: сл. п. д-р Лука Мишуга і ред. Антін Драган, як представники „Свободи" та Українського Народного Союзу, що від них вийшла ідея й ініціятива видавати дитячий журнал і що взяли на себе відповідальність та турботу за матеріяльну та й технічну сторінку видання — та Володимир Барагура, Богдан Гошовський і Роман Завадович, як представники ОПДЛ, що взяли на себе відповідальність за редакційну, тобто духову, сторінку видання.

Плян журналу

У висліді вступної підготови Редакційна Колегія „Веселки" опрацювала докладний плян видання журналу, який акцептувала Редакція „Свободи". У пляні вказано на конечність дитячого журналу, визначено ідейно-виховні і літературно-мистецькі цілі, до яких має він змагати, з'ясовано характер, устійнено назву, накреслено рямковий матеріял, намічено співробітників та складено кошторис. Плян видання побудовано на зовсім реальних основах, керуючись конкретними умовами, без ніяких ілюзій і фантазування. І сьогоднішня „Веселка" — це ніщо інше, як консеквентне реалізування первісного пляну, очевидно з тими змінами й відхиленнями, які подиктувало пізніше життя, підсунула практика, підказало громадянство, чи потреби читачів. При тому видавництво завжди реалізувало свій плян з очима, зверненими вперед, — і з думкою про розбудову та покращання журналу. „Веселка", з одного боку, нав'язує до традиції дитячих журналів з Рідного Краю, з другого до своєї попередниці на американському ґрунті „Цвітки" ("Floweret"), що її видавав той же УНС сорок років тому (перше число вийшло 15-го вересня 1914 року під редакцією педагога Дмитра Андрейка). — Як „Цвітка", так і „Веселка" виникла з життєвої конечности і з невідкличної потреби дати українській дитині національне виховання, щоб вона, всякаючи в новий ґрунт, не відстала від свого рідного народу. „Цвітка" після чотирьох років героїчних змагань з нехіттю читачів і байдужістю громадянства зів'яла — (останні її числа вийшли в 1917 році). Чи така сама доля стріне „Веселку" — це залежить у першу чергу від нашої громади та її свідомости й відповідальности.

Характер „Веселки"

„Веселка" призначена для дітей різного віку і засадничо охоплює дітей від 6 до 12 року життя, але поміж її читачами є багато навіть п'ятирічних дітей та чотирнадцяти- і навіть шіснадцятирічного юнацтва.

Журнал має літературно-мистецький і виховно-навчальний характер, при чому виховання і навчання провадиться при домозі мистецького слова, образотворчого та інших родів мистецтва. Журнал є українознавчий у найширшому значенні слова, при чому українознавство треба розуміти не як науку, а як „українознавство" „україновідчування", розбудження при допомозі мистецьких засобів позитивного психічного наставлення до України. Другою тематичною ділянкою журналу є життя української дитини в новій дійсності, третьою, так зв. „невтральна", чи „загальнолюдська" тематика зокрема життя чужих славних людей, світлі події в історії чужих народів, переклади чужомовних творів з ділянки дитячої літератури. Перевагу українознавчим матеріялам віддано тому, що актуальну дійсність, у якій живуть наші діти, вони знають з автопсії, відбитку його і загально-людську тематику знайдуть у чужомовних журналах країн свого перебування, зате українознавчих матеріялів жаден чужомовний журнал українській дитині не дасть. Це є одночасно відповіддю тим колам, які ставлять закид, що в „Веселці" переважають матеріяли з українською тематикою, замість із „невтральною".

„Веселка" має всеукраїнський характер, тобто обслуговує наших дітей без уваги на їх територіяльне походження, віровизнання, чи політичні переконання їх батьків.

Зберегти душу дитини!

Крім українознавства, як основної цілі й мети „Веселки", другою ціллю журналу є виховання взагалі. При допомозі мистецького слова ушляхетнити душу дитини, — зберегти її від шкідливих впливів оточення, дати їй сильні моральні підстави, виплекати її характер, підтримати позитивні впливи батьків, виховних організацій, школи, Церкви, хоч без жадних конфесійних підкреслень. Іншою виховною ціллю, до якої змагає „Веселка", є суспільно-громадське виховання дитини громадське виховання дитини, защеплення їй почуття приналежности до гурту своїх ровесників-читачів, а далі і до громадянства. Естетичне виховання дитини при допомозі мистецького смова, ілюстрації, музики й пісні — це теж одна з виховних цілей „Веселки". Донесення до свідомости дитини й утривалення певного конкретного знання при допомозі мистецького слова і інших родів мистецтва, доступних журналові, тобто дидактична його спрямованість, — ось чергове завдання „Веселки". Навчити дитину читати добру лектуру й сприймати образотворче мистецтво в його кращих зразках — це теж ціль, до якої змагає журнал.

„Веселка" має „магазиновий" характер, тобто її Редакція намагається вміщувати всі матеріяли які можуть у позитивному сенсі цікавити малого читача. У зв'язку з тим ідуть намагання дати матеріял найрізноманітніший тематично й формально. Досі на сторінках „Веселки" знайшла місце тематика — історична, біографічна, казково-фантастична, пригодницька, реалістична з актуального дитячого життя, релігійна, пластова, природнича та з різних інших ділянок життя й знання. У журналі ведеться постійні кутки й рубрики, як хроніка дитячого життя, загадки, розваги, сміховинки, листування з дітьми, обговорюються нові видання для дітей.

„Богута Багатир"

Форма подачі матеріялів переважно літературно-мистецька (вірші, пісні, поеми, оповідання, п'єси), рідше матеріял, опрацьований у формі статтейки, гутірки, опису, звіту. Окремо треба згадати образковий епос „Богута-Багатир". Сценарій і тексти до нього опрацьовує Роман Завадович на підставі билин, історичних та фолкльорних переказів, народних вірувань. Богута — це легендарно-казкова й фантастична постать, кинена на історичне тло часів Володимира Великого. Це теж наскрізь символічна постать і, як усі билинні багатирі, втілення фізичної сили й здоров'я українського народу та духово-моральних його вартостей, яких жадна ворожа сила поконати не може. Богута, як і інші багатирі, стоїть на сторожі національних ідеалів і обороняє свій народ від прямих і невидимих ворожих затій. Так тільки треба розуміти ідейні заложення цього ілюстрованого Мироном Левицьким епосу, і це хай буде вияснениям і відповіддю всім тим, що хотіли б бачити Богуту на лад десятицентових „каміксів".

В опрацюванні матеріялів редакція намагається виходити від речей дітям відомих і переходити до нових, незнаних. Журнал зберігає до дітей серйозну поставу без фальшивого інфантилізму та поучування. Тон журналу бадьорий, життєрадісний, активний без комплексу меншевартости, закинено зовсім „вмирання" за Україну, „блукання сиротою", сльозоточивість.

З того підходу до життя виникла й назва журналу. Автором її — Роман Завадович. Веселка — це одне з найкращих явищ, яким Всевишній обдарував природу й людей. Зокрема, люблять її діти. Веселка — це символ радости, втіхи, веселости, цієї погідної атмосфери, в якій повинна зростати дитина, щоб її фізичні й духові сили розвивалися найкраще.

Редакція і редагування

Ядром праці у „Веселці" є Редакційна Колегія. Через те, що окремі її члени живуть у різних, віддалених одна від одної місцевостях — Ню Йорк — В. Барагура, Шикаго — Р. Завадович, Торонто — Б. Гошовський, вся праця відбувається шляхом кореспонденції, що дуже ускладнює й утруднює справу, вимагає багато часу й коштів. Проте, — циркуляція з о р ганізована так, що кожний матеріял переходить через руки всіх 3-ох членів Колегії. Остаточне оформлення числа відбувається в Ню Йорку. Матеріял переходить ще через руки головного редактора „Свободи" та мовного редактора, Вячеслава Давиденка, і щойно тоді появляється в числі. Завдяки тому запевнюється матеріялові відповідний мистецький та виховний рівень, добру мову й уникається помилок, які могли б трапитися, як би журнал редагувала одна особа. Функції членів Редакції поділені так: загальне плянування окремих чисел, остаточна оцінка вартости матеріялів, розваговий матеріял — Богдан Гошовський. Відділ поезій, літературна редакція матеріялів, обробка сирих матеріялів — Роман Завадович. Остаточне оформлення числа — Володимир Барагура, в руках якого спочиває також загальне організаційне керування журналу, контакт із „Свободою", і зі співробітниками, репрезентація журналу назовні. Незалежно від своїх постійних функцій, кожний член Редакції має обов'язок постачати оригінальний матеріял, організувати чужі матеріяли, приєднувати співробітників, підшукувати нові сили.

54 співробітники

Поруч Редакції, як ядра праці „Веселки", другим джерелом матеріялів є постійні й принагідні співробітники. До співпраці запрошено всі наявні сили, чи то зверненням у пресі, чи особистим запрошенням, якщо адреса авторів відома. Співробітники „Веселки" розсипані дослівно по всьому ґльобі — є поміж ними люди з ЗДА, Канади, Европи, Австралії. Ця діяспора незвичайно утруднює працю й вимагає дуже наполегливої кореспонденції, хоч, з другого боку, це корисне тому, що в різних країнах є різні умови життя і діти пізнають, як живуть їх ровесники. — Треба ствердити, що коло співробітників поволі, але постійно зростає. Коли в першому числі „Веселки" (вересень 1954) авторів було тільки 9, то в числі за квітень 1955, є вже їх 14. Найбільше авторів взяли участь у третьому (7) числі за березень 1955, бо аж 16 різних прізвищ. Усіх прізвищ авторів, що виступали в „Веселці" від 15-го вересня 1954 до вересня 1955 було 54. Подаємо їх прізвища в абетковому порядку: Андерсон Г. Х., Антонович К., Бандурак В., Барагура В., Бачинський Л., Вілецька Т., Божемська Я., Борисевич Л., Бурик Н., Бучинська В., Вечер Я. (Людим І.), Вільха С., Глібів Л., Гординський С., Данилович Б., Діма, Дмитренко Т., Дубина В., Забіла Н., Завадович Р., Іваненко О., Керницький І., Кобець О., Кравченко У., Лепкий Б., Лесич В., Лотоцький А., Лятуринська О., Максимович М., Мирний П., Наріжна І., Нижанківський Б., Олесь Т., Перелісна К., Петрів М., Погідний М., Полтава Л., Пчілка О., Роговська І., Рубчак Б., Савицька І., Стефанович О., Туркало М., Українка Л., Франко І., Храплива Л., Цегельська О., Черінь Г., Чорнобрива Г., Чуб Д., Шевченко Т., Шугай І., Щербак М., Яворівський Є. З авторів — дітей надруковано вірш Мазурок Мирослави.

У хвилині, коли пишу ці рядки, зацікавлення нашим журналом і охоту співпрацювати в ньому виявила американська авторка для дітей — п-ні Елінор Денніс.

Автура зростає не лише кількісно, але й якісно. Поруч випробуваних дитячих письменників, появляються нові, початкові сили (Б. Рубчак, Я. Божемська), починають також писати для дітей письменники, які досі писали тільки для старших (Іван Смолій, Вадим Лесич, Микола Щербак).

Все таки справа здобуття авторських сил для „Веселки" доволі трудна. Хоч редакція „Веселки" має зорганізований апарат і нав'язані контакти, знайомства, а то й дружні взаємини і може платити бодай скромні гонорари, вона бореться з великими трудноцами в ділянці організування доброякісного матеріялу. Справа в тому, що дитячих авторів взагалі мало, а наявні слабо реаґують і нерадо співпрацюють, деякі через складні умовини життя й праці, інші через деяку духову депресію, ще інші через скромні можливості гонорування їх праці. Зокрема, — відчувається брак свіжих нових сил і талантів. Згадані тут трудноці хай будуть одночасно вияснениям, чому часто треба в одному ч. „Веселки" вміщувати кілька творів одного й того самого автора.

Перевагу має поезія

У постачанні матеріялів співробітниками відчувається брак прози, зате велику перевагу має поезія. Таке саме явище, як і в „великій" літературі. Другим недоліком є розмірно мала кількість матеріялів з сучасного життя української дитини в новій актуальній дійсності. Не менші трудноці з українознавчими матеріялами. Про яку Україну дітям писати? Чи про ту,

(Закінчення на стор. 4-ій)

БЛИЗЬКЕ Й ДАЛЕКЕ ПЛЯНУВАННЯ

У житті кожної окремої людини, в житті родини, в громадській діяльності й у державному керівництві — скрізь, де взагалі треба робити пляни, робиться їх на ближчу і дальшу майбутність.

До плянів на найближче майбутнє належать різні конвенції, належить справа переселення решти всіх тих, що можуть і хочуть переїхати з Европи до Америки, справа закінчення видання української англомовної енциклопедії, видання англійською мовою історії московського імперіялізму, історії українсько-польських взаємин від найдавніших до найновіших часів, історії українсько-жидівських взаємин, справа купна якогось дому, спортової площі, будови нового шкільного будинку, і багато інших справ, потрібних, конечних, таких, які вже ждуть довгі роки на переведення в життя.

Але є справи, що вимагають плянування на далеку майбутність. Справи смертельно поважні, такі, яких не можна поладнати на засіданнях і для „полагоди" яких неможливо вже тепер обрахувати якийсь бюджет. На першому місці таких найбільших справ, з якими направду трудно порівняти будь яку іншу, це справа збереження при українстві наймолодшого покоління, народженого чи підростаючого серед чужомовного середовища. Коли 5-6 років тому масово напливали до ЗДА нові іміґранти, вони мали різні претенсії до давніх іміґрантів власне з ділянки виховання дітей. За тих минулих кілька років всі ті нові іміґранти, нині здебільша вже теж американські громадяни, власним досвідом, досвідом з власними дітьми, зглибили вже тайну страшних трудноців, з якими треба боротися, щоб успішно протиставитися такому тискові англомовної школи, вулиці, крамниць, журнальних і книжкових видань, всієї щоденної атмосфери, яка діє на дітей і — без ніякого примусу, без ніяких офіційних приписів — відриває ту дитину від мови, культури та ідеалів батьків, тих ідеалів, які взагалі спричинили мандрівку з-поза „великої калабані" на американський континент. Це проблема не тільки українська. Німці, голляндці, французи, італійці, жиди, поляки, балтійці —всі вони мають ту саму велику, найбільшу журбу: чим затримати дітей своїх у сантименті до тієї далекої европейської країни, де народились, жили, були щасливими й терпіли їх батьки, та звідкіль прийшлося їхати до Америки, що стала другою прибраною батьківщиною?

Наука про психологію дитини каже, що дитяча душа — це незаписана карта й хоч кожна дитина вже з народження має власну індивідуальність і прикметні собі нахили, проте дитячу душу можна формувати і мати на її вигляд переможний вплив, якщо робити це так, як треба. Прищепити дитині знання мови — нема найменших трудноців, якщо цієї мови вживається до неї змалку й потім підтримується те знання, щоб дитина не забула первісної мови у зустрічі з іншою чи іншими мовами. На ментальність дитини можна впливати такими оповіданнями і такою лектурою, яка залишить свої сліди до самої старости. Ті сліди залишаються інколи тільки в підсвідомості, проте вони залишаються, не зникають. Це так само, як любов дитини до батьків чи друзів із дитячих років, — співтоваришів забави. Цю любов і приязнь можна зберегти й поглибити або викривити й послабити, залежно від поведення супроти дитини. Це „абв" педагогіки, яку проте — на превеликий жаль — так часто люди забувають.

Однак це проблема не тільки батьків, а всього громадянства. Молоде покоління, як збірнота — це справа бути-чи-ні-бути всієї національної громади в Америці. Український Народний Союз і його Видавництво „Свобода" заініціювали й створили дитячий журнальчик „Веселка", як один із могутніх засобів національного виховання українських дітей на американському (і позаамериканському) ґрунті. Американсько - українські батьки відгукнулися на ту ініціятиву, вможлививши своїми пожертвами вдержати „Веселку" впродовж цілого першого року її існування. Проблема залишилась та сама: „Веселка" — це тільки один із засобів реалізування пляну, обрахованого на далеку мету. Це велике діло формування американсько - української дитячої душі. Наслідків не можна побачити за місяць-два, ані за рік-два. Треба постійної, впертої, послідовної, витривалої праці, щоб спасенні наслідки проявились тоді, коли може вже й не стане теперішніх видавців і редакторів того журнальчика. Але це будуть спасенні наслідки для великої української справи, для збереження взагалі української громади в Америці, — для підготовлення її наслідників, активних і свідомих американсько - українських громадян. Чи не варта для тієї далекої, великої цілі присвятити трохи уваги, енергії і гроша?!

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ КНИЖОК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

КНИЖКА — ЦЕ НАЙКРАЩИЙ І НАЙВІРНІШИЙ ПРИЯТЕЛЬ ЛЮДИНИ! ВОНА ПРОВАДИТЬ, ПОТІШИТЬ ЧИТАЧІВ І БУДЕ ЇМ НАЙЛІПШОЮ РОЗРИВКОЮ ПІД ЧАС ОСІННЬОЇ І ЗИМОВОЇ НЕПОГОДИ. КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ І ЗАМОВЛЯЙТЕ КНИЖКИ!

СПИС КНИЖОК

ЩО ЇХ ЩЕ МОЖНА ДІСТАТИ У КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім цінnику, є по кілька примірників. Тому спішіть зі замовленнями!

Багато неба — Д. Гуменна — $2.50
Безхатний (Діти Степу), Олександра Лугового, оповідання з канадійського життя — $2.00
Батько зачумлених, Юлій Словацький, перекл. В. Держирука — $ .10
Блискавиці, суспільна студія, і Жовнірські оповідання, М. Яцкова — $ .50
Броди — збірник статтей і нарисів за редакцією О. Лисяка — $1.50
Бої Хмельницького — військово-історична студія — Ю. Тис Крохмалюк — $2.25
Богдан Лепкий — В. Безушко — $ .25
Борці за правду, історичне оповід. А. Кащенка, 4-те видання — $ .45
Брати Моуглі, оповідання з життя дитини між звірями, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий) — $ .60
Буря над Львовом — В. Марська — $2.20
Бузковий цвіт, М. Цуканова — $1.00
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців — $ .50
Велике Цабе — Д. Гуменна — $2.50
Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки М. Гоголя ч. I і II — $ .30
Вибір Поезій О. Федьковича — $ .10
Відродження — Толстой Лев — два томи в 3-ох частинах — $2.50
Відмолодження, після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками — $ .10
Вічевий співаник — $ .05
В затінку й на сонці та інші оповідання, нап., Юрій Кміт, брош. 35, оправлена — $ .75
Вода в природі. — Уміркований та щирий, В. Винниченка. — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі — $ .20
В обіймах Дакуна — Г. Вузол — $ .85
В 60-ті роковини смерти Т. Шевченка. Зібрав д-р З. Кузеля — $ .10
Гайдамаки — Шевченко Т. — з порт. автора і люстр. Брош. — $ .50
Гайворонський — В. Витвицький, в м'якій оправі $3.00 в твердій оправі — $3.50
Галка смерти. Свобідно за М. Твейном перекл. В. Держирука — $ .10
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями — $ .25
Голод, оповідання В. Винниченка — $ .10
Голубі диліжанси — листування ваплітян — $1.00
Гостинці, збірка фейлетонів Миколи Синежупанця — $ .25
Гумор і сатира — $ .25
Гуморески, нап. А. Аверченко, пер з російського, брош. — $ .20
Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича — $ .25
Геновефа, оповід. про княжну невинню засуджену на смерть — $ .30
Голем — Майрік — оповідання. Опр. — $1.50
Достойно єсть, збірка в Шевченкові роковини — $ .15
До Складу і Прикладу — І. Сорокатий — $ .20
Де любов, там і Бог, опов. ґр. Л. Тостоя (перекл. Ю. Сірий) — $ .15
Дещо про гроші — $ .10
Для домашнього огнища, повість І Франка — $ .85
Доля України, вірші, Дм. Штогрина — $ .35
До світла, оповідання Івана Франка — $ .15
Дочка Монтезуми — 2 томи — Т. Райдер-Гаґґард — $3.00
Договір Б. Хмельницького з Москвою 1654 р. — Проф. А. Яковлева — $2.00
Думки, Тарас Шевченко — $ .20
Дяк, оповідання Марка Вовчка — $ .20
Енциклопедія українознавства — три великі книги в полотняній оправі — $18.60
Загоріла полонина — С. Парфанович — $ .50
Записна книжка, оповідання В. Винниченка — $ .10
Збірка „Вільного Слова" за 1. рік видання, в полоні, 1916 р. — $ .10
Збірка оповідань для української молодіжи — $ .40
Збірка повісток — $ .10
Збірник народних пісень і дум, брош. 50 ц., опр. — $ .75
Землею Українською — В. Антоненко — Давидович — $1.70
Зелені дні — Л. Оленко — $1.20
З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів скасування Запорозької Січі, А. Кащенка, 3-те видавя — $ .40
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів — $ .35
З журбою радість обнялась, збірка віршів О. Олеся — $ .60
З венесуельського щоденника — Л. Стаховський — $ .70
З культурного життя України, написав д-р Зенон Кузеля — $ .10
Злат-Жолудь — О. Сацюк — $1.00
Золотий потічок голодного Харкова — О. Звичайна — $ .35
Іван Дурак та інші оповідання, ґр. Л. Толстоя — $ .25
Іван Франко (з портретом). Д-р М. Лозинський — $ .25
Іван Франко, біографічно-літературний нарис — $ .20
Іван Коновченко і інші оповідання — $ .20
Ісаак Мазепа — Борець за волю України — П. Феденко — $3.00
Кайдашева сім'я — І. Нечуй-Левицький — $1.00
Катедра Св. Софії у Києві — багато ілюстрована книга — О. Повстенко — $12.50
Казки про циганів — $ .10
Кляса проти кляси, Л. Мартова — $ .10
Козацька помста, оповідання з козацької старовини, А. Чайковського, друге видання — $ .40
Контрасти, нарис, В. Винниченка — $ .10
Короткий підручник до науки німецької мови — $ .15
Кость Паньківський — д-р І. Витанович — $1.00
Крутіж — оповідання для молоді — В. Лепкий — $ .75
Кудеяр — Костомарів — $ .75
Львів — В-во „Київ" — альбом. формат — $9.00
Люба-Згуба — Ю. Федькович — повість, опр. — $ .35
Люборацькі — Свидницький А. — сімейна хроніка, опр. — $1.50
Леґенди старокиївські — Н. Королева — $1.00
Лихоліття Холмщини й Підляшшя — П. Олійник — $ .70
Лист шинкаря до Люципера і відповідь. — Про алькоголь — $ .10
Майстер корабля — роман — Ю. Яновський — $3.00
Мазепа — з-під Полтави до Бендер — Б. Лепкий — $2.50
Мала — Д. Гуменна — $1.50
1. Маска, 2. Краса, оповідання А. Чехова — $ .10
Мара комунізму — М. Дурделла — $ .50
Марія — У. Самчук — повість — $2.00
Маркіян Шашкевич — Б. Лепкий — з ілюстр., брош. — $ .35
Місяць свідок і інші оповідання — $ .20
Миргородський Ярмарок — О. Звичайна — $ .60
М'ясива — куховарська книжка Н. Костецької — $ .50
Наголос — П. Ковалів — $ .75
На зелених горах, збірка поезій О. Олеся — $ .15
Напад на Січ, оповідання Данила Мордовця, і Павло Полуботок, поема С. Руданського — $ .10
На білих скалах, повість А. Франса, перек. І. Галущинський — $ .65
Народний Декляматор, з передним словом і вступними замітками, 107 різних віршів, опр. — $1:50
Навернений грішник, оповідання В. Пруса — $ .20
На стрічу сонцю золотому, повість Марії Колцуняк — $ .50
На чужині, опов. за різні пригоди в чужім краю, І. Спілки — $ .15
Наш Львів — В-во „Червона Калина" — $3.00
На становищі — М. Николишин — $ .40
Не плач Рахиле — Ю. Тис — містерія драма — $ .40
Не піддавайся біді, опов. з селян. життя, д-р А. Чайковського — $ .25
Не-читальник, Л. Мартовича — $ .40
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість у 2-ох томах, Ю. Верного — $2.50
Новелі, Кн. І., Юрія Сірого — $ .70
Обірвані Струни — антологія поезії. — Вибір, передмова й довідки Б. Кравцева — $3.00
Огляд бувальщини українського народу, перепо[в]ів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3-ма мапками — $ .20
Оглянувшись назад — О. Звичайна — $1.50
Оповідання з військового життя і інші — $ .15
Оповідання Олекси Стороженка — $ .15
Оповідання Пантелеймона Куліша — $ .15
Опришок і інші оповідання — $ .20
Ост т. І — У. Самчук — $2.00
От собі сторійки, написав Рудиярд Кіплінґ, переклав Вас. Ткачкевич, з трьома образцями, брош. — $ .35
Лепкий Богдан: Писання Богдана Лепкого, з порт. автора і з нарисом його літерат. діяльности, написаним В. Верниволею. Том І. Вірші, том II. Проза. В полот. опр. — $5.00
Пахощі — А. Галан — $1.00
Перелетні птахи — І. Керницький — $1.50
Про плекання і лічення домашніх звірят. Практ. порадник — $ .25
Півтора людського — В. Чапленко — $1.50
Підручник громадянства — Видання ЗУАДК — $. 50
Пісні еміґрантів — $ .10
Повісти Т. Шевченка, 1-ший том: Артист, Музика і ін. 2-гий том: Наймичка й інші — $ .90
Поезії О. Олеся — $ .50
Полонений на Кавказі, нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20 ц., опр. — $ .40
Поміж берегами — Д. Ярославська — $2.00
По той бік світу — О. Драгоманова — $1.00
Подорож до місяця — Ю. Верне — $ .40
Порадник лікарський — $ .20
Починок, оповідання Б. Лепкого — $ .15
Пригоди статечної миші, нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-тє, з малюнками художника М. Погрібняка — $ .10
Призначення України — д-р Ю. Липа — $1.50
Припізнений московський пашпорт, оповідання М. Твейна — $ .10
Притча про садівника та інші оповіддання, Мстислава Руса — $ .40
При битій дорозі — М. Струтинський — $ .85
Про батька козацького Богдана Хмельницького. Написав М. Грушевський — $ .30
Промови, деклямації і желання на весіллях, хрестинах і забавах — $ .10
Про світ Божий, бесіди по природознавству, Ю. Сірого — $ .40
Проти алькоголю — $ .20
Рай — В. Барка — $3.00
1. Про Шевченкові твори. 2. Оферма, опов. з військ. життя — $ .20
Рибалка Панас Круть, оповідання Івана Левицького — $ .15
Рідне Слово, збірка новель і оповід. укр. авторів, брош. — $ .75
Рідні гості — С. Тобілевич — $ .50
Різдвяна ніч (з 10 образками), Миколи Гоголя — $ .20
Революція в Росії (від 1862 р. до найнов. часів). Т. Ф-н. — $ .15
СССР — в'язниця народів — Данько М. — $ .25
Сотничиха Гандзя, написав Дмитро Тягнигоре — $ .35
Самостійна Україна Р. У. П. — $ .15
Селянська санаторія — О. Звичайна — $1.65
Серед куль та гранат. (Начерки). Евген Воровський — $ .10
Серце не навчити. — Побратими. — Вістун. Оповідання — $ .10
Сила і краса, повість В. Винниченка і Як баба Горбулиха зробила страйк, оповідання А. Грабка — $ .25
Симфонія землі — Ю. Тис — $1.00
Сила і слабість комунізму — У. Скит — $ .20
Сільська вчителька, оповідання Д. Чіамполього — $ .10
Скрипка на камені — О. Сацюк — п'єса — $ .50
Славні побратими, історичне опов. А. Кащенка, вид 5-те — $ .20
Словарик, пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького — $ .30
Сорокаті штани і інші веселі оповідання — $ .25
Сорок тисяч миль під водою — роман — Жуль Верн — $1.00
Сплачений довг, опов. з міщанського життя, Дан. Лепкого — $ .20
Спогади Чикаленка — у виданні УВАН — $3.50
Спочив мій дух і інші оповідання — $ .15
Старий горобець, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, з рос. мови перекл. Г. Черняхівський, видання 3-те — $ .10
Сумна казка й інші оповідання — $ .10
Тарас Шевченко, в столітні роковини — $ .20
Таємний фронт — С. Любомирський — $ .65
Тіні забутих предків — М. Коцюбинський — $ .30
Твори Лесі Українки — в 12ти томах — $24.00
Твори М. Куліша — у виданні УВАН — $3.50
Три оповідання (Воля, Пропасть, Сміх), нап. Л. Андреєв — $ .20
Три оповідання Д. Мамина-Сибіряка (Старий горобець, Пригоди статечної миші, Поганий день Василя Івановича), з малюнками — $ .25
Три поеми Т. Шевченка (Сон, Великий льох, Неофіти), з передмов. й пояснен. Б. Лепкого і з 2 портретами автора — $ .35
Український Лікар — Д-р Т. Кібзей — $6.00
Українська еміґрація в Злучених Державах Америки, написав Юліян Бачинський, 75 ілюстрацій і 2 карти — $2.00
У гостях добре, дома ліпше, історичне оповідання Дрозда (О. Кониського), видання друге, брош. 85 ц. опр. — $1.50
Україна-Русь і мозковізм — І. Павелко — науково популярний нарис — $ .80
Українська Повстанська Армія — П. Мірчук — $3.00
Україна в світовому господарстві, нап. Карло Коберський — $ .60
Українські народні казки — зібрала О. Іваненко — $2.00
Українські народні казки — видання Сурми — $2.00
Український штукар, 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть 1. Забави фізичні і хемічні. — Часть 2. Штуки з картами. — Часть 3. Штуки руханкові. — Часть 4. Штуки жартівливі — $ .50
Український Тризуб і прапор — В. Січинський — $1.00
Українці в Америці, Ор. Кириленка — $ .20
У Києві в 1940 р. — С. Парфанович — $ .75
Україна у війні за державність — О. Удовиченко — $4.00
Фабіоля — о. А. Волошин — $ .40
Фата морґана — М. Коцюбинський — $ .50
Фотоальбом „Любіть Україну" — 1128 фотографій з цілої України — $12.50
Христос в гарнізоні, оповід. з військового життя, М. Яцкова — $ .40
Царівна — О. Кобилянська — $3.00
Чужиною, збірка поезій О. Олеся — $ .50
Чужинці про Україну — В. Січинський — $1.00
Чутлива совість, Татко, оповідання Д. Н. Маміна-Сибіряка, з російської мови перекл. Марія Кузьмова — $ .20
Шкільні образки, написав Дмитро Макогон — $ .10
Шевченко про мистецтво, розвідка Богдана Лепкого — $ .10
Д-р Л. Мишуга: Шевченко й Жінка. Надається на відчит на Шевченківські Свята. Ціна — $ .50
Ягілки, 51 українських народних пісень і забав на Великдень з розвідкою про генезу ягілок і їх теперішній вигляд — $ .20

СЛОВНИКИ

Англо-Український Словник — 50,000 слів і виразів, 792 стор. в оправі — М. Л. Подвезько — $ 4.00
Українсько-Англійський Словник — 1,011 стор, 60,000 слів — М. Л. Подвезько — 5.00
Повний Українсько-Англійський Словник — 1,163 стор. в оправі — Андрусишин-Крет — 12.50
Словник Чужомовних Слів — 25,000 чужомовних слів і виразів — І. Бойків, О. Ізюмов, Г. Калишевський, М. Трохименко — 6.00

Svoboda Book Store
P. O. BOX 346 — JERSEY CITY 3, N. J.

ТВОРИ ПРОФ. ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

НА ХОРИ МІШАНІ ЖІНОЧІ І ЧОЛОВІЧІ

Збірка I — Історичні пісні від татарських нападів з частиною Хмельниччини — $1.50
Збірка II — Історичні пісні від Хмельниччини до Коліївщини — $1.00
Збірка III — Історичні пісні від Коліївщини до пісень Січових Стрільців — $1.00
Пісні України — 18 пісень з нотами на 4 голоси в аран. О. Кошиця — $ .50

ЗДОРОВІТЬ НА РІЗДВО И НОВИЙ РІК ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ

ПРЕГАРНИМИ КАРТКАМИ

Українських Мистців

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР В КНИГАРНІ СВОБОДИ

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

з українськими святами, 35 цт. штука
Календарі з портретом Шевченка або Франка 50 цт. штука.

ВИГОТОВЛЯЄМО ФІРМАМ КАЛЕНДАРІ З ЇХНІМИ АДРЕСАМИ.

Шліть замовлення, щоб вчасно одержати.

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ОДИН РІК „ВЕСЕЛКИ"

(Закінчення зі стор. 3)

яка тепер є? Але ж ми її не знаємо, зрештою це могло б бути небезпечно з національно-виховних мотивів. Чи писати про ту, яку пам'ятаємо ще з довоєнних часів, бодай з тієї частини українських земель, що мали трохи вільніше життя? Чи, врешті, про ту, яка живе в споминах наших старших громадян? Але це все належить до минулого, а діти так люблять актуальне, сучасне. У цьому питанні треба шукати компромісу — давати матеріял з історичного минулого, з недавно-минулого та й з сучасного життя, звертаючи увагу на вічно тривалі вартості українського народу.

Третя категорія труднощів виникає з того, що журнал призначений для дітей усякого віку, а кожна група вимагає іншого підходу й трактування. Малий об'єм журналу збільшує ці труднощі.

Інше джерело матеріялів — це архів ОПДЛ, в якому збереглися, між іншим, твори для дітей, деяких наших авторів, що згинули від большевицької руки, або пропали під час війни. Публікація їхньої літературної спадщини у „Веселці", чи окремими виданнями буде скромною сплатою боргу вдячности за їх жертвенну працю для добра української

19 ілюстраторів

Редакція подбала, щоб у журналі співпрацювало якнайбільше ілюстраторів. Їх коло постійно зростає. Коли з першому числі „Веселки" були тільки два ілюстратори, то в березневому числі за 1955 було їх уже 9. Досі участь в ілюструванні „Веселки" взяли 19 малярів, а саме: Андрусів П., Антонович К., Баляс В., Бутович М., Гніздовський Я., Гординський С., Гуцалюк Л., Дмитренко М., Їжакевич І., Касіян В., Левицький М., Манастирський А., Михалевич М., Палій Л., Сидоренко П., Стебельський Б., Судомора О., Сурмач Я., Холодний П. Вміщено також одну ілюстрацію дитини Шлапак Ольги. Наголовок і розділові заставки до перших чотирьох чисел виконав М. Бутович. Теперішня „головка" і розділові заставки роботи П. Холодного. Поради щодо мистецького оформлення дали: П. Андрусів, М. Бутович, П. Холодний, Я. Гніздовський.

Поміж ілюстраторами є представники різних мистецьких шкіл, стилів і напрямків, від старшої генерації мистців до модерністів. У той спосіб наші діти знайомляться з рідними мистцями, пізнають різний підхід та різну розв'язку ілюстраційних проблем на ступні, дітям доступному. Дітям прищеплюється любов до свого мистецтва та привчається їх бути в майбутньому його консументами. Деякий ілюстраційний матеріял брала Редакція „Веселки" із збірок ВУАН та з колекції фотокартин М. Борецького. — Частину розвагового матеріялу походить із спеціяльно запренумерованого пресового сервісу.

Музики і друкарі

З інших родів мистецтва треба згадати участь у „Веселці" наших музик-композиторів. Досі вміщено композиції проф. Осипа Залеського (до пісні Р. Завадовича „Гей на Січі..." та до віршика-пісеньки Л. Полтави „Журавель") і композицію Я. Ярославенка) до пісні Б. Даниловича „Вітай, осяйне літо"). Вміщено фотокопію погрудя І. Франка роботи скульптора О. Архипенка.

Не зважаючи на всі труднощі в зорганізуванні матеріялів та залученні співробітників, доволі цікавий, різноманітний і під оглядом мистецьким та виховним вирівняний літературний і ілюстраційний матеріял, який публікується в „Веселці", треба завдячувати вище згаданим людям доброї волі з-поміж працівників дитячої літератури — авторів, ілюстраторів, композиторів та виховників.

Ще кілька слів про технічну сторінку „Веселки": матеріял із великою любов'ю складали пп. Адріян Лапичак та Микола Твердовський, Роботу метрампажа виконували пп. Анатоль Домарацький і Яків Кулинич. Загальне керівництво спочивало в руках п. Софрона Федева.

Вартість кожного виховного процесу та виховних заходів міряється й оцінюється їх вислідами. Це веде нас з черги до проблеми читача „Веселки".

Ставлення дітей до „Веселки"

Вже перше число журналу діти приймають прихильно.— Редакція отримала багато листів, у яких діти висловлюють своє задоволення й радість з появи журналу, пишуть, які матеріяли їм подобаються, і виявляють бажання отримувати „Веселку" навіть щотижня. Це листування триває й досі, і Редакція має вже майже триста таких листів. Своє становище діти доводять також ділом — багато малих читачів присилають на пресовий фонд „Веселки" свої ощадності, інші відмовляють собі присмностей (кіна солодощів, морозива), ще інші резиґнують із вигід (напр. замість їхати автобусом, ходять пішки до школи), щоб заощаджені таким способом гроші передати на потреби журналу.

У ставленні дітей до „Веселки", як видно з їхніх листів, можна зауважити три фази: 1) пасивне сприймання (вдоволення і признання з появи журналу та ствердження, який матеріял подобається), 2) критичне ставлення (діти згодом роблять оцінку матеріялів за своїми критеріями, ставлять критичні запити, завваги й вимоги), — 3) активна участь (діти починають творчо співпрацювати, присилають свої загадки, вірші, казки, приповідки, ілюстрації). Сьогодні, після року появи журналу, наші читачі вже дозріли, щоб сприймати трудніші матеріяли в складнішому оформленні.

Старші діти бажають якнайбільше матеріялів історичних, біографічних, пригодницьких, фантастичних, природничих, популярно-наукових, молодші — казок, веселих оповідань та з життя тварин. Якщо йде про історичні речі з нашого минулого, то старші й молодші воліють козацьку добу від княжої. Це можливо тому, що козацька доба ближча часово, живіша, барвніша і дає підставу робити аналогії (козаки, уходники — піоніри), а від княжої віє холодом віків. Великими симпатіями дітей кожного віку втішаються оповідання про УПА.

Прихильність громадянства

Якщо йде про становище до „Веселки" українського громадянства, то треба ствердити, що воно від початку до сьогодні — прихильне. Свою прихильну оцінку й ставлення до „Веселки" громадяни виявили в листах до Редакції журналу, в статтях у пресі, в радіомовленнях („Свобода", „Наш Клич", „Визвольний Шлях", „Листи до Приятелів", „Гомін України, „Українська Думка", „Наша Хата" і інші) та участю у збірковій акції на пресовий фонд „Веселки". Прихильно оцінюють „Веселку" вчителі, виховники, священики. Про вартість і популярність журналу свідчить те, що він став допоміжною лектурою при навчанні рідної мови та різних предметів українознавства в школах і на курсах (нещодавно одна школа замовила 250 примірників) та у виховній праці молодечих організацій. Матеріяли з „Веселки" використовують у радіопередачах, на імпрезах, передруковують інші дитячі видання. Образотворчі мистецькі студії послуговуються матеріялом з „Веселки" для дитячих ілюстрацій. Про популярність „Веселки" свідчить також мовна дискусія, яка забрала стільки місця в українській пресі — на тему славного Богути, а саме слів „багатир" і „соха". Поява „Веселки" дала привід до постання нових дитячих журналів чи бодай їх заплянування. Члени Редакційної Колеґії „Веселки" консультують інші дитячі журнали. Не щадило нам громадянство і критичних зауваг, і за позитивну критику ми йому щиро вдячні.

Матеріяльна база. Пресовий фонд.

Матеріяльну базу запевнили „Веселці" УНСоюз і Редакція „Свободи" збіркою на Пресовий Фонд „Веселки". — Переведено збіркову акцію, попереджену відповідною освідомною пресовою кампанією та прилюдними виступами (вечір „Веселки" в Ню Йорку й Торонті, радіомовленням в Шикаґо). Ця кампанія має на оці не тільки фінансові, але й виховні моменти. Участь громадянства в складанні фондів на „Веселку" має бути свого роду „всенародним" голосуванням, що громадянство розуміє потребу такого журналу і хоче активно спричинитися до його існування. Збірка в минулому році дала коло десяти тисяч долярів. Це сума на перший погляд поважна, одначе не така велика, щоб можна було зреалізувати ті побажання й вимоги, які ставить до видаництва громадянство, складаючи пожертви, а передусім перейти на незалежний від щоденника „Свобода" журнал, друкувати його на кращому папері і кольоровим друком. Виконання цих вимог вимагає куди більших фондів, як їх склало в останній збірці громадянство. Перехід на окремий журнал вимагає додаткових коштів паперу, плоскої машини, адміністрації, пошти. Перехід на передплати, як це пропонують багато громадян, крок дуже непевний, бо гіркий досвід навчив, що жадне видання на передплатах не втрималося. Передплатники швидко стають післяплатниками, а потім — неплатниками...

Одначе, це не значить, що Видавництво не зробило ніяких поліпшень, чи кроків вперед. Перший крок вперед був зроблений вже на самому початку, ще поки почалася збіркова акція і вислід кампанії був невідомий, а саме: „Веселка" відразу почала виходити на шістнадцяти сторінках, хоч початково заплановано, що тільки перше число матиме шістнадцять сторінок, а дальші тільки вісім.

Друге поліпшення, введене теж з самого початку, яке було позитивним відступленням від первісного пляну, — це велика кількість ілюстрацій. Початково заплановано тільки одну ілюстрацію на дві сусідні сторінки, отже разом вісім ілюстрацій. Фактично журнал має по шістнадцять і більше ілюстрацій, не враховуючи Богути й розділових заставок. Кількість ілюстрацій до Богути із семим числом „Веселки" збільшено з чотирьох до восьми, що теж значно підвищило кошти видання.

Бібліотека „Веселки"

Врешті, ще один крок сперед, який зроблено з нагоди першої річниці народин „Веселки", це — започаткування „Бібліотеки Веселки", тобто видавання дитячих книжечок при журналі. Першим випуском появилося історичне оповідання В. Бандурака „Козацька дитина", інші приготовляються.

Сподіваємося, що з Новим 1956 роком „Веселка" заграє всім багатством своїх кольорів, що буде можливе внаслідок спільного зусилля Видавництва, Редакції, співробітників і читачів, але в першу чергу таки залежатиме від самого громадянства, яке має в цій справі перше і останнє слово. Воно скаже це слово під час нової збіркової кампанії на фонд „Веселки", яка з сьогоднішним днем починається.

▶ ПОТРІБНЕ ШКОЛАМ!

Шкільні підручники

Нова початкова читанка — І. Шклянка — 1.40
Граматика української мови — О. Панейко — 2.00
Українська мова — В. Романенчук — .85
Наголос — П. Ковалів — .75
Нова Історія України — І. Крипякевич-М. Дольницький — 2.50
Географія України — М. Дольницький — 1.50
IV Читанка — Матвійчука — .75
Барвінок — читанка для II кляси — 1.00
Українська мова для II кл. — П. Миролюбний — .75
Історія української літератури — В. Радзикевич — 1.50

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканадцять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) Дівча в сінях стояло. 2) Ой за гаєм, гаєм, фортепіянові соля (дуже легкі), зібрн. М. Едельман — $ .35
П. Ніщинський: Закувала та сива зозуля, фортеп. сольо — $ .50
М. Лисенко: Засвистали козаченьки, марш з оперети „Чорморці" — $ .50
С. Монюшко: Козак („Стоїть явір над водою") фортеп. сольо — $ .75
В. Заремба: Сонце низенько, вечір близенько, три мельодії української пісні. — $ .75
201 пісень — збірник найкращих українських пісень — $2.00
Коляди і щедрівки — І. Соневицький — $1.00
Веснівки — І. Соневицький — $1.00
Літо — І. Соневицький — $1.50
Любіть Україну — слова В. Сосюри — музика М. Фоменка — $1.00
Пісні УСС-ів — в обробітці О. Залеського
I. Вязка на чолов. хор — $ .50
II. Вязка на міш хор — $ .90
III. Вязка на чолов. хор — $ .50
Цвіркунець — збірка на основі укрінських нар. мелодій для початкової гри — $1.50
Українські народні пісні на фортепіян — В. Барвінський — $1.00
Прелюдії Василя Барвінського — $ .70
Твори на фортепіян — Пісня — Серенада — Імпровізація Василь Барвінський — $ .75
Українська Шумка — В. Зентарський — $ .50
Стрілецький похід — М. Гайворонський — $ .50

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Крути — чоловічі хори — О. Залеський — $ .50
Українські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула — $ .75
Музика до слів В. Пачовського різних композиторів на жіночий і мужеський хор в супроводі фортепіяна. 4 твори, льоспіви в супр. фортеп. Зібрав Е. Турула — $ .70
Українські маршові пісні, для хору зіб. Е. Турула. 14 творів — $ .75
зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів Б. Лепкого, Барвінського і Січинського, со-
Музика до слів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіяна. 8 творів, зібрав Е. Турула — $ .75
Вже воскресла Україна — вибір найкращих укр. нар. пісень — сольо з фортепіяном — $1.50
Стрілецьким шляхом — стріл. бойові пісні на муж. хор — $.50

ПІСНІ НА МІШАНИЙ ХОР в обр. МИХ. ГАЙВОРОНСЬКОГО:

Питалася дівчинонька — $ .25
Вдовонька — $ .25
Шумильце — $ .25
Дунаю, Дунаю... — $ .25
Та туман... ой у полі (Волинські пісні) — $ .40
Тече вода... Миленько моя... (укр. нар. пісні переселенців з Юґославії — $ .50

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

ЗА 1954 РІК ВПЛАТИЛИ:

Листа ч. 15. (Остання листа за діловий рік 1954)

АРКЕНЗО:

Силоем Спрінгс: Степан Панкевич $14.

АРИЗОНА:

Фенікс: Іван Васьків $10.

КАЛІФОРНІЯ:

Белмонт: Панько Семків $10.
Лос Енджелес: Антін Маланяк $20 (за 1954 і 1955); по $10: о. Петро Масвський, Теодор Пальчук, д-р Г. Г. Скегар, д-р Яків Шумейда; по $5: Українська Православна Церква св. Володимира.
Сен Бруно: Пилип Шишка $10.
Сен Франсіско: По $10: Софія Гречаник, Ілля Чабан (за 1955 р.), Василь Панасенко (за 1955 р.).

КОЛОРАДО:

Буддер: Д-р Григорій Завадович $10.
Денвер: По $10: Павло Донченко, Гео. Кобрин, Кирило Лещенко, Петро Лунь, Василь Нагірняк, д-р Борис Вавришук.

КОННЕКТИКАТ:

Бриджпорт: Юрій Добош $10.
Бриджтон: По $10: Марійська Дружина, Дмитро Олексюк (за 1955), Дмитро Онищак (1955).
Бристол: По $10: Ліліян Вугрин, Петро Вугрин.
Колчестер: Відділ УКК $20; по $10: Дмитро Дикий, Петро Качоровський, Григорій Лилик, Павло Макар, Федір Паращук, Іван Витвицький.
Дерби: Іван Вінковський $4 (за 1952 і 1954).
Гартфорд: Іван Шостак $20 (за 1953 і 1954); по $10: С. Демкович (1952 і 1953), Олекса Якимів, Михайло Кузьма (за 1955), Василь Маценко.
Мериден: Михайло Дмитерко $10.
Ню Бритен: Федір Войтів $20 (за 1954 і 1955); Іван Любусько $10; Григорій Луцький $2.
Ню Гейвен: УНС (370 відділ „Любов") $25; Никола Сусяк $20 (за 1953 і 1954); Ольга Гірняк $15 (в тім $5 за 1953 р.); по $10: Володимир Березовський, Володимир Фисалович, Лев Марків, Надія й Олег Микетей, Іван і Ольга Петрунчак, Іван Попель, Віталій Василевський, Відділ УКК, Микола Шайдицький; Сильвестер Мілянський $5.
Норвич: Юрій Турин $20 (за 1953 і 1954); Григорій Гайдук $10.
Сімур: Володимир Пелюк $10.
Шелтон: Микола Ганас $10.
Саутпорт: Українське Допомогове Т-во $25.
Стемфорд: По $5: Тома Фінів, Петро Ропіцький.
Стредфорд: Адам Папроцький $10.
Виллимантик: По $10: Онуфрій Гандус, Петро Колісник, Юліян Михайлюк, Іван Шпіка; по $5: Михайло Паньків; Осип Войцех $2.

ДЕЛАВЕР:

Вілмінгтон: Кирило Чупірчук $15 (1955); по $10: Мирон Гарванко, Михайло Косовський, Богдан Малецький, Петро Микуляк, Петро Щирба.

ДИСТР. оф КОЛОМБІЯ:

Вашингтон: По $10: Людмила Івченко, Борис Семців.

ФЛОРИДА:

Маямі: Александер Івашко $20 (за 1954 і 1955); по $10: Іван Дитюк, Микола Демчина, Анастазія Керчик, Олекса Комарницький, Михайло і Марія Копичак, Юстина і Степан Маік, Богдан Остапюк, С. М., Союз Українок (17 відділ), Марія і Стефан Венґльовський; Анна Даниляк $5.
Зефіргілле: Л. Н. $10.

ІЛЛИНОЙ:

Шикаго: Ліга Американців Українського Роду $100 (з Шевченківського свята); по $50: Михайло Рудяк (від 1951 по 1955), Роман Цьох (за роки 1950 до 1954), Іван Дужанський, д-р Роман Дзюбик (за роки 1950, 51, 53, 54 і 55), Степан Куропась; по $30: Ярослав Гупало (по $5 за рр. 51 і 52 і по $10 за рр. 53 і 54). Антін Шимкович (за 53, 54 і 55); по $25: Анна і Петро Дідик, Василь Дідик, Теодор Голяш (за 1951, 52, 53, 54 і 55), Микола Гудз (замісць квітів на могилу бл. п. Івана Савкова), д-р Роман Крупка, о. Орест Кулик, Роман Мартинюк, Василь Музика і Син, Петро Танчак, Микола Шліхутка; по $21: Юрій Дрогомирецький за '53 і '54), Степан Голяш; по $20: Василь Бражник (за '54 і '55), Уляна Целевич (за '54 і '55), Петро Дердак (за 54 і 55), Теодор й Ірена Довбак (4а 53 і 54), Микола Гудз (за 54 і 55), Мих. Бойко (за 54 і 55) Анна і Павло Дзенцьоловський (за 1953 і 1954), І. Гринів (за 53 і 54), Орест Івасечко (за 1952 і 1953), Іван Казанівський (за 1952 і 1954), Ярослав Кухар (за 1954 і 1955), д-р Ярослав Музичка (за 1953 і 1954), д-р В. Нидза (за 1953 і 1954), Анна і Гнат Салдан (за 1954 і 1955), Микола Сливка (за 1953 і 1954), Захар Суптела (за 1954 і 1955), Мартин Сипко і Тетяна, Иосиф Несевич (за 54 і 55), УНСоюз (221. відділ св. Стефана), УНСоюз („Сокіл" пластовий відділ, за 1953 і 54); Ярослав Комаринський $17 (за 1953 і 1954); Володимир Синенький $15; Р. С. $12 (за 1955); по $10: Володимир Андрушко, Дмитро Багрій, д-р Володимир Вялий (за 1955), Микола Балавчук, Роман Бараболяк, Яків Верестянський, Володимир Вацвин, Микола Білецький, Лев Боднар, Степан Войтей, Микола Борачук, Микола Бортнійчук, Степан Вудулич, Марія Бурдин, Антін Вутрій, Б. Л., Ярослав Цімара, Анастазія і Михайло Харищ, д-р Григорій Чушак, Ярослав Данилишин, Михайло Даркович, Ольга Децик, Микола Дембіцький, Володимир Децик, „Дім Відділів У. Н. Союзу, Роман Добровольський, Микола Домашевський (за 1953), Евдокія Дземюк (за 1955), Олекса Дземюк (1955), Ераст Дзюбинський, Микола Драганчук, Микола Домашевський (1954), Володимир Єдноров, Иосиф Федун (за 53 і 54), Михайло Гаврик, Ангелина Гула, Володимир Галушка, (1955), д-р Петро Гладкий, Дмитро Гандзюк, Олекса Ганкевич, Марія Гавришків (1955), Василь Гавдьо, Богдан Галушка, Марія Головата (1955), Петро Головатий, Теодор Гарбаль (1955), д-р Юрій Городиловський, Антін Годичак, Константин Гриневич, Теодор Горбаль (1955), Ярослав Гриневич, Володимир Губчак, Онуфрій Губей (1955), Ігор Гуменюк (за 1955), Іван Гнипіль (1955), Евгенія Іванків, Олександер Івасів, Василь Іващук, Степан Яцура, Семен Яців, Іван Яськів, Григорій Карниш, Теодор Кірик, Микола Клюфас, Роман Кобільник, Петро Когут, Тетяна Коколюс (1955), Михайло Колодій, Станислав Копчак, Нестор Король, Андрій Косович, Галина Коваль, Іван Коваль, Юрій Коваль, Стефанія Костів, Микола Козак, Іван Козій, Степан Кравець, Микола Кривичук, Богдан Куцан, д-р Микола Кулицький, Петро Кулик, Петро Куриляк, Дмитро Кушнаренко, Іван Кузин, Микола Кикіш, Иосиф Ламацький, д-р Осип Левицький, Теодора і Володимир Левицький, Микола Левуш, Тарас М. Ліськевич, Софія і Володимир Ліськевич, Іван Лозинський, Тарас Лушпінський, д-р Іван Максимчук (1955), Володимир Марчук, Володимир Мазуркевич, Франк Мельник (1955), Василь Мосяк, Маркіян Мотлук, Емануїл Михайлів, Іван Михалевич, Стефан Микуляк, Василь Микитин, Олександер Наконечний, Володимир Ничай, Анна і Петро Олексієнко, Леонід Олещук, д-р Володимир Оренчук, ОДВУ (2. відділ), Микола Оленич (за 1955), Матей Островський, д-р Марія Овчаренко (1955), Лев Паславський (1955), д-р Марія Пенцак, Евген Перхач, Іван Пірко, Іван Плесканка, д-р Остап Площанський, Антін Попович, д-р Володимир Процик, Василь Прокуда, Володимир Прийма, Мирон Примак, Володимир Притоцький, д-р Павло Пундій, Параскевія і Петро Романюк, Микола Рибка (1955), Богдан Савчинський, Василь Січкович, Петро Семків, Иосиф Смаль (1955), Михайло Сорока, Степан Скробач, Павло Стахів, Степан Стадник, Володимир Стецишин, Станиця американських приятелів АБН, Андрій Стецюк, Іван Стефанюк, Ярослав Сточаник, Степан Стрілецький, Іван Струць, Ярослав Струтинський, д-р Юлія Сидор, д-р Павло Сидор, Стефан Сисин, Іван Шандровський, Любов Шандровська, Ірена Шенкірик (1955), Анна Штим-Шиян, Степан Щербак, Василь Терлецький (1955), Т-во княгині Ольги (1955), Іван Трензолин (1955), Касіян Тучапський, Михайло Уличний, Юрій Василанюк, Микола Василенко, д-р Михайло Вірщук (1955), Маркіян Вигнанський, Степан Заброський, Олександер Заброський (1955), Петро Захарчук, Володимир Захарієвич, Михайло Заяць, Олекса Зрада; по $5: Микола Вагрій (1955), Василь Чабанівський, Андрій Дідик, Агафія Фіца, „Гера" (крамниця), Петро Голод, Кароль Кащуба, Дмитро Кулик, Дмитро Кінашук, Роман Кочержук (1955), Меланія Наконечна, О. Т., Іван Олійник, „Самопоміч" (кооператива Вакаційної Оселі), Петро Н. Савчак; Микола Сенчишак, Борис Шевченко, Олекса Вахула; по $4: Володимир Вавришин (за роки 1951—1954); Евдокія Дацюк $2; П. Куриляк (за значки) $1.
Сісеро: Микола Личик досі вплатив: за 1950 р. $12; за 1951 — $10; за 1952 — $10; за 1953 — $11; Михайло Багрій $3.
Джолієт: Д-р Стефан Гик $65 (за 1953 до 1954 р. по $10, а за 1955 р. $25); Анастазія і Иосиф Кочан $20 (за 1953 і 1954); Галина і Михайло Кунінський $10; Марія Коржинська $2.50.
Елмвуд Парк: Володимир Засадний $10.
Корнелл: Д-р Михайло Дмитренко $25.
Пеорія: М. К. $10 (за 1955).
Скокі: о. Петро Понятишин $10 (за 1955 р.).

ІНДІЯНА:

Блумінгтон: Д-р Андрій Турчин $10 (за 1955 р.).
Елкгарт: Ігор Шагай $17.
Геммонд: Андрій Касіянчук $10.
Іст Шикаго: Іван Ласкевич $10; Волод. Шевченко $3 (за 1955); Мих. Трутко $2.
Індіянополіс: Юрко Федаш $5 (1955 р.).
Індіян Орчард: Василь Фіцик $100 (1955 р.).
Форт Вейн: Ольга Легнер $12 (за роки: 50, 52, 53 і 54).
Норт Дам: Михайло Пап $10.
Вест Лафает: Василь Кривобок $20 (за 1950 і 1951).

АЙОВА:

Дибюк: Петро Савицький $10.

КЕНЗАС:

Форт Райлі: Іван З. Дорощук $10 (1955 р.).
Юліссес: Петро Петришин $10 (за 1955).

КЕНТОКИ:

Мурей: Роман Придаткевич $10 (за 1955).

ЛУИЗІЯНА:

Аббвілл: Д-р Александер Сас-Яворський $50.

ЗАКЛИК УКК

У СПРАВІ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ДІЛОВОГО РОКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

Український Народний Фонд вступив у шостий діловий рік свого існування. За попередніх п'ять літ зібрані фонди дали поважні засоби для ведення національної праці — політичної, культурньо-освітньої та суспільно-гуманітарної.

На цьому місці складаємо щиру подяку всім Платникам Національного Датку та Жертводавцям, що своїми шляхетними датками на Український Народний Фонд уможливили цю працю!

Проголошуючи новий діловий рік Українського Народного Фонду, уважаємо конечним звернути увагу українського громадянства на наступне:

Майже кожний тиждень, коли не кожний день, ставить перед Конґресовим Комітетом нові завдання і все нові вимоги, над якими неможливо перейти нечинно, бо це спричинило б українській справі велику шкоду.

Так, відразу після VI Конґресу, коли в Сан Франсіско мала відбутися Ювілейна Сесеія з приводу десятиліття заснування Організації Об'єднаних Націй, покликано до життя Спеціяльну Делеґацію УККА, яка виконала успішно поважну працю, демонстративно підкресливши перед цілим світом, що Україна стогне в большевицькій неволі та що український нарід на рідних землях і всі його діти, розсіяні по вільному світі, змагають до визволення України і відновлення її суверенної державности.

Щойно скінчилася наша акція на терені Сан Франсіско, як ми були поставлені перед важливим фактом „Конференції на вершинах" у Женеві. Знову було треба діяти! Екзекутива УККА ухвалила обширний меморіял, в якому з'ясовано та задемонстровано становище Конґресового Комітету, як репрезентанта та речника Американських Українців, до основних питань актуальної політики.

Цей меморіял вислано Президентові З'єдинених Держав Америки, секретареві державного департаменту в Вашинґтоні, а також іншим учасникам Женевської Конференції.

В дальшій програмі цієї акції, покликано до життя окрему Комісію в Женеві, яка, з допомогою відпоручника Конґресового Комітету, використала присутність у Женеві численних журналістів з різних держав і улаштувала успішну пресову конференцію. На конференції з'ясовано вагу української справи, ролю і працю Конґресового Комітету та роздано, згл. розіслано журналістам відповідні друковані матеріяли. Конференція мала поважніший успіх, доказом чого є численні голоси европейської преси.

З дальших акцій треба згадати активну участь представників Конґресового Комітету на конференції в справі міжнародної політики Колґейт Університету, Гемилтон, Н. И., та на конференції Американського Університету в Вашинґтоні, що була улаштована частинно в Ню Йорку, Н. И. Наша участь і виступи перед визначними політичними діячами, американськими та закордонними, мали великий успіх.

Цей короткий огляд кількох виступів Конґресового Комітету наглядно показує, що **українська справа вимагає дуже пильної уваги та що Конґресовий Комітет мусить бути завжди готовий негайно, солідно і з гідністю виступати в її обороні.**

Тим часом, і кожний дальший день приносить все нові проблеми й справи, які вимагають людей, праці та фінансових засобів. Зокрема, передусім від засобів залежить, чи ми, українці, можемо й зможемо виступати всюди там, де треба піднести голос в обороні українського народу та його визволення.

Але, крім цих суто політичних справ, маємо цілу низку вимог і потреб нашого внутрішнього життя, як справи української культури, шкільництва, молоді та інші пекучі питання нашого національного буття.

З огляду на це все, звертаємось нині до всього українського громадянства в Америці з отвертим і щирим проханням:

ВИКОНАЙМО ВСІ СВІЙ ГРОМАДСЬКИЙ ОБОВ'ЯЗОК!

Нехай кожний зложить свій Національний Даток за 1955 рік.

Українська справа стала нині голосною в американському світі, вийшла на широке поле міжнародної політики і є ділом нашої національної чести гідно утримати її на тому високому рівні!

Року Божого 1955, 5 вересня.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки:

Голова УККА: **Проф. д-р Лев Е. Добрянський**

Президент УККА: **Дмитро Галичин**

Віцепрезиденти:

Антін Батюк, Степан Спринський, Іван Харамбура, Олена Лотоцька, Осип Лисогір.

Касієр: **Михайло Пізнак**

Секретарі: **Ігнат Білинський, Теодор Минник**

Головн. правний дорадник: **Іван Ґ. Робертс**

Екзекутивний директор: —Предсідник Політичної Ради: **Степан Ярема**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК І ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД ПОСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ УККА АБО СКЛАДАЙТЕ НА РУКИ ЗБІРЩИКАМ ВІДДІЛІВ УККА НА МІСЦЯХ!

АДРЕСА:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA

P. O. BOX 721 Church St. Sta. — New York 7, N. Y.

МЕРИЛЕНД:

Балтимор: Д-р Степан Курилас $20 (за 1953 і 1954); по $10: Володимир Бойко, Теодор Царик, Теодора Харищ, Адам Ціздин (1955), Андрій Чорний, Зеновій Гой, Валентина Луців, Іван Малко, Матірний Союз Українок, Теодор Никула (за 1955), ОДВУ (відділ), Роман Патковський (1955), Евген Сніґура, Василь Стасюк, „Самопоміч" (відділ), СУМА, Т-во Прихильників УНР, Микола Турик, Український Народний Дім, Укр. Робіт. Союз (65 відділ), Андрій Захарків (1955); Василь Олексюк $6; по $5: Ярослав Шавяк, Мирослав Зобнів.
Берлін: Василь Мацук $15.
Бовл: Стефан Шиманський $3.
Лорел: Параскевія і Михайло Мариняк $40 (за 1951, 52, 53 і 55).
Куртіс Бей: Володимир Ільницький $20 (за 1954 і 1955); Микола Шандровський $15; Стефанія Гриневич $10; УНС (81. відділ) $10; Андрій Влавцяк $5.

МЕССАЧЮЗЕТС:

Атол: Стефан Вавринецький $5.
Бостон: Михайло Зінків $20 за 1953 і 1954); по $10: Петро Борисюк, Дмитро Гурин, Микола Кича, Яків Шеґрин (1955), Іван Заяць.
Чільзи: По $10: Е. Кондратюк, Анастазія Різенко-Зеленська.
Еверетт: Петро Пачіс $10.
Голийок: Іван Ковалькевич $5.
Лудлов: По $10: І. Ч., Михайло Максимів.
Пітсфілд: Дмитро Закердонський $10 (за 1955).
Спрінґфілд: Григорій Мисишин $10 (1955).

МІШІГЕН:

Ен Арбор: Марія Шпак $1 (за значки).
Дітройт: По $20: „Буковина" (1954 і 1955), Петро Кізел (1954 і 1955), Володимир Лопатяк (за 1951 і 1954); по $10: д-р Ілля Андрусяк, Александер Дебрин (1955), д-р Мирон Дольницький, Михайло Чипчар, Адріян Черняк, Ярослав Филипів, Петро Филипів, Іван Футяк, Богдан Гарасевич, д-р Григорій Годів, Петро Гончаренко (1955), Петро Іванишин, Капеля „Бандуристів" (1955), д-р Иосиф Кебуз, Микола Коваль, Володимир Кривуцький, Осип Кушнір, д-р Денис Квітковський, Олекса Куцло, Мирон Купчинський, Михайло Лакуста (1955), Адам Лісикевич, М. В. Міллер (1955), Пилип Місьонґ, Іван Полатайко, „Провидіння" (211. відділ, $5), Степан Садовий, Союз Українок (23 відділ), УНСоюз (75 відділ), Микола Е. Татарин; по $5: Ярослав Крупяк, Стефан Смулка, А. Шапло; І. О. Захарків $1 (за значки).
Гемтремк: Михайло Чемерис $15; по $10: Іван Бойко, Іван Чайковський, Микола Дудар, Іван Долинюк, Пилип Гайда, Михайло Галицький, Петро Ярема, Микола Когут, І. Купер, Зенон Кручак, Іван Крушельницький, Дмитро Куцак, Василь Міхаловський, Василь Олійник, Григорій Васько, Василь Вороновський, Панько Тухлінович; по $5: Анна й Іван Бабій, Евстахій Чайковський, Тарас Гищак, Павло Міняйло, Иосиф Кошей, Евген Обуховський, Роман Шавронський; по $2: Михайло Данелсон, Іван Павлюк, Іван Сухий, Теодор Судомір; по $1: В. Вудор, Василь Кузьмин, Микола Петрюк, С. Погрибсник, Григорій Стельмах (значки), Іван Савчук, Іван Винник, І. Зедан.
Флінт: Григорій Мозій $10; Михайло Галібей $5.
Лепір: Д-р Мирослав Группа $25.
Вайєндотт: Пастор В. Ломей $10.

МІННЕСОТА:

Мінеаполіс: Микола Пригар $25; по $20: Марія і Макар Каплистий (за 1955). Василь Павлюк (1954 і 1955); по $10: Александер Берецький, Іван Чемерис, Микола Дербуш, Павло Кукуруза, Володимир Кос, Ярослава і д-р Юліян Павлишин (за 1955), Марія і Михайло Павлишин (1955), Софія і Осип Покотило, Семен Тоцький (1955); Роман Віндик $5; по $1: Ст. Харчук, Марія Дербуш.
Сейнт Пол: Д-р Олександер Грановський $25; о. Василь Уманець $20 (52, 53, 54 і 55); Богдан Гамота $10; Катря Качмар $5.

МИЗУРІ:

Сейнт Чарлс: Михайло Гаврилюк $12 (1955); Орест Гаврилюк $10 (1955).
Сейнт Джозеф: УНСоюз (відділ) $10 (на 1955); Відділ Ліґи Української Католицької Молоді $10; Володимир Цюприк $5.
Сейнт Луіс: Микола Недільницький $20 (1953 і 1954); по $10: Микола Парк, Андрей Стецько; В часі свята соборности о. С. Дашо $3.

МОНТАНА:

Батт: Микола Гладкий $10.
Гавр: Д-р Василь Грицьків $22 (за 1954 і 1955).
Гелена: Д-р Мирослав Личковський $10 (за 1955).

НЮ ГЕМПШИР:

Манчестер: Михайло і Теофіля Хвостик $10.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Бейон: Григорій Божик $20 (за 1953 і 1954); Петро Скоблик (за 1953, 54 і 55) $15; по $10: А. Букшований (за 1955), Дмитро Войчук, Александер Ф. Данько, Мирон Данько (1955), Д. Богдан Гупаловський, Мирон Кушнір, Зенон і Мирослава Мандрусяк, Михайло Міндяк, Микола Пукас, Василь Сірий.
Белмар: Михайло Зидоник $5.
Кемден: По $11: Петро Ґаєвський, Микола Ромах; по $10: Едвард Гудяк, Никола Лапішка, д-р Іван Лазор, Юрко Палійчук, Михайло Ромах, Микола Римчук; по $5: Василь Андрушко, Катерина і Василь Гарасим, Пантелей Гарат, Петро Кріль, Василь Лешейко, Стефан Панасюк, Іван Строчан; по $2: Марія Бойко, Михайло Ковальчик, Микола Мікош.
Картерет: По $10: Василь Хомут, Михайло Микула.
Кліфтон: Гаврило Голодний $30; по $10: Іван Добко, Михайло Яремко, Василь Марущак.
Елизабет: По $10: Іван Гриб, Михайло Гринішак, Павло Сташків, Петро Штабалюк; по $5: Михайло Кравець, Андрій Сміт; Агафія Полянська $2; Український Золотий Хрест $50 (за 1955 р.).
Іст Орендж: Микола Чировський $20 (за 1954 і 1955).
Фордс: Д-р Люї Циктор $10.
Ґлін Ґарден: Іван Мартинович $10 (за 1955).
Гобокен: Марія Кульчицька $5.
Ірвінґтон: По $10: Стефан К. Боднар (1955), Микола Бойко, Теодор Дзера, Володимир Гнатик, д-р Лев Голіватий, Степан Гук, д-р Степан Янів, Роман Кухта, Анна Седорович, Володимир Седорович, Ярослав Ткач, Ярослав Зварич; Фльорена Дорошенко $5; Марія Меруш $2; д-р П. Богданський $1.
Інтерлейкен: Василь Шимеринський $10.
Джерзі Сіті: По $20: Василь Бридун (1954 і 1955), Степан Костів (1954 і 1955), Кирило Піддубчишин (1953 і 1954), Микола Шеремета (1950 і 1954); по $10: Марія Бережанська (за 1953). Григор Вура, Олекса Демченко, Павло Дмитрів, Андрій Ґавур, Володимир Кух, Богдан Лисак, Петро Пілевич, Врати Починок, Гнат Полюга, Иосиф Собель, СУМА, Марсель Ваґнер, д-р Богдан Шебуняк, Ярослав Закаляк; Ксеня Варна $7; Анна Масаковська $5; Ю. Колодій $1.
Кернi: Петро Слободюк $20 (на 1953 і 54).
Мава: Д-р Ярослав Падох $10.
Менвілл: По $10: Петро Добош, о. М. Михайлів, Михайло Захарко.
Міллстон: Василь Іваночко $40 (за 1952, 53, 54 і 55).
Міллвілл: По $10: Дмитро Ясінський; Ілько Мурований $5.
Нюарк: о. Андрій Давидюк $25; по $20: д-р Микола Дідов (1954 і 1955), Володимир Юркевич (за 1954 і 1955), д-р Юрій Малецький (1954 і 1955), Богдан Михальчук-Мак (1954 і 1955); по $10: М. Вілас, Володимир Воровик, Теодор Цюняк, Петро Хома, Матвій Чолій (1955), Теодор Дубей, Іван Дзядів, Антін Гулька, Тео. Гелемей (55), д-р Петро Гайдучок, Володимир Голик, Пилип Гончаренко, Адам Гординський, Юрій Яців, Демян Ярко, Михайло Юрів, Стефан Кашуба (1955), о. д-р В. Клодницький (1955), Володимир Коблянський, д-р Теодор Крупа, Іван Курч, Михайло Леськів, Павло Музика, Марія Олексенко, Остап Олесницький, Стефан Парубчак, д-р Ізидор Пасічинський, Константин Приходько, Михайло Почтар, Богдан Робак, В. Салабун, Ілля Серкез, Теодор Спас (1955), Володимир Старожитник, Омелян Суховерський, Микола Стройник, Василь Шеремета, Михайло Шумейко, Юлія Вертипорох; П. Литвинів $6; по $5: Василь Вакум, Василь Мицишин, Василь Веньки; по $2: Теодор Гудима, Петро Лютак; Союз Українок Америки (28. відділ) $50 (за 1955).
Ню Бронсвик: По $10: Теодор Юрків, Ярослав Паславський, УНС (353 відділ).
Норт Гелдон: Володислав Федчишин $10.
Пассек: Володимир Бакалець $11; по $10: Теодор Бойко, В. Чернявський, Я. Д., д-р Теофіль Яворський (1955), Павло Мазур, Иосиф Мослігон, ОДУМ, ООЧСУ, Михайло Озарук, Василь Палюх, Петро Пасіка, Іван Пушкар, Петро Смородський, Т-во сприяння УНР, Петро Величко; по $5: Іван Харко, Марко Романенко; по $2: Антін Вабич, Михайло Філь, Пилип Закотинський.
Плейнфілд: Иосиф Ярема $10 (1955); Нестор Ярема $5.
Перт Амбой: Володимир Співак $10.
Петерсон: По $10: Михайло Білецький, Зеновій Семенюк; Юрій Лукащук $5; Василь Маляник $2.
Ровей: Т. В. Масійко $20 (за 1954 і 1955).
Раритан: Василь Матвіїв $10.
Сікаукус: Д-р Александер Сидорак $10 (1955).
Сингак: К. Сенчак $10.
Соммервилл: Михайло Ласковий $10.
Савт Амбой: Іван Добрянський $20 (за 1954 і 1955).
Савт Ваунд Брук: А. Котович $10 (за 1955).
Тамсривер: Антін Рудницький $20 (за 1953 і 1954).
Трентон: Володимир Маркевич $30 (за 1952, 1953 і 1954); Петро Плис $15; по $10: Григорій Глушок, Олекса Яримишин, Микола Нагірняк, Александер Пліщук, Василь Сердюк (1955 р.), Павло Стадник (1955), Василь Вергун.
Юніон: По $10: Михайло Бек, Анна Настюк (із збірки переведеної панями Марією Войкевич і Анною Седорович на похороні бл. памяти Катерини Фесолович).
Вайнленд: Михайло Гандзяк $25 (1955); д-р Юрій Цегельський $10.
Вашингтон: Володимир Карий $10.
Вест Орендж: По $10: Ольга Дармохвал, Володимир Дармохвал.
Вінслов: Леонід Зелінський $30 (за 1953, 1954 і 1955).
Вудбайн: Д. Кришталович $10 (за 1950).
Вудбридж: Александер Ревутський $5.

НЮ ЙОРК:

Амстердам: По $10: Роман Вабала, о. прот. Леонід Долинський, Теодор Федаш, Александер Капустинський, Володимир Кривулич, Ольга Купчинська (1955), Василь Мікитюк, Іван Панчишак, Союз Українок Америки (19. відділ), Олекса Жигилевич.
Оборн: Відділ УКК $22.50; по $10: Григорій Валащук, Тома Воцонь, Микола Чорний, Гриць Гавришків, Іван Гладун (1955), Мирон Кіналь, Михайло Косяк, Тарас Ковальчик, М. Купчинський, Олекса Курляк (1955), Василь Майовський, Ст. Найда, Іван Німець (1955), о. Василь Осташ (1955), Омелян Саварин, Ілько Вейко (1955), Григорій Завойський (1955); Омелян Вілинський $8; по $5: Стефан Адамчук, Казимир Воднар, Ф. Вонцарівський, Мих. Дмитренко, Олекса Горбаль, Петро Намісняк, Волод. Ракущ, Иосиф Шимків, Василь Татічин, Василь Тронюк, Павло Зачка; по $2: Михайло Ділай, Дикошек, Петро Фесич, Дмитро Голик, Ярослав Коваль, Михайло Латанишин, Василь Матічин, Михайло Савченко, Михайло Сніґур; по $1: П. Вомерсбах, В. Федорчук, Кир. Т. Мацичко, І. Марчишин, В. Перон, Тараненко, М. Тирбай, П. Вільчинський; Перонка 50 ц.
Асторія: По $10: Стефан Гентош, Роман Гойдиш.
Бабилон: Марія Кісь $10.
Болдвінсвілл: Яр. Бучай $1.
Волстан Спа: Петро Таращак $5.
Белпорт: Е. Піндичук $10 (на 1955).
Бінґгемтон: Іван Іванейко $23; по $10: Володимир Ведило (на 1955), Іван Хомишак, Степан Кіт, Остап Коропей, Евген Курило, Осип Пайташ, Пилип Періг (1955), „Провидіння" (190. відділ), Василь Солецький (на 1955), Відділ УКК, Остап Захарків; по $5: Василь Захарчук.
Брайрвуд: Осип Лисогір $25.
Бронкс: Василь Закалюжний $75 (за 1953, 1954 і 1955); по $20: Дмитро Бабік (53 і 54), Степан Яць (1954 і 1955), Ева і Петро Корпало (1953 і 1954); по $10: Григорій Вакуменко, Софія і Иосиф Велюс, Лев Везручко (1955), Касіян Добрянський, Яків Гніздовський, Осип Куйбіда, Роман Левицький, Мирон Лушпинський, Степан Масюк, Антоніо Милян, Марія Олинець ($11), Маріян Попель, Александер Рожновський, Союз Українок Ам. (8. відділ), Софія Тимцюрак; по $5: д-р Дмитро Фаріон, Людвик Крізар.
Бруклин: Михайло Борецький $70 (за 1950, 51, 52 і 53 по $10 і за 1955 $30); Вадим Запорожець $44 (50, 51, 52 і 54); по $20: Р. В. Варанський (1953 і 1954), Іван Бойко (1954 і 55), Іван Ґ. Робертс, Андрій Ройовський (1953 і 1954); д-р Степан Ріпецький $11; по $10: Володимир Вазилевський, Михайлина Бойсюк (1955), Михайло Бойсюк (1955), Стефан Цимбала, Григорій Чепак, Микола Чуласвський, д-р Олександер Дереш, Ірена В. Голюка, Яків Гончарів, Святослав Яцушко, Орест Клос, Петро Корейко, Володимир Костик, Степан Кулик, Іван Малченко, Семен Нечипорук, Стефан Палилик, Іван Пиріг, Богдан Пирожак, Іван Самокішин, Петро Шадун, д-р Михайло Шляхтиченко, Анастазія Васильківська, Евгенія Васильківська, Олена Волошин (1955); Марія Чепурківська $6 (1955); по $5: Марія Древняк, Любомир Кузьма, Антін Сітка, п-ні Т. Ухач; Василь Мисик $2; Анаст. Олексюк $1.
Боффало: Д-р Семен Дорощак $30; по $20: Іван Горбачук (за 1953 і 1954), Андрій Городецький (1954 і 1955), Анастазія Козій (1954 і 1955), Іван Сенів (1954 і 1955), Мирослав Сенів (1954 і 1955), д-р Александер Стефанович (1954 і 1955); Петро Деревянко $15; по $10: Дмитро Антонів, Петро Валух, Степан Валута, Петро Варанюк, Юрій Варбарний (1953 і 54), Микола Варицький, Петро Вендина, Павло Відний, Степан Віловус, В-во І. Укр. Дивізії, Всеволод В. Будний, Ілля Вула, Петро Бутрин, Леонід Царик, Роман Цьолко, Петро Хома, Осип Ховайло, Микола Чабак, Ігор Чмола, Володимир Чопик, Петро Чуйко, Михайло Депутат, Дмитро Дранка, Микола Фарима, Володимир Федак, Степан Ґарґанюк, Анатоль Гайдар, Роман Гарас, Іван Гаврилюк, Богдан Гірка, Любомир Головатий, Лев Гринчак, Петро Гринчак, Дмитро Ільківський, Федір Іскало, Іван Іскало, Тимко Юрків, Степан Кедик, Михайло Кладочний, Михайло Кобіль, Михайло Корчинський, Михайло Коростій, Александер Коваль, Анастазія Козій, Сергій Квасницький, Іван Кульчицький, Юрій Лаврівський, Іван Левицький, Володимир Лонкевич, Евген Луковський, Михайло Лисак, Василь Мельник, Богдан Мороз, Маріян Морозович, Петро Мозяк, Тадей Михаськів, Теодор Наливайко, Мирон Несторук, Об'єднання прихильників визвольної боротьби, Осип Олінкевич, Петро Осагло, Теодор Паньків, Іларій Паращій, Степан Паславський, Богдан Пашківський, Петро Перцак, д-р Мирослав Перейма, Володимир Петрівський, Дмитро Пітулай, Ярослав Піщак, Юрій Попадин, Василь Потішко, Іван Реґула, Василь Реґула, д-р Мирослава Сагайдак, Лев Сагайдак, Іван Сало, Іван Саляк (за 1955), Іван Самуляк, Василь Скубіш, Ярослав Слободинський, Марія й Осип Смеречинський, Іван Стасенко ($5), Любомир Стасюк, Дмитро Стефанюк, Василь Шарван, Семен Шралко, Андрій Швець, Петро Швець, Роман Шинаровський, Іван Ширий, Михайло Теребас, Онуфрій Троян, Микола Ватаг, Семен Веренчук, Василь Вільчинський, Ярослав Заньків, о. Іван Жук; Юрій Стеранка $8; по $5: Михайло Артимович, Маріян Ворачок, Осип Вучинський, Омелян Була, Микола Вурда, Ілько Бумбар, Михайло Цілник, Осип Чіп, Петро Дарійчук, Степан Грекуляк, Яків Колесник, Иосиф Коростинський, Іван Кравчук, Степан Краснєвич, Дмитро Крих, Василь Лашик, Михайло Лазорчак, Катря Лозинська, Володимир Музичка, Іван Новадлий, Теодор Новадлий, Микола Неліпа, Никита Остащук, Марія Пашківська, Онуфрій Павшик, Антін Петришак, Василь Польовий, Галина Потішко, Галина Пришляк, Петро Романів, Іван Стасенко, Олена Шермер, Петро Шевчишин, Алек. Школьний, Іван Швець, Степан Швець, Богдан Шипилявий, Тарас Шипилявий, Сергій Титаренко, Дмитро Жуківський; Никон Вілок $3; Вас. Вреґеда $2; по $1: Волод. Комод, Н. Конопій; С. Синявський 50 ц.
Калвертон: Марія Вівчар $12.
Коговс: Онуфрій Лесняк $30 (за 1953, 54 і 55); Микола Павлів $20 (1954 і 1955); по $10: Іван Вілина (а не $20, як було помилково оголошено), Омелян Гавдяк, Іван Кінаш (1955), Іван Крушельницький, Остап Левицький, Василь Любянецький (1955), Володимир Партика, Ілько Пилипець (1955); по $5: Михайло Апостол, Василь Яремко, Роман Мацюк, Михайло Тимків.
Данкірк: По $10: Володимир Копистянський, Іван Коритко (за 1955).
Форест Гіллс: Григорій Лещу $30 (за 1951, 1954 і 1955).
Флашінг: По $10: Гео. Фисанік (на 1955). Иосиф Галандюк.
Елмайра: По $10: Іван Гуцул, Михайло Корецький, Укр. Греко-катол. Церква св. Миколая, УНС (271 Відд.), Петро Витрв, Василь Орещак $7; по $5: Іван Горобець, Микола Мартиняк, Володимир Шабатура; Микола Ганчук $1.
Іст Медов: Микола Курчак $25 (з панахиди по Шевченкові в Укр. Правосл. Церкві); Яків Мотуз $20 (1954 і 1955).
Гейстінґс ан Гадсон: Марія і Степан Всякий $2.
Гемпстед: Відділ УКК $20 (1953 і 1954); по $10: Остап Фірчук, Андрій Веремчук.
Геркимер: По $10: Василь Насипаний, Ярослав Сенишин; по $5: Осип Вадинський, Василь Гудзій, Степан Гатала, Михайло Креховецький, Василь Сілецький; по $1: М. Цюпка, Г. Шкляр.
Гіксвілл: Атаназій Сваричевський $12.
Гадсон: По $10: Семен Кулиняк, Атаназій Райтер (1955); Іван Приступа $2; Филипа Бородієвич $1.
Ітака: Максим Колодій $10 (на 1955).
Джексон Гайтс: Іван Дикий $15.
Джансон Сіті: Відділ УКК $15; Н. Мерена $2; Ф. Пендзьола $1.
Кінґстон: Катерина Коленяк $5.
Лакавана: Пилип Громоцький $20 (1954 і 1955); по $10: Дмитро Джек, Михайло Гринчишин, Іван Качмарик, Иосафат Качмарик (1955), Володимир Каричак, Михайло Кравців, Александер Криницький, о. Богдан і Леся Остапович, Дмитро Паньків, Василь Прийма, Ярослав Пришляк, Теодозій Пришляк, Ольга і Степан Слабик, Роман Щітка, Марія і Стефанія Залітач; по $5: Стефанія Пришляк, Володимир Тиховський, Іван Чинчик; по $3: Мих. і Катерина Паньків, Марія Стецьків; Емілія Аштальос $2.
Ленкестер: Алекс. Максим $10; Михайло Котанський $5; Нестор Видиш $2.
Літтл Фоллс: Андрій Постурак $10 (1955).
Ле Рой: Теодор Бунко $10.
Менгеттен: Генрик Ґелетій $100; по $50: Петро Ярема, Василь Папіж, Михайло Пізнак; по $40: Галина і Роман Пелех (за 1951, 52, 53 і 54); по $33: Микола Хоманчук (за 1951, 52, 53 і 54; по $30: Павло Демидас (1953, 54 і 55) Осип Гірняк (1952, 53 і 54), Казимир Іванків (1953, 54 і 55), д-р Богдан Коваль (1952, 53 і 54), Володимир Стек (1953, 54 і 55); по $25: Іван Флис, Александер Марчук; по $21: Яків Балабан (54 і 55), Ярослав Балабан (1953 і 54); по $20: Степан Чайківський (1954 і 1955), Микола Федчук (1954 і 55), Михайло Головатий (1953 і 54), Юрій Гнат (1953 і 54), Олександер Іваночко (1950 і 1954), Евгенія Кіфяк (1954 і 55), Дмитро Кріль (1954 і 55), Микола Комуницький (за 1953 і 54), Дмитро Крижанівський (1950 і 1954), д-р Петро Крижанівський (1950 і 1954), Павло Михальчук (1954 і 55), Омелян Матло (1953 і 54), Р. Петріна (1953 і 54), Іван Онищак (1950 і 1954 по $5, а за 1955 $10), Осип Сим (1952 і 54), Софія і Роман Стець (1954 і 55), Иосиф Величковський (1950 і 51 по $5, за 1954 $10) Т-во „Провидіння" (206. відділ ім. М. Шашкевича за 1955); Михайло Микитів $11; по $10: Евстахій

Антонів, Григорій Антонів, Микола Андрейко, Микола Білак, Марія Березовська, Омелян Бойчук, Петро Березинський (1955), Володимир Богун-Чуднів, Петро Вайбак, Гелен Вунчук, Павько Вукшак (1955), Евген Вілецький, д-р Богдан Цюцюра (1953 і 54), Марія Хребтов, Антін Хухра, Никола Чорний, Микола Чопяк (1955), Український Хор „Думка", Стефанія й Іван Дидик, Микола Дворян (1955), Степан Глут, Стефанія Галичин, Михайло Гладкий, Анна Гореча, Дамян Горячий (1955), Авксентій Григорків, Петро Григорович (1955), Василь Глушко, Павло В. Грицак, Александер Глушко, Ольга і Н. Горницькі, д-р Олена Гірняк, Володимир Грицик, Теодозій Гриців, Павло Гуль, Микола Яцик, Василь Яртимець, Дмитро Яремко, Іван Яриковський, Степан Юрчинський, Осип Карпінський, Михайло Клецор, Катерина Кохно, Марія Когутяк (на 1955), Михайло Коверко, Іван Ковальчат, Юлія Копчинська, Евстахій Кульчицький, Марія Кульчицька, Ераст Куровицький, Остап Кульба, Роман Куссов, Дмитро Кузьмин, Павло Кузьмин, Евген Лозинський, Осип Маланчук (1955), Іван Малець, Микола Марків, Филип Матлай, Володимир Макаруха, Дометій Мельник, Мих. Мельникович, Лев Маркусь, д-р Ярослав Микулович, Григорій Мазурик, Михайло Нагірний, М. Нешта, Евген Новицький, Пилип Оприск, Василь Омельченко, Іван Паливода, Василь Поливка, д-р Микола Плаксій, Володимир Пенкальський, Остап Підгайний, Лев Пришляк, Микола Пиц, Ірена Повзанюк, Стефан Пшик, Іван Пурій, Евгенія Тріска, Степан Рожанковський, Омелян Рудницький, Степан Салик (за 1951 і 1954), Теодозій Савків, Антін Савицький, Михайло Савицький, Орест Семчишин (1955), Оксана Сіяк, Александер Сокіл, Роман Скоробогатий, Павлина Смеречанська, Андрій Симок, Омелян Сушків, Микола Сороколіт, Василь Стадник, Дарія Степаняк, Петро Стенпурка, Евгенія Шалай, Евген Шевчук, Тиміш Шевчук, Микола Шпитко, Петро Шуган (на 1955), Степан Шуган, Параскевія Щур, Ілько Тащук, Т-во Українських Правників (1955), Т-во Українських Кооператорів (1955), Петро Ушак, Михайло Венґер, д-р Ярослав Возняк, Володимир М. Возний (1955), Юрій Волинець (1955), Іван Вітюк, Іван Врублевський (1955), Василь Захарчук, Марія Зачка, Олександер Загродський, Володимир Заклинський, Дмитро Залізняк, Маріян Злотківський, Євген Зибликевич, Стефанія Жуковська; по $5: Катерина Джорджія, Дмитро Гуральний, Тіна Галущинська, Ірена Генка, Евдокія й Евген Головка, Василь Камінський, д-р Теодозій Комаринський, Константин Коваліа, Орест Менцинський, Стефан Нич, Анатоль Пацковський, А. Тетяна Солтисік, Ф. М. Стрілець, Андрій Вацяк, Павло Зачко; по $3: Евгена Яворська, Ольга Яворська; по $2: М. Близнак, М. Комуницький (доплата за 1952), Анаст. Левицька, Н. Н., Ольга Самойлович; по $1: І. Юзефович, Р. Кривіцький.

Мідлтавн: По $50: Анна Гнатів, Леслі Гнатів.

Найєгара Фоллс: По $10: Теодозій Колесник, Петро Сукманповський, Марта й Антін Зьобровський.

Норт Тонаванда: Володимир Коваль $10.

Озон Парк: Збірка між членами 200-го відділу УНСоюзу: По $10: Іван Бабський, М. Танчак (1955); по $5: В. Костишин, Е. Паращук, І. Паращук, В. Ворґуль, М. Зобків; по $3: В. Балук, І. Генеґа, Я. Мороз, Микита Савка; по $2: І. Костів, С. Миськів.

Річмонд Гілл: По $10: Микола Савицький (1955), д-р Роман Сухий; по $5: Микола Кобрин.

Рівергед: Микола Кушнір $10.

Рачестер: Відділ УКК $100 (з бюджетової надвишки за 1954); Василь Андрушин $30 (1950, 51 і 52); по $21: Михайло Силик (1954 і 1953), Антін Кецко (1951 і 1955); по $20: Володимир Волкун (1953 і 1954), Іван Деркач (1954 і 1955), Василь Коліняк (1953 і 1954); по $11: Дмитро Висоцький (1955; по $10: Осип Варан (1955), Володимир Віловус (1955), Микола Білик, Микола Цепух, Ілля Демидченко, Петро Дзьоба, Ева Герула, Омелян Гошовський, Полікарп Клібкало (за 1955), Марта Крамарчук (1955), Григорій Кузів, Мирон Лучанко (1955), д-р Володимир Мотика, Омелян Омеціінський (1953), Роман Пристай (1955), Ольга Рицар, Союз Українок Америки (6. відділ), д-р Франц Свістел (1955), У.Н.Дім (1955), Український Золотий Хрест (18. відділ), д-р Василь Жовнірович; Іван Негребецький $5; Микола Перчик $4 (1953, 54 і 55); Зенон Масловський $2.

Ром: Іван Тибінко $2.

Скенестлс: Андрій Феско $2.

Спрінг Веллей: Никола Тимчій $10 (1955).

Степлетон: Григорій Геба $10.

Стетен Айленд: Олександра й Іван Сенюта $10.

Сиракюз: Лев Гречаник $25; У. Н. Дім $20; по $10: Тома Александрович (1955), Іван Біґей, Теодор Бонтабик, Константин Вузько, Павло Гриник, Петро Гусак (1955), Петро Кіт, Юрій Ківерчук, Юхим Костюк, Олексій Кравець, Анна Курилко, Василь Лебідь, Василь Майкович, Ілько Мазурик, Василь Равлінко, Ірина Рубич, Михайло Рубич, Іван Рись, о. Петро Симк, Евстах Совірко, Ярослав Трач, Український Мужеський Хор, Андрій Урдяник, Василь Возник, Михайло Зарічний, Марія Заваликут; по $5: Володимир Годжак, Юліян Копко, Микола Шуль, Осип Заяць, Іван Заваликут (1955); по $2: Ілля Копко, Мирон Співак; Л. Роік $1.

Трой: Іван Гоін $20 (за 1954 і 1955); по $10: Петро Клим, Іван Коцур, Онуфрій Славич, Филип Слободян, Володимир Терновий (1955); А. Захарчук $1.

Ютика: Д-р Богдан Гарбовський $35 ($10 за 1951 і $25 за 1955); Антін Шакайда $20 (за 1954 і 1955); по $10: о. Савин Дурбак, Григорій Гнат, Іван Герець, Богдан Кізин, Ірена Запаранюк.

Юніон Дейл: Василь Пацак $5.

Вайтстон: Іван Кальмук $10.

Вотервліт: Галина Филипович $10.

Вудгейвен: Василь Ділай $10.

Вудсайд: По $10: д-р Володимир Михайлів, Адам Шумінський; Катерина Берків $5.

Йонкерс: По $30: Д-р Василь Кіналь (1955), Захарія Обух (за 1951, 52 і 54); д-р Григор Чвартацький $25; Олександер Узонів $20 (1953 і 1954); д-р Роман Борковський $11; по $10: Іван Кіналь, Софія Коцур, Оксана Вареха; по $5: Василь Гавраняк; Петро Пеньович $2.

НОРТ ДАКОТА:

Белфілд: Ник Симйонов $10.

Глен Юллин: Д-р Валентин Мартинський $10.

Стіл: Д-р Антін Жуковський $10 (1955).

Вілтон: По $2: Іван Васараба, Параня Шуґин; по $1: П. Кобильняк, Катерина Омофрей, С. Возняк.

ОГАЙО:

Акрон: Петро Косс $10; Волод. Лесняк $5.

Кентон: По $10: Теодор Вічук (1955), д-р Іларіон Домбчевський (1955), Катерина Дрозда, Олекса Гнесь, Володимир Головатий, Петро Максим.

Кемпбелл: Йосиф Лапіка $20 (1954 і 1955); Михайло Стахура $10.

Чегрин Фоллс: Д-р Іван Рижій $10 (1955).

Сентер Лайн: Мирослав Мойсюк $10.

Сінсінаті: Роман Т. Войтович $10.

Клівленд: По $30: Нестор Угера, Василь Жук (1952, 53 і 54); по $25: д-р Микола Грушкевич, Лука Котович, Омар Е. Малицький (1955); по $20: Марія Гелл (1954 і 1955), Мирон Ковальський (1953 і 1954), Микола Махлай (1954 і 1955); Володимир Возняк $12; Омелян Чубатий $11; по $10: Володимир Антонів, Дарія Воднар, Братство б. Вояків І. Укр. Дивізії, Василь Бучацький, Іван Вурда, Осип Вусько, Петро Хімка (1955), Олекса Чайка, Богдан Чужак, Петро Данилевич, Николай Декан (1955), Михайло Думич, Микола Дикан, Іван Дзюба, Михайло Фандерис, Василь Федченко, Марія Гавур, Степан Галяревич, Теодор Гатлан, Ярослав Городиський, Анастазія Голубець, Осип Ікавий, Василь Ільчишин (1952), Евтимій Ярема, Михайло Ярема, Володимир Ясевич, Іван Яворський, Микола Кавка, Володимира Кавка, Яків Кісенко, Франк Кізло, Олег Копцюх, Григорій Костів, Ярослав Кришталович, Василь Крижанівський (на 1955), Іван Кухта (1955) Михайло Кулик, Богдан Кичун, Василь Лагошник, Антін Малиш, Іван Марченко, Теодор Маркевич, Володимир Мазур, Василь Мельник, Роман Мриц, Стефан Небеш (на 1955), д-р Олекса Оліяник, Петро Опацький, Іван Озарко, Володимир Павлишин, Василь Павлишин, Микола Павлишин, Олекса Перехрест, Ярема Попель, Петро Рогальський, Анна Рощановська, Антін Рощаковський, ІванРікло ($15), Данило Садівничий, Іван Стадник, Іван Ставничий, Сергій Терентюк, Григорій Терлецький, Ярослав Тесарович, Стефан Турчик, Осип Василина, Павло Владика, Ілько Вільшанецький, Теодор Врублівський, Об'єднання б. Вояків Українських Армій; по $5: Степан Бернар, Іван Довганюк, Антін Дутка, Іван Кантуляк, Зенон Корчинський, Семен Крісляатий, Іванна Сенюк; Василь Кліщук $4.

Коломбус: Юрій Федочко $10.

Ілирія: По $10: Павло Андрусишин, Михайло Мельничук, Микола Сухарчук.

Джірард: По $10: Григорій Гуменюк, Іван Кравець (1955).

Лорейн: По $10: Михайло Іваницький, Іван Сачко, д-р Роман Сапович, о. Антін Стангрий; по $5: Іван Левчанин, Павло Лукша, Ігор Зиблікевич.

Лейквуд: Іван Жиґа $10.

Парма: Д-р Ізидор Дубицький $15; Стефан Медицький $11; Йосиф Магоцький $10.

Росфорд: Укр. Америк. Горожанський Клюб $25; Василь Ратич $5.

Стратерс: Лев Матлак $15 (за 1953, 54 і 55).

Толідо: Михайло Федан $11; д-р Константин Цеплий $10.

Варрен: По $10: Микола Чепак Стефан Гуліч, Теодор Іванчак Евстах Кархут, Мирон Жмуркевич; по $5: Анда Гайда, Михайло Піпа; по $2: Марія Драган, Мих. Квочак, Іван Поташник; Курятник $1.

Найлес: Микола Коваль $10.

Янгстави: По $10: Ярослав Сенчишак, д-р Роман Стахура; Анна Косач $2.

ОКЛАГОМА:

Маскогі: Д-р Володимир Бурдьо $17 (утому $5 за 1950).

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Аліквіпа: Петро Добош $5.

Аллентавн: Укр. Правосл. Парафія Пресв. Діви Марії $22.30 (із Шевченк. Свята); по $10: Г. Г. Віленький, Ярослав Карпяк, о. прот. д-р Володимир Левицький (1955), Ілько Олексів (1955); по $5: Михайло Голиц; по $2: Данило Лев, Андрій Вітик (1955).

Ембридж: По $50: УНСоюз (161 відділ св. Василія Великого) Теодор Войтечко; по $25: Мартин Михайлишин, УНСоюз (276 відділ), Укр. Робіт. Союз (відділ); Микола Стефківський $20 (1953 і 1954); по $15: о. Микола Федорович, Василь Товцімак; Михайло Вринчак $12; по $10: Дмитро Андрус, А. і К. Іван Ваб, Парася Баталик, Василь Белей (1955), Мирослав Халупяк, Андрій Хлиста, Ліч Чалій, Ворис Чермак, Дмитро Драб, Семен Дністрян, Михайло Дзерин, Степан Федицький, Михайло Форись, Фрібль Ріл-естейт, Михайло Фук (1955), Михайло Ґаладза, о. Роман Ганас, Андрій Глушко (1955), Михайло Грицик, Теодор Грицик, Лука Гніздюк, Осип Гик, Іван Ільчишин, Юліян Івашкевич, Степан Іванишин, Василь Ясиницький, Петро Карачок (1955), Василь Кміть, Семен Костецький, Степан Коваль, Захарій Коваль (на 1955), Микола Криса, Іван Кухарський (молодш.), Константин Куцин, Степан Курило, Іван Левицький, Йосиф Литвин, Іван Мельник, Ярослав Млинко, Павло Назаревич, Володимир Панек, Росс Пломбінґ Ко., Іван Сайка, Василь Стефаняк, Марія Строк, Іван Шабля, Антін Шафран, Михайло Шалагіда, Василь Шалагіда, Дмитро Шкрабут, Михайло Шкрабут, Михайло Шибінський (1955), Василь Танчак, Андрій Товт, Українська Православна Громада, Григорій Войтечко (на 1955), Григорій Войтечко з Гаел стріт, Іван Войтович (1955), Ігнат Волошин, Федір Зелінський, жіночий відділ УНСоюзу (ч. 161); Іван Срадомський $6; по $5: Анастазія Віжик, Кепллен Волсейл, Централя Радіо TV Сервіс, Семен Цибак, Василь Цибак, Йосиф Чекановський, Микола Чередарчук, Теодор Делінкевич, Йосиф Дружецький, Лука Дружицький, Ольга Дзюбинська, Андрій Дзюла, Філдс Форнічер Стор, Михайло Гакавин, Софія Голимар, Горз Шо Ко., Михайло Гриневич, Іван Іванчук, Андрій Яростовський, Андрій Юля (1955), Ілько Катерина, Іван Коцаба, Іван Костик (старш.), Гаврило Крись, Роман Макар, Осип Мицак, Гаврило Надзяк, Михайло Оліяр, о. В. Пекар, Василь Петришак, Евстахій Петришин, Григорій Полівчат (старш.), Михайло Попінчак, Михайло Пиндак, Робертс Клотінг Стор, Володимир Семньоник, Петро Срадомський, Василь Срадомський, Микола Стефаняк, Іван Сухий, Карло Сушинський, Микола Шалагіда, Йосиф Шостак, Андрій Щур, Юнайтед Дайри Ко., Евстах Волох, Микола Волошин; по $3: Филип Кравс, Волод. Пташник, Йосиф Родьо, Михайло Родьо, Стефан Сенета з дружиною, Мокрина Свердан; по $2.50: Іван Паславський, Теодор Плекан; по $2: Ембридж Форнічер Ко., Анна Андрушкевич, Ів. Антошик, Ф. Аквіно Флор., Анна Бабяк, Боффаліні Таверн, Баллей Гдв. Спів., Белл Стар, Д. Р. Врави, Антін Хлиста, Теодор Череп, Йос. Чесновський, Давідсон Стор, Даміно Джн, Анна Драбик, П. Дудик, Економі Форнічер Ко., Кортез Ернест, Іван Гереґа, Іван Глухий, Степан Ґуран, Андрій Гладьо, Ген Готель, Михайло Гнат, Стефан Гомзяк, Марія Гринкевич, Теодор Івасик, Іван Ярославський, Маріянна Їжак, Андрій Качор, Максим Кісьо, Кость Степан, Іван Костик (молодш.), Петро Котинкевич, Андрій Козак, Теодор Кульчицький, Франко Куліян, Анна Курч, Мих. Курилич, Марія Ланьош, Марія Лазар, Левін Дроґ Стор, Іван Махник, Михайло Махник, Мепополітен Джан, Григорій Масон (молодш.), Іван В. Мошора, Карло Мур, Адольф Музика, Петро Михайлишин, Микола Олексович, Антін Підуфальний, Василь Рудницький, Василь Семків, Панько Сенько, Михайло Скаський, Джан Солдрессен, Мих. Срадомський, Стенлей Маркет, Р. Стеварт, Дмитро Сивий, Адам Шпак, Андрій Шпак, Іван Табіш, Осип Табіш, Василь Токарчик, Теодор Тимчак; Микола Опалка $1.50; по $1: І. Адамовський, Ембридж Авто Парт, М. Бараник, Марія Борба, Іван Цап, Ф. Кассіді, П. Хлиста, І. Хома, І. Колела, В. Цимбаляк, С. Дністрян (за значки), Т. Довжицький, А. Дружицький, М. Дуб, М. Дзюла, С. Федан, С. Федько, М. Федюшка, Фіш Стейк Гавс, М. Фізер, В. Гера, Марія Геряк, І. Геряк, М. Гладьо, М. Яворницький, Петро Єсик, М. Кардаш, Ф. Кляйн, І. Коцан, Й. Кронко, І. Кубик, М. Кубик, П. Кубик, М. Кудра, Г. Лень, Й. Мацюрак, І. Маґура, М. Матух, Т. Мазурик, М. Міжоник, Іван Мошора, К. Мицак, К. Надзяк, І. Нагий, І. Оріол, С. Петришин, Ф. Піжинський, Ева Плейс, Анна Плішка, Д. Прокопович, Й. Прокопович, С. Прокопович, Дж. Романо, М. Сабор (молодш.), М. Сабор (старш.), Сам Шов Шап, Катерина Соколовська, Марія Соколовська, Анна Срадомська, М. Срадомський, Стендж Ко., І. Стефан, А. Стюб, Т. Судя, М. Сисин, О. Сисин, М. Шанайда, Дж. Шов, А. Шпак, Ті Дивід Шап, Й. Тимчук, Ева Тиро, І. Тиро, П. Юго, Воґан Студіо, Г. Вацло (стар.), М. Варґач, Т. Ватах, Е. Вартко, Ю. Вороновський, П. Воронович, І. Вуйцік, М. Висловський, В. Витяж, Г. Запа; П. Зємба 50 ц.

Арнолд: Василь Головецький $10.

Бетлегем: По $20: Гнат Балазюк (1954 і 1955), Іван Мацалак (1953 і 1954); Евген Михайлів $10; о. Іван Михайлів $5.

Беккарія: Іван і Катерина Вархолич $2.

Бервик: о. д-р Іван Віланич $10 (на 1955).

Бриджпорт: Осип Соляр $10.

Бристол: По $10: Укр. Катол. Парафія св. Марії з Шевч. свята), Павло Головчак.

Браддок: Стефан Гула $40 (за 1951, 1952, 1954 і 1955).

Карнеґі: По $10: Петро Рад, Дмитро Саломчак.

Колдейл: Ром. Тенетило $1.

Честер: Роман Завицький $12 (1955); по $10: Іван Ваган (на 1955), Осип Вандерський, Володимир Батренчук, Василь Віскупський, Франк Бранчек (на 1955), Микола Бориславський, Никола Бурий, Іван Чабан, Семен Давид, Іван Федак, Петро Гужва, Василь Ягла, Симон Кармен, Олександер Коваль, Петро Левицький, Евген Маршалок, Осип Матківський, Константин Мельник, Любомира Мельник, Роман Мельник, Дмитро Молодовець, Микола Т. Михалівський, Петро Мисак, Василь Новак, Анастазія Огродник, Анна Олійник (1955), Ілько Панісяк, Іван Процишин, Іван Пшеничняк, Йосафат Рубаш (за 1955), Михайло Рущак, Марта Садовська - Коцюба, „Самопоміч" (з свята Шевченка), Йосиф Сарахман, Андрій Сольчаник, Омелян Стельмах, СУМА, Ярослав Щербак, Михайло Таршовський, Теофіль Урбан, Володимир Вацикевич, Петро Візняк (1955), д-р Андрій Жгута; по $5: Петро Бродич, Микола Гілевич, Микола Яцик, Іван Янчак, Микола Кагуй, Антін Командарчук, Богдан Кандюк, Іван Космовський, Василь Пастушик, Данило Паньків, Йосиф Олійник, ОбВУА, Володимир Сич, Василь Шлемко, Максим Шудляк, Франко Трусь, Іван Витязь, Михайло Закорчемний, Йосиф Звізанський, Василь Зубрицький; Микола Лакуш $6; по $2: Микола Бейба, Йосиф Мігулка; Іван Чарторийський $1.50; П. Веселовський $1.

Честер Спрінгс: Теодор Федишин $10.

Клаймер: По $10: В. Греб (на 1955), Метро Качур (на 1955).

Делано: Михайло Гентош $10 (на 1955).

Діксонвілл: Василь Грушка $20 (на 1955); Ів. Валишин $1.

Ірі: Михайло Пеленський $25 (на 1955); Йосиф Ярема $20 (на 1954 і 1955); по $10: Михайло Ільницький (1955), Петро Смерека (1955), Дмитро Вовк (на 1955).

Еддістон: Григорій Лебіщак $10.

Істон: По $10: Микола Довбинюк, Любомир Гуґель, Дмитро Когут (молодш.), Дмитро Когут (старш. 1955), Ілько Когут, Василь Когут, Григорій Пращик; Павло Кузьменко $5; Іван Дашевський $4.

Фаррел: Іван Федьків $10.

Фенксвілл: Микола Наконечний $11.

Форд Сіті: Михайло Личак $10.

Гейзелтон: Стефан Глинянський $5 (на 1955).

Гомстед: Андрій Романкевич $20 (1953 і 1954).

Дженнет: Михайло Стефанів $20 (1953 і 1954).

Енкінтавн: Мстислав Дольницький $10.

Коппел: Микола Набережний $5.

Лайбрері: Джек Котов $2.

Лестер: Самуїл Сеньків $10.

Медвілл: С. Веглер $2 (1955).

МекАду: Михайло Глинянський $10.

Мер Лайн: Анна Кіцак $2.

Монессен: По $10: Степан Вевшка, Александер Фаль; по $5: Ева Вевшка, Стефан Трач.

Олифант: о. Теодор Пришляк $20 (1954 і 1955); о. Дмитро Савка $15 (1952, 1953 і 1954); П. Саламаха $1.

Орртанна: А. Т. $10 (на 1955).

Филаделфія: Василь Лесів $31 (за 1950, 1954 і 1955); по $25: Фірма Богачевський і Рогач, Теофіль Вак-Войчук, Іван Гаврилів („Фортуна"), Зенон Ненич і Андрій Стадницький (м'ясарня), Микола Самбор; по $21: Мирослав Подоляк (за 1953 і 1954), Іван Ситник (за 1953 і 1954); по $20: Іванна і Михайло Цебак, Стефанія й Осип Чайківський, Олена Дворська (за 1953 і 1954), Володимир Ізматинський, Дмитро Левчук (1954 і 1955), Олена Лотоцька (1951 і 1954), Володимир Костюк (за 1953 і 1954), д-р Петро Мірчук (1953 і 1954), Степан Петик (за 1953 і 1954), „Провидіння" (193 відділ), Стефанія Пушкар (1954 і 1955), Богдан Сас (1951, 52, 53 і 54), Роман Сас (1954 і 1955), Дмитро Слобода (1953 і 1954), 1954); по $11: Тарас Лозинський, Маркіян Онуферко; по $10: Осип Антоник, Модест Артимів, Богдан Артимишин, Дмитро Ваглай, Роман Варабах, Ярослав Варанецький, А. Батюта, Роман Веднарський, Марія Білик, Олександер Білик, Степан Білик (1955), Антоніна Бобинська, Осип Бобинський, Лев Бучинський, Василь Циган, Лев Хмара (1955), Федір Чабан, Яків Чекета, Тарас Чужак, Михайло Дяків, Ірена й Роман Дяків, Степан Данид, Юлія Добош, Михайло Добош, Іван Дубіль, Лідія Дуб, Михайло Дуцилович, Роман Дикий, Микола Фещак, Оксана Генгало, Петро Генгало, Семен Гомулка (1955), Богдан Гарасимович і Софія, Тетяна Гаращенко, Макс Гармаш, Ірена Гаврилів, Юрій Гаврилів, Теодозія Гаврилів, Федір Горинець, Омелян Грималяк, Ярослав Гречка, Олександер Ігнатів, Любомир Івашків, Лев Яцкевич, Теодор Яцура, Осип Янкевич, Богдан Януш, Володимир Яницький (1955), Сергій Євсевський, Анна Ющишин (за 1953 і 1954), Маріян Капій, Іван і Ольга Карван, Ірена Кеніґ, Зенон Кохановський, Омелян Коморовський, Анна і Петро Котельницький, Петро Кухарський, Дмитро Кульчицький, Карло Кульчицький, Теофіль Кульчицький, Дмитро Кулька, Михайло Куриляк, Осип Кусень, Іван Кусник, Марія Кушлак, Катерина Кушлак, Анна Кушнір, Мирослав Кушнір, Валентина Лехнер, Олександер Левицький (на 1955), Христина і Стефанія Левицькі, Михайло Ліщинський, Володимир Лотоцький, о. Іван Лебедович, Зенон Лукіянович, Стефан Лужецький (1955), Іван Лисянський, Володимир Масевський, Петро Марчиха, Льонгин Марків, Ярослав Масюк, Осип Марійчук, Володимир Медуха, Василь Міх, Михайло Мосьондз, Олександер Михалюк, Василь Михалюк, д-р Романа і Мирослав Навроцький, Ірена Новоженюк (1955), Степан Новоженюк (1955), Павло Ольховецький, Юрій Оранський, Микола Пасіка, Богдан Перфецький Тарас Печерський, Степан Пендзей (1955), Василь Петрів, Василь Посполита, д-р Володимир Пушкар, Андрій Пишко, Анатоль Радванський, Володимир Звенислава Романів, Зенон Рудник (1955), Григорій Риґель Микола Савка, Йосиф Сеник Іван Сірий, Антоній Слісаренко, Союз українських купців і промисловців, Степан Сринський, Дмитро Сороханюк, Андрей Стадніцький, Іван Шаран, Александер Татарський, Володимир Татомир, Зеновія Терлецька, Т-во прихильників визвольної боротьби, Українська Студентська Громада, У. Н. Союз (105. відділ), У. Н. Союз (189. відділ), Петро Василишин (1955), Марта Візерканюк, Володимир Візерканюк, Михайло Валовський, Іван Війтишин, Володимир Возний, Степан Войтанівський, Степан Заплатин-Володимир Туніцький (за 1953 і 1954); по $15: Юрій Аннюк, Дмитро Федорійчук (за 1953 і ський, Петро Звір; по $5: Леонтій Віронт, Тамара Дольницька, Василь Циган, Климентина Кульчицька, Павло Квасниця, Марія Курлак, Микола Кузьмич, Ольга Лашкевич, Ніна Лащенко, С. Маркович, Михайло Мицак, Михайло Оленів, Михайло Опришко, Іванна Сіра, д-р Марія Струтинська, Марія Шиманська, Віра Теодорович, Марія Тритяк; Юлій Загарчук $3.

Пітсбурґ: Тома Гмайтер $25; по $20: Петро Лакатир (за 1953 і 1954), Василь Стефаник (1954 і 1955), Василь Шабатура (за 1955); по $10: Іван Вілонога, о. Никола Харіщак, Михайло Дуткевич, Василь Ференс, Александер Гаврилюк (1955), Іван Гільщанський, Микола Юхнівський, Василь Максимович, Юрко Перекішка, Степан Перекішка, Григорій Саґан (1955), Карло Сачко, Володимир Коваль, Павло Вислоцький (1954 і 1955); по $5: Марія Хоптяк, Розалія Макар; Іван Паранович $2; по $1: М. Вогонок, Ф. Ілащат, Христина Яґелло, Юлія Риґаш, Іван Корінковський.

Редінґ: По $10: Рудольф Валан, Роман Хіменко, Теофіль Хомин, Микола Дубик, Теодор Федів, Данило Годованець, Яків Гриценко, Стефан Кіцинюк, Іван Когут, Володимир Мельниченко, Василь Подольський, Іван Теребецький, Степан Волянський; по $5: Яким Бойсюк, Микола Долинський, Григорій Гладун, Іван Карач, Володимир Макара, Антін Пелипчак, Іван Підгайний; Теодор Тацин $2.

Скрентон: Атаназій Вогонкевич $10; о. Никола Ілевич $5.

Шамокин: Дмитро Ференс $10 (на 1955).

Шарон: Михайло Оранчак $12; по $10: Антін Кучмак, Іван Лисогір (на 1955). Микола Оранчак; Василь Стирянець; по $5: Марія Калинич, Василь Волос; Анастазія Ворона $2.

Шарпвілл: Пилип Ясновський $5.

Вілкс-Бері: М. Паславський $1.

Щонсвілл: Захарій Гуцайлюк $10.

РОВД АЙЛЕНД:

Провіденс: Марія і Павло Гранківський $10; Михайло Кравців $5; Іван Кочан $2.

Вунсакет: Стефан Макар $10.

ВАШИНГТОН:

Сієтл: Ігор Шевченко $10.

ВИСКАНСИН:

Прері ді Чіен: Антін Сава $5 (за 1955).

Мілвокі: По $10: Йосиф Лучин, Степан Масенко, Олександер Панченко (на 1955).

Торп: Данило Троц $10 (1955).

ВІД УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

СЬОГОДНІ ПУБЛІКУЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА ЛИСТИ ПЛАТНИКІВ І ЖЕРТВОДАВЦІВ, ЩО ПРИСЛАЛИ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЧИ ПОЖЕРТВИ ЗА 1954 РІК (Остання Листа).

ОДНОЧАСНО ПОДАЄМО ПЕРШУ ЛИСТУ ПЛАТНИКІВ І ЖЕРТВОДАВЦІВ УНФОНДУ ЗА 1955 РІК, ЗА ЧАС ДО 30 СЕРПНЯ 1955.

Всім Платникам і Жертводавцям — прилюдна подяка.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ ТА УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ:

НАДСИЛАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗА 1955 РІК!
УМОЖЛИВТЕ ВАЖЛИВУ І НЕОБХІДНУ ПРАЦЮ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА ДЛЯ НАШИХ БРАТІВ І СЕСТЕР!

— Будьмо певні: правда й справедливість переможуть! —

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

ЗА 1955 Р. ВПЛАТИЛИ:

Листа ч. 1. (По день 30. серпня 1955 р.)

КАЛІФОРНІЯ:

Берклі: Богдан Морозовський $40 (52, 53, 54 і 55 р.); Стася Жизномирська $10.

Монтрей: Семен Старів $50 (за р.р. 1951-1955).

Сан Франсіско: Дмитро Дучимінський $10.

КОННЕКТИКАТ:

Ню Гейвен: По $10: Любов Данилович, Адрія Допілка.

ДИСТР ОФ КОЛОМБІЯ:

Вашингтон: Володимир Онуфрик $10 (за 1957).

ФЛОРИДА:

Маямі: Євген Ляхович $10.

ДЖОРДЖІЯ:

Гейнсвіл: Д-р Юліян Сонецький $10.

ІЛЛИНОЙ:

С. Дубовик $20 (за 1954 і 1955 р.); Емілія Ковалик $10.

МАССАЧЮСЕТС:

Годейл: Микола Левицький $10.

Гаутон: По $5: Михайло Дрань, Константин Оліяр, Евстахій Валик — всі за 1954 р.

МІШИГЕН:

Дітройт: По $10: Василь Кузьмин (за 1954 р.), Данило Липцан, Стефан В. Мамчук (за 1954 р.), д-р Софія Парфанович, Богдан Середюк (за 1954 р.); по $1: І. Гадомський, І. Гайда.

Флінт: Теодор Маценко — $10 (за 1954 р.).

Гемтремк: По $10: Михайло Тимоць, Юліян Вірстюк (за 1954 р.).

МІННЕСОТА:

Брейнерд: Д. І. Юрчишин $10.

Мінеаполіс: Д-р Ярослав Вуццак $20 (за 1953 і 1954 р); Олександра Костюк $ 10; Константин Смовський $15 (в тому $5 доплата за 1952 р.).

МИЗУРІ:

Сейнт Луїс: Вас. Чуйко $2.

НЕБРАСКА:

Лінколн: Українська Громада $10.

Омага: По $10: Микола Богуніс, д-р Богдан Чехут, Василь Гричка (за 1954 р.), Данило Огородник.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Бавнд Брук: Павло і Наталія Козар (за 1955 р. і $10 за 1954 р.).

Картерет: Юрко Шманько $10 (за 1954 р.).

Седар Кнолз: Параня Візниця $3 (за 1954 р.).

Четем: І. Петрів $10; Кость Яцентів $5.

Кліфтон: Дмитро Рупецький $10.

Елизабет: Богдан Голда $10.

Ірвінґтон: Софія Гасевська $5 (1954); Катерина Моравська $2.

Джерзи Сіті: Український Народний Союз $2,500; „Провидіння" (169 Відділ св. Михайло) $20 (за 1953 і 1954) по $10: д-р Марія Вілозор (1954 р.), Володимир Ганчар.

Лівінгстон: Петро Ковальчук $10.

Мейплвуд: Юліян Савицький $10.

Морріставн: Ганна Корепець $10 (за 1954).

Ньюарк: Михайло Чайчук $20 (за 1954 і 1955 р.); Олексій і Михайло Данчук $15; по $10: Євген Валацький, Іван Валацький (за 1954 р.), Денис Беднарський, Володимир Векесевич (за 1954 р.), Трохим Дугельний, Микола Гловацький; по $5: Володимир М. Левицький (1954 р.), Анна В. Найгебауер (1954 р.).

Пассейк: По $10: Теодор Вілан, Михайло Ганьошин (1954 р.), Богдан Гірняк (1954 р.), Петро Гула (1954 р.), Ольга і Михайло Мочула (1954 р.), Гордій Неділко, Володимир Ратушний (1954 р.).

Патерсон: Євген Ковальський $20 (за 1954 і 1954 р.р.).

Персіпані: І. Царук $2 (1954).

Садлер Ривер: Григорій К. Гулало $25.

Трентон: По $10: Іван Фурик (1954 р.), д-р Зенон Гіллі.

Виппані: Дм. Кіцак $1.

Вудбайн: Юрій Карач $15 (в тому $5 за картки).

НЮ ЙОРК:

Амстердам: По $10: Євген Бішко, Василь Яремишин, Дмитро Оліяник, Анна Пилипів, Іван Пилипів.

Асторія: По $10: Михайло Іванишин, Юлій Ревай.

Бруклин: Андрій Гайдамах $25; Василь Гораль $15 (1950-1955); по $10: Марія Чепурківська, Стефан Шіпка, Сидір Тимяк; Володимир Цісик $3; по $1: Риц, І. Сілестин.

Боффало: По $10: Дмитро Яремко, Юрій Коритко (1954 р.).

Корніґ: Нестор Михальчук $10.

Гадсон: Конрад Гусак $10; Євген Сиротюк $5.

Ірвінґтон: Д-р Мирон Сатурський $10.

Джексон Гайтс: Роман Олесницький $10.

Джемейка: Микола Захарків $10.

Менгеттен: Ярослав Оберишин $30 (за 1953, 1954 і 1955 р.); по $10: Ярослав Березовський, Григорій Гунчак, д-р Володимир Калина, Петро Кіра, Анна Никифоряк, д-р Сава Никифоряк, д-р Іван М. Новосівський, Микола Процик, Ева Ришитівська (1954 р.), Матвій Вацик, Павло Марко (1954 р.).

Олісн: Іван Озар $5.

Рачестер: По $10: Суддя Іван Велей, Михайло Пічак, Михайло Тихонюк.

Сенека Фолс: Павло Мільковчч $5.

Сиракюз: По $10: Микола Клусик, Ігнатій Зельський.

Соффернс: Стефан Гаврилюк $10.

Ютика: Д-р Богдан Гарбовський $25.

Йонкерс: По $10: Осип Кудрик, Василь Мудрий, Ольга Женецька, Степан Женецький.

ОГАЙО:

Кантон: По $10: Михайло Мельник, Володимир Опришко (1954 р.), Василь Содук (1954 р.).

Клівленд: Євген і Оля Фік $25 (з нагоди їх вінчання), а збірка від весільних гостей $11.50 — разом $36.50; Атанас Садовський $20 (за 1954 і 1955 р.); по $10: Дионіз Давидович, Пилип Явин, Жигмонт Олексин, Іван Паплік, Іван Вишинський; Яків Геряк $5.

Монтгомері: Володимир Гром $5.

Юрихсвілл: Юра Шміґельський $20 (1953 і 1954 р.).

Йонгставн: Відд. УКК-ту $1,200 (з „Українського Дня", влаштованого 7-го серпня 1955 р.); Петро Гулик $50 (за 1954 і 1955 р.); Дмитро Проць $26; Микола Терлецький $25; Провидіння" (135 Відділ) $20 (за 1954 і 1955 р.); Федір Гаргай $18; по $11.50: Василь Гаврилко, Степан Марчишин; Андрій Радь $11; по $10: Катерина Війовська, Михайло Болотенний, Стефан Бряць, Іванна і Стефан Вух, Михайло Хорно, Стефан Цицик, Іван Данилюк, д-р Богдан Галушка, д-р Віталій Гольонко, Іван Іванюк, Микола Юрчик, Іван Корнафель, Василь Куцабала, Теодор Кулинич, Петро Ліпцак, Григорій Луців, Кость Манджала, Микола Панкевич, Михайло Панько, Осип Перегінець, Василь Прокопик, Юрій Присташ, Олекса Рибалт, Петро Савицький, Іван Семчишин, Іван Стрілка, Василь Сухар, СУМА, Степан Сушинський, Андрій Тарський, Василь Темник, Михайло Терлецький, Михайло Терлецький з Рода вулиці, Теодор Тимінський, Укр. Нар. Союз (140 Відділ), Юрій Варгулич, Петро Веселовський, Теодор Войтик, Тарас Захарко, Дмитро Затварницький, К. Зубик від української Молоді; по $5: Володимир Бряць, Павло Гарагус; Іван Радь $3; Василь Семків $2; по $1: Розалія Лавришин, Марія Періг.

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Аллентавн: Микола Кітура $10.

Арнолд: Вас. Головецький $2 (за значки).

Бриджпорт: Іван Грозінський $10.

Вотлер: Микола Костецький $15.

Карнеґі: Параска Претка $5 (за 1954 р.).

Еверсон: Катерина Лучко $5 (1954 р.).

Гаррісбурґ: Г. Т. Веслій $15.

Олифант: Гео Мазуркевич $10 (1954 р.).

Филаделфія: По $10: д-р Володимир Везушко, Володимир Наливайко, Дмитро Пасієвич, Микола Г. Сеник (за 1954 р).

Пітсбурґ: По $10: Филип Воднар (1954 р.), Михайло Івановько (1954 р.); по $1: Анна Вабак, п-ні Горошко, І. Ковальчик.

Сейр: Іван С. Соломон $10.

РОВД АЙЛЕНД:

Нюпорт: Юлія Кароль $10.

ВИСКОНСИН:

Мілвокі: По $10: Григор Черевь (1954 р.), Володимир Пискір, Олександер Стефанюк (1954 р.).

Суперіор: Д-р Василь Галич $10 (1954 р.).

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

АНГЛІЙСЬКІ ДИПЛОМАТИ — СОВЄТСЬКІ ШПИГУНИ

Коли в квітні 1954 року Владімір Петров, офіційно третій секретар совєтської амбасади в Канбері, а фактично шеф совєтської шпигунської сіті на Австралію, „вибрав свободу" і з'явився до австралійської поліції, він приніс з собою масу документів про совєтську шпигунську діяльність, а ще більше інформацій подав в усних зізнаннях. Щоб розглянути та систематизувати весь той цінний для західнього світу і компромітуючий большевиків матеріял, австралійський парлямент покликав окрему Королівську Комісію. У половині вересня ц. р. ця Комісія оприлюднила своє звідомлення, — об'ємисту книгу. Між прерізними справами, що їх виявив Петров, списано там також таємничу аферу двох англійських дипломатів на високих становищах, які впродовж кругло 20 років стояли на службі ворога Англії, російських большевиків. Таким чином щойно тепер з'ясовано авторитетно цю скандальну аферу, яка викликала була свого часу величезну сенсацію і породила безліч спліток, коли вони раптом зникли, наче розвіялись у мряці. Ця таємниця була тим глибша, що англійські урядові чинники, докраю збентежені і сконфужені — мовчали, або подавали тільки короткі, лаконічні інформації щойно тепер, після зізнань Петрова, видавши в цій справі „Білу Книгу".

25 травня 1951 року Доналд Дюарт Меклін, голова американськоо відділу в англійському міністерстві закордонних справ, і Гай Берджесс, тількищо відкликаний з становища другого секретаря британської амбасади у Вашингтоні, — зникли. Влада, заалярмована дружиною Мекліна, дізналась із слідства (що його повели всі цивільні й військові слідчі органи Британської імперії у співпраці з спорідненими органами інших держав), що обидва англійці винайм леним автом поїхали до порту в Савтгемтоні, а приїхавши до Сант Мальо у північній Франції кораблем „Фалез" — знову винайм леним автом від'їхали до Парижу. Там їх слід загубився. 8-го червня того ж року їхні родини в Лондоні дістали з Парижу депеші, в яких повідомлялося, що „все гаразд", але незабаром слідство викрило, що одна з тих депеш була насправді надана невідомою особою з Риму. Появлялись вістки, що Мекліна і Берджесса викрадено („кіднаперство"), або що їх вбили невідомі злочинці, або що їх бачили в Чехословаччині, у Польщі чи в Москві. Офіційні чинники мовчали, і навіть найгостріші запити в англійському парляменті не мали успіху. „Гончі листи" за ними розліплено вздовж „залізної завіси". Щойно через рік після того, як названі зникли, повідомлено, що міністерство закордонних справ звільнило обох з праці. Родина дістала була ще одного листа, вкиненого у поштову скриньку в Лондоні, в його портовій дільниці. „Випадково" склалося так, що якраз в той час перебував у тому порті совєтський торговельний корабель. Сенсація помалу забувалася, але віджила знову 11 вересня 1953 року, коли дружина Мекліна, Мелінда, яка в 1940 році вийшла була заміж за цього англійського дипломата, зникла з трьома малими дітьми, з якими виїхала „на відпочинок" до Швайцарії.

Щойно Петров вияснив, що Доналд Меклін, який в хвилині своєї втечі мав 38 років, і Гай Берджесс, який мав тоді 40 років, були ще з студентських часів совєтськими шпигунами. Вони були „ліві" і тому, пояснював Петров, пішли на службу большевикам „з ідейних мотивів". Врештою, один не знав про шпигунську службу другогс аж до останньої хвилини, коли МВД у Москві звеліло їм обом негайно виїхати з Англії до СССР. Сам Петров про всю цю історію з Мекліном і Берджессом дізнався від свого колеги Кісліцина, другого секретаря совєтської амбасади в Канберрі. Цей останній ввійшов одного разу до кімнати Петрова з газетою в руці, де була вістка про таємниче зникнення Мелінди Меклін, і похвалився, що це саме він брав участь в московському МВД у плянуванні втечі обох англійців. Совєтська розвідка, мовляв, заанґажувала їх ще в Кембриджському університеті і керувала їх діями весь час, намовивши вступити на працю до міністерства закордонних справ і користаючи потім щораз більше з їх послуг, в міру того, як вони робили дипломатичну кар'єру. Кісліцин мав близький з ними контакт після того, як в 1945 р. був призначений як шифрувальник до совєтської амбасади в Лондоні. Проте, він ніколи ні одного з них не бачив. Він лише діставав через посередника-аґента цілі стирти документів від обох них. (Той аґент приходив до совєтської амбасади звичайно заболочений і в старому одязі, — він зустрічався з англійцями на передмістях). Одержані документи негайно в совєтській амбасаді фотографували й вищі вістки передавали до Москви шифрованими депешами, а інші висилали туди ж з дипломатичною поштою. Кісліцин працював в Лондоні до 1948 року, після чого відкликано його до Москви, де, після спеціяльних курсів, призначено його до таємного архіву міністерства закордонних справ. У тому повертали аґентові, важливих архіві був окремий відділ матеріялів, одержуваних від отих двох англійських шпигунів.

Що саме Меклін і Берджесс передали Совєтам? Цього не знає і сам Кісліцин, бо він звітував вищим совєтським чинникам тільки про важливіші речі, відкриті в англійських документах. Меклін займав вище становище, ніж Берджесс. Дуже талановитий, високо освічений, з дуже добрими манерами, із знанням кількох чужих мов, він швидко робив кар'єру. Під час війни він був секретарем постійного Політичного Комітету, що діяв, як зв'язковий орган, між ЗДА, Англією і Канадою. Він мав перепустку, яка вдень і вночі розкривала йому доступ до всіх дослідних лябораторій та закладів продукції атомової зброї в Америці і до всіх документів американської Комісії Атомової Енергії. Не диво, що його втеча викликала справжню паніку в Лондоні й Вашингтоні, а тодішній американський державний секретар Ачесон назвав всю ту аферу „катастрофою". Здогадуються, що не атомові вчені Фукс і Понтекорво, а властиво Меклін передав большевикам хемічні формули й спосіб продукції атомової зброї, всі можливі світлини американських і англійських закладів і т. д. Берджесс працював у таємних місіях міністерства військових справ у 1939 р., потім був секретарем англійської амбасади у Вашингтоні.

У травні 1951 року англійська контррозвідка впала на слід Мекліна й Берджесса і почала за ними стежити. По нинішній день, мабуть, неясно, як вони дізнались про це, досить, що повідомили про це Москву. У Москві рішили допомогти їм втекти від арешту, який був небезпечний і для Совєтів, бо арештовані на слідстві могли виявити подробиці своїх зв'язків з совєтською амбасадою у Лондоні та подати списки таємниць, зраджених Совєтам. Тому детальний плян їх втечі виготовлено у Москві на нараді полковника Раїна, Кісліцина і Горького (цього останнього звільнили потім під час чистки совєтського апарату від жидів). Мекліна й Берджесса перевезено літаком з Парижу до Праги, а звідтіль — просто до Москви. Їм дано до розпорядження вигідну „дачу" під Москвою, і там Кісліцин відвідував їх. Він був власне тим, хто мав опікуватися ними й дбати, щоб їм нічого не бракувало. Вони стали дорадниками совєтського міністерства закордонних справ в англо-американських справах. Проаналізувавши деякі совєтські ноти до англійського й американського урядів, спеціялісти в Лондоні добачили в них руку Мекліна. Вже після прибуття обох цих шпигунів до Москви, совєтська розвідка стягнула туди також дружину Мекліна і його трос дітей, а також переслала 2,000 англійських фунтів на банкове конто тещі Мекліна. Кісліцин твердив, що дружина Мекліна весь час знала, чим займається її чоловік, або дізналася про це зараз після його втечі.

Меклін і Берджесс перейшли в історію, як ганебні зрадники своєї батьківщини.

КАПІТУЛЯЦІЯ РЕЖИМУ ПЕРОНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зорганізувало було порядкову службу. Військо впоралося само з бойовим завданням.

***

Говорила небіжечка до самої смерти — каже народна приповідка.

Ще о годині 11,30, в понеділок, повідомило урядове радіо, що рештки повстанців, які ще бороняться в одній великій фабриці недалеко Кордоби, дістали ультиматум. А в годині 12,40 почули ми з тієї самої радіовисильні добре знайомий голос генерала Люсера, який говорив про ультимат, але вже про інший: „З огляду на повстанчий ультимат, який погрожує бомбардуванням міста Буенос Айрес та нафтової дистелярні у Ля Плята, і щоб оминути дальшого к р о в о п ролиття", Люсеро запросив революційні команди вислати представників на переговори „у справі розв'язки конфлікту і негайного припинення операцій".

Першого ультиматуму повстанці не взяли під увагу з тієї простої причини, що в тому часі мали вони у своїх руках не одну фабрику, а ціле місто Кордобу з околицею — перонівський ультиматут був обрахований лиш на пропаґандивний ефект. Навпаки повстанчий ультиматум був темою цікавої дискусії між перонівськими й повстанчими радіовисильнями. Державне радіо заявило, що погроза бомбардуванням неповажна, бо в столиці є сильна протилетунська артилерія, крім того 30 бомбовиків та 50 ракетних мисливців. У відповідь на те радіо морської бази Пуерто Бельґрано дало деякі цікаві подробиці про те, які саме кружляки стоять навпроти арґентинської столиці, скільки кожний з них має протилетунських та важких гармат та скільки в одній мінуті вся та артилерія викидає стрілен; з усього того корисного популярно-наукового викладу пам'ятаю лише стільки, що кожний кружляк може в одній мінуті кинути на місто по чотири тонни заліза. На те столичне радіо завважило, що Буенос Айрес — відкрите місто і що бомбардування отвертих міст не належить до лицарських традицій арґентинської фльоти. Нав'язуючи до слів шановного передбесідника радіо Пуерто Бельґрано дозволило собі пригадати, що в арґентинській столиці є деякі стратегічно важливі об'єкти і що виключно до них обмежиться бомбардування, не наражуючи цивільного населення. А контрадмірал Рохас остеріг з корабельної висильні громадян, щоб не зближувалися до широкої на 1000 метрів надбережної смуги столиці, яка може бути бомбардована, так само до околиці пристані й рафінерії в Ля Пляті. Слід додати, що загрожена бомбардуванням смуга обіймає пристань, просторий надбережний парк і лиш невеличку частину торговельної (цебто бюрової, не мешканевої) дільниці. Зате в тій зоні знаходяться дві електрівні, а на передмісті Док Суд — теж загроженому бомбардуванням — третя, що постачають струм для великого Буенос Айресу. Слід згадати теж, що міські водопроводи беруть воду з лиману Ріо де Ля Плята. Іншими словами: після бомбардування, понад три мільйони людей були б залишилися без води й електричного струму; а доплив земного газу перетяли повстанці ще давніше. Ультимат був поважний — і ще поважніша була ситуація в краю, де нерішені почали рішатися...

В 13 годині по полудні минав ультимат — і в годині 12,40 ген. Люсеро його прийняв. Повстанче командування зажадало уступлення Перона — і в годині 13,55, Люсеро прочитав власноручне письмо президента, який подав до відома резиґнацію, передаючи владу військові. Небавом зголосив свою резиґнацію Люсеро (згодом інші члени уряду), передаючи перейняту від президента владу військовій хунті (раді) зложеній з кількох генералів. Очолив її ген. Моліна — відомий як перовіст, але людина чесна, яка не доробилася майна завдяки своїй ранзі. Вдержання ладу доручено генеральному директорові безпеки, генералові Роблесові, якого небавом Хунта заступила ген. Веражом, командантом 3-ї армії та столичного гарнізону. Хунта запросила представників революціонерів на переговори до столиці. Рохас настоював, що переговори відбудуться на морі, на його кружляку. Торги проволіклися, й Рохас вдруге загрозив бомбардуванням; представники хунти появилися на чердаку адміральського корабля щойно у вівторок вечором. Яка причина такого великого зволікання, ще не знаю; здогадуються, що хунта хотіла залишити перонівським достойникам час на втечу. Справа не була легка: беріг під суворою контролею повстанчої фльоти головне летовище в Есейсі заняв повстанчий повітряний десант. Залишилися інші летовища, але жахлива злива що тривала майже без перерви в неділю, понеділок та вівторок, утруднювала відлет. Всі грубші риби вже поховалися до амбасад.

Повстанське командування зажадало капітуляції безумовин та видачі Перона. Хунта не погоджувалася, переговори розбилися; повстанське командування наказало продовжувати наступ проти вірних Перонові частин, які за час перемир'я проявили аґресивність. Кінець кінців хунта подалася і в середу, о годині 9,45 підписала капітуляцію, приймаючи всі вимоги переможців. Генерала Лонарді проголосили головою тимчасового уряду, — наступного дня в четвер мав він приїхати з Кордови до Буенос Айрес. Це вже таки справді кінець, остаточний кінець.

З-під румовищ витягають тіла членів „Визвольного Н а ц і о н а л істичного Альянсу". Скільки їх? Може 400, може 600 — покищо не відомо. Перон схоронився у маленькій канонірці маленької параґвайської республіки. Ураґвайські балетниці та боксери уладжують окремі спектаклі, щоб розважити малих арґентинських кадетів. Стільки вісток, стільки вражень, стільки тем...

Б. Галайчук

● Лондон був окутаний наприкінці минулого тижня такою густою мрякою, що на Темзі три кораблі наїхали на обмілизну, а один — на мостовий стовп. На вулицях Лондону не видно було нічого на віддалі 10 ярдів, — авта посувалися черепашою ходою, автобусовий і залізничий рух зовсім припинився.

ПРОФЕСОР М. О. ВЕТУХІВ ВЕРНУВСЯ З ЕВРОПИ

Голова Української Вільної Академії Наук у ЗДА, професор М. О. Ветухів, вернувся до Ню Йорку після відвідин Европи. Професор Ветухів узяв участь у Конференції для випрацювання методів вивчення ССCP і проводив Загальними Зборами членів Інституту Вивчення СССР у Мюнхені. Він відбув також наради в УВАН у Німеччині в справі наукової праці й обміну досвідом праці УВАН у ЗДА й УВАН у Німеччині та відвідав осередок НТШ у Сарселі.

Проф. Ветухів відвідав Українську Національну Раду і її Виконний Орган в Мюнхені, зустрівся з Віце-Президентом Української Національної Ради, Генералом О. І. Удовиченком і прем'єром Виконного Органу, С. В. Созонтовим у Парижі. У Римі професор Ветухів мав зустріч з представником УНРади, В. Федорончуком. Бачився також з А. Кішкою, представником УНРади в Еспанії. Перебуваючи в Брюселі, проф. Ветухів заходив до Українського Комітету в Бельгії.

Проф. Ветухів відбув подорож до Туреччини і Греції, відвідавши Вселенський Патріярхат в Істамбулі та Св. Афонські гори, що є однією з найбільших святинь Православія.

Незабаром професор Ветухів зробить доповідь про свої враження з подорожі для УВАН у ЗДА і для ширшого громадянства.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю щиру подяку всім тим, які прийшли мені з поміччю під час моєї недуги. В першу чергу щире Спасибіг докторові Іванові Макаревичеві за успішне переведення складної операції жолудка та надзвичайно дбайливе піклування під час мого перебування в шпиталі. Також дякую докторові Олександрові Сушкові за уділення мені першої помочі та асисту при операції, а докторові Ярославові Восвідці за його часті відвідини.

З черги дякую фірмі Chanda, Inc., та її працівникам за моральну та матеріяльну допомогу як теж добровільні пожертви крови.

Вкінці дякую всім Рідним та Знайомим за вислови їхнього співчуття та відвідини в шпиталі.

МАРІЯ ФЕДИШИН

Бруклин, 27 вересня 1955.

оПо

ФЕНОМЕНИ НАШИХ ДНІВ

(2 феномен: Американська Україна)

(Докінчення)

Власне кажучи, підзаголовок цієї, другої статті повинен звучати ширше: феномен.

Ми завжди чомусь намагаємося бути іншими, як люди (народи) довкола нас. Теоретично, справа ніби виглядає так, що інші замало ідейні, замало глибокі—отже, ми мусимо бути ідейніші, глибші, (моральніші) одуховленіші.

Все це було б дуже гарно, якби не одне: інші зі своїм „буденним", життєвим підходом до життя, його явищ і проблем щось мають—а ми, з своєю картонною ідейністю, маємо зеро (і ще менше).

Бо ідеям ведеться тим краще, чим менше про них говорити, а більше ними, конкретно: з ними—жити.

Це велечезною мірою відноситься до одного з найбільших феноменів наших днів—спорту.

Світ бере спорт таким, як він є—так, як розумний жених—жінку. Отже: не зважається на те, що десь там, у розгарі боротьби відлетить якась тріска випадку, контузії, чи іншого звихнення. Нікому й на думку не спаде виводити проти спорту такі арґументи, як витрата часу, бо час молодь мусить витрачати. І коли вона це робить на свіжому повітрі, в чесному змагу, що її будує — то хіба це краще, ніж мала б витрачати час на пиятиці. А втім, чи теоретики такої протиприродної „ощадности часу" (сам Бог, як з біблії відомо, шість днів працював, а сьомий — відпочивав), — чи ці теоретики не витрачають свого часу на проходи, риболовлю чи іншого преферанса?

Якби такі „знавці" добре подумали — дійшли б до того, чого хочуть і ще більше: спорт саме й є тим інтенсифікатором нашого короткого туземного життя — бо він навіть відпочинок подає у виді боротьби.

А справа трісок, що мусять летіти там, де рубають дерево —то на це єдина рада: зайнятися проблемою, а не втікати від неї, чи відпихати її! ...Подбайте, „батеньки" народу", про фахових виховників, про фахову лікарську опіку, зробіть зі спорту — тіловиховання — і проблема неґативного в спорті буде злікведована, чи обмежена до мінімума!..

Бо як би ми до цього феномену не ставились, факт залишиться фактом: спорт наших днів є наймогутнішим (а при тому найдешевшим) магнетом збору людей в одну громаду, найкращим — найгуманнішим видом боротьби мас за перемогу своїх (отже сотень, тисяч і мільйонів — у радіо й телевізії), а не тільки декількох десятків на майдані.

Леонид Полтава нещодавно казав у „Свободі", що спорт — це своєрідна школа гарту для тіла й духа. Це, очевидно, відноситься до самих активних спортовців—ми тут хотіли звернути увагу на далеко ширший, „масовіший" аспект виховної ролі спортових змагань чи змагового спорту.

***

А в нас?

Хоч від часу, як на землі українській викопано останнього допотопного мамута, добігає півсотні літ (Старуня, Підкарпаття, 1907), хоч ми заїхали в найспортовішу країну — між нами все ще покутують завзяті вороги спорту й тіловиховання. Мудреці й дурні розв'язують проблему одним рубом меча: 1. „Українська нація, мовляв, здорова — не треба їй спорту (значить, інші вправляють спорт тому, що... вони нездорові"); 2. „Час і енерґію, витрачені на спорт, можна обернути на інші кориснійші справи"... Чи не на „ідеологічні справи"? — спитаємо. Процедура проста: зібрати молодий народ до конференційної залі й давати їм маратонські доповіді на тему: „Якого спорту й тіловиховання нам треба?..." За годину почнуть позіхати жертви з лав слухачів, потім президія, а далі й ...сама ідея.. Коли на другий раз ніхто на такі ідеологічні доповіді не прийде — биймо в пресі на тривогу, що „молодь безідейна"...

А другі — просто збирають молодий народ на спортовому майдані, вчать її, ведуть її й постійно чувають з нею і над нею. Ясно, що в такому випадку — і молодь буває з батьками...

***

Сказане, очевидно, не відноситься до всіх наших батьків і громад. Світлий приклад Торонта, з готовим практичним наслідком: сильним українським життям — доказує, що можна й інакше.

Як уже в підзаголовку сьогоднішньої статті окреслено, маємо на думці передусім нашу славну (збірну) американську громаду, чи поодинокі громади.

Маємо в цій країні близько два десятки спортових клюбів (чому не п'ять і шість — чи без футболу нема спорту?...). маємо Пласт, СУМ, ОДУМ МУН. В кожній з цих установ оре хтось останніми силами — „аби слава, а ще більше установа не пропала". бо боїться, що тоді силою серії все на всіх фронтах почне валитися.

Батьків народу і самого народу нема! Їх не видно на спортових майданах, на здвигах, ватрах. Їм байдуже, де їхні діти, що вони роблять, що з них виросте.

Вкінці такий орач, чи декілька орачів з проводу, мають абсолютно досить і більше себе вибрати в провід не дають, чи таки серед „звітного року" резиґнують (в подвійному значенні: резиґнують). На щастя знаходиться знову хтось — і знову стилем безнадійної української одноконки тюпаємо — проміж бистрі американські кари (в 120—150 коней!) по битих, але яких же слизьких дорогах нашого буття.

Де батьки? Де громада? Відписуємо тих, що їм усе заповнила „кара й бара" — але де ж решта? Потомлена, по хатах вилежується? Виходьте на спортові майдани — там краще відпочинете! Бо там побачите в боротьбі свою надію — а в хаті ви зі своєю... безнадією;...

***

Окремо — відмежовано зірками (хоч тут не окрема думка!) пригадуємо переказ про мітичного силача Антея: він доти лишався непоборним — доки обома ногами стояв на землі. Раз його від землі відірвано — було по Антеєві!...

Песимісти, очевидно, прочитають ці рядки так, що раз ми, мовляв, відірвалися від рідної землі — ми й наші діти пропали.

Отже, ні! Я — іншої співаю!!...

Ми втратили одну землю. але ми можемо створити собі тут нову, психологічну. Ми — я, ти, ви, наш сусід, знайомий, усі ті, що ще так недавно думали - мріяли про одне й те саме і того самого за наших дітей боялися — ми є та жива українська земля, ми є та жива, переносна Україна!

***

Характеристично: меншбільш у тому часі, як засновували СТ „Україна" — Торонто, в Ню Йорку постав Український Спортовий Клюб (УСК). Обидва починали свої змагання на рінях (сендлат"), за містом — обидва мали на початку 20—50 глядачів. В дальшому цифри глядачів виглядали так: 1950: „Україна" 2,000 — УСК 2,000, 1953: „Україна" 3—4000 — УСК 800—1,000, 1955: „Україна" 4,000 — 6,000 — УСК... 300...

При тому нюйоркський УСК — футбольний чемпіон своєї Національної Ліґи, шикаґівські „Леви" — безконкуренційний чемпіон „Мейджер Дивіжен" у своїй лізі, филадельфійський „Тризуб" — великий віце-чемпіон, подібно елизабетська „Січ" і інш. Я сумніваюся, чи є в Америці будь-яка національна група — хай і представник найспортовішої нації, яка сумарично займала б краще місце в найпопулярнішій европейській спортовій грі-футболі — як українці.

Але чи це нам щось говорить?

Чи люди думають про те, що живемо в країні, в обставинах, і часах, коли футбольний м'яч може нам послужити більше як вишиванка, чи бандура?..

Важко буде вирішувати оборонні проблеми без президента

Ню Йорк, Н. Й. — Недуга президента може мати вплив на вирішування важливих військово-оборонних справ ЗДА. Щоправда, головні оборонно-стратеґічні справи вже вирішено давніше (роззброєння, стан оборонної сили ЗДА та висоту оборонного бюджету), але тепер чекають на вирішення справи відношення до Югославії, внаслідок її приязнішого відношення до Совєтів, та домагання Совєтів, щоб ЗДА зліквідували свої військові бази закордоном. Дехто з військовиків вважає, що допомогу Тітові треба стримати до часу, поки він не погодиться на те, щоб урядовці ЗДА могли контролювати, для яких цілей уживає Югославія американську допомогу. Дехто підносить думку, що ЗДА могли б зліквідувати деякі свої закордонні бази, якщо Совєти погодяться забрати свої війська з країн Східньої Европи. Досі всі подібні справи вирішував сам президент, якому пропонували різні розв'язки оборонних проблем. Авторитет президента дозволяв йому вирішувати військово-оборонні проблеми навіть проти думки деяких високих фахівців.

Сім осіб померли від сплячки

Форт Бренч, Індіяна. — Лікарі стараються вр'ятувати життя 12-ом особам, які хворіють на недугу сплячки. Ця недуга забрала вже життя сімом особам в трьох повітах стейтів Індіяна та Кентокі. Сплячка починається гарячкою і впродовж сімох-десятьох днів кінчається, дуже часто, смертю. Її розносять комарі, тому уряди здоров'я зарядили нищити комарі в домах, ставах, болотах і корчах. Представник стейтового уряду здоров'я д-р Алберт Маршалл заявив, що, здається, вдалося стримати поширення цієї жахливої недуги, бо вже від кількох днів немає нових випадків занедужань на сплячку.

Випущено на волю адмірала Редера

Бонн. — Великий адмірал Еріх Редер, співтворець і головний командант німецької воєнної фльоти за часів Гітлера, засуджений на досмертню в'язницю, як воєнний злочинець в Нюрнберзькому процесі, вийшов на волю, згідно з рішенням всіх чотирьох воєнних альянтів. Редера визнали співвинуватим злочинів, які сталися під час окупування німцями при допомозі воєнної фльоти Данії й Норвеґії. Редер має тепер 79 років і його здоров'я дуже погане. Після виходу з в'язниці він від'їхав з дружиною, яка очікувала його, до Ганноверу. Найближчі тижні він переведе в санаторії. Редер — це другий німецький „головний злочинець", що його випущено з в'язниці у Шпандав, — першим був тепер 81-літній колишній німецький міністер закордонних справ фон Нойрат, випущений в листопаді мин. року. У Шпандав перебувають ще такі „головні" воєнні злочинці: адмірал Карль Деніц, провідник „Гітлерюґенд" Бальдур фон Шірах, заступник Гітлера Рудольф Гесс, міністер будівництва Шпеер і міністер фінансів Функ. Західньонімецький уряд домагається випущення всіх їх на волю.

ВСЯЧИНА

МАРКІЗ ДЕ ВОҐ І ЙОГО ДРУЖИНА ВСТУПАЮТЬ ДО МОНАСТИРІВ

63-річний маркіз Мельхіор де Воґ вступає до Бенедиктинського монастиря, а його дружина Дженевієв до монастиря Малих Сестер в Парижі. Вони покидають свої фільварки, худобу і вигідне життя, щоб докінчити цьогосвітню путь в молитві та праці в монастирських мурах. Вони склали обіт, що після того, як одружиться їх наймолодший син, четверта їхня дитина, вступлять в монастир, і тепер, після 35-річного подружого життя, сповняють цю обіцянку, бо 26 серпня цього року їх син заклав родинне огнище. Минулого року вони обидвоє довший час були на пробу в монастирі, і це ще більше скріпило їхню постанову докінчити життя за монастирською брамою. В монастирі маркіз працюватиме на ріллі, як досі це робили його селяни — орендарі, а маркіза відвідуватиме хворих в бідних дільницях Парижу, куди давніше боялася доїхати її лімузина.

● „Пиймо радше американське віскі й французький коньяк, як російську водку" — заявив західньо - німецький міністер торгівлі на відкритті німецьких Промислових торгів, в яких беруть участь 1,100 фірм з 26 держав. Німецький міністер перестерігав німецьких промисловців, щоб не надіялися на користі з торгівлі з Совєтами і радив триматися далі торговельних взаємин з західніми державами.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Свобода", 194 Відділ в Ню Йорку повідомляє членів, що чергові збори відбудуться в найближчу неділю, 2-го жовтня, в Народному Домі при 142 — 2-га Евеню, 2-ий поверх, починаючи з 6 год. веч. На порядку нарад поставлені важливі справи, тому закликаємо всіх членів взяти в них участь. — Управа.

ЧЛЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ, ЦЕ ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕРЕС! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 3550. Помста не чекає

Хитрощі вдалися Тарзанові, бо варті не оглядали келії.

Коли вони вели його вздовж річкового каналу до тронної залі, Тарзан приглядався оточенню.

Поганий Узу нетерпляче чекав в найдальшому кутку залі. — Поспішайте!, — вигукнув він. — Церемонія мусить початися!